DRŽAVNO TOŽILSTVO
Došlo 30. I. 1932

Poštnina plačana v gotovini.
Leto XIII., štev. 25

Ljubljana, sobota 30. januarja 1932

Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Šelenburgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842. Praha číslo 78.180. Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din, za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123. 3124. 3125 in 3126.
Maribor. Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje. Kocenova ul. 8. Telef št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Nova avstrijska vlada

Sestavljena je iz krščanskih socialcev in Landbunda, ki ima v vladi podkancelarja in notranjega ministra

Dunaj, 29. januarja s. Zvečer ob 19.15 so bila končnoveljavno zaključena pogajanja za sestavo nove vlade. Zvezni kancelar dr. Buresch je v načelstvu krščansko-socialne stranke poročal o svojem dogovoru, ki ga je sklenil z Landbundom. Po tem sporazumu bo imel Landbund v vladi dva svoja zaupnika, in sicer podkancelarja inž. Winklerja in drugega zaupnika v osebi primernega uradnika za bodočega notranjega ministra. Drugi zastopnik Landbunda v vladi bo lahko imenovan šele jutri ali pojutrišnjem. Kot najresnejši kandidat za to mesto se imenuje generalni ravnatelj za celokupno varnostno službo, sekcijski načelnik Mell, ki bo že v februarju dosegel po zakonu določeno starostno mejo, ko bi itak moral izstopiti iz državne službe. Posli notranjega ministrstva, ki bodo najbrž razširjeni tudi na trgovsko - politično sekcijo zunanjega urada, bodo po imenovanju drugega ministra zastopnika Landbunda razdeljeni med njega in podkancelarja Winklerja. Potemtakem bo imel notranji minister, ki bo šele imenovan iz vrst Landbunda, v svojih rokah celokupno varnostno službo.

Sicer so ostali po izločitvi dr. Schobra in dr. Schürffa vsi dosedanji ministri na svojih mestih. Zunanji urad je prevzel zvezni kancelar dr. Buresch sam. Na novo je vstopil v vlado tirolski krščanski socialec dr. Kurt Schuschnigg. Vojno ministrstvo je zopet prevzel Karel Vaugoin, ki je bil to pot petnajstič imenovan za vojnega ministra.

Nova vlada je sestavljena naslednje:
zvezni kancelar in zunanje zadeve: dr. Buresch;
podkancelar: inž. Franc Winkler;
finance: dr. Emanuel Weidenhoffer;
prosveta: Czermak;
poljedelstvo in šume: dr. Dollfuss;
trgovina: Edvard Heinl;
pravosodje dr. Kurt Schuschnigg;
vojna: Karel Vaugoin.

Nova vlada se bo najbrž v torek predstavila Narodnemu svetu.

Izvolitev stalnih odborov

Včeraj sta Narodna skupščina in senat izvolila svoje štiri stalne odbore

Beograd, 29. januarja. p. Davi je imel poslanski klub sejo, ki je trajala tri ure in so bili na njej določeni kandidati za štiri stalne skupščinske odbore.

Takoj za tem se je ob 12.30 pričela seja Narodne skupščine. Predsedoval je predsednik dr. Kosta Kumanudi. Najprej so bili prečitani in odobreni zapisniki prejšnjih sej, nakar je predsednik sporočil, da sta narodna poslanca Kosta Timotijević in Milan Simonović, ki sta bila izvoljena za senatorja, odložila poslanski mandat. Stvar je bila izročena verifikacijskemu odboru, ki bo določil namestnike. Narodni poslanec Sava Savčić je obvestil pismeno Narodno skupščino, da je podal ostavko na čast predsednika delniške družbe »Zvečana«. Tudi ta stvar je bila izročena verifikacijskemu odboru.

Skupščina je nato prešla na dnevni red, na volitev stalnih skupščinskih odborov. Predsednik je sporočil, da obstoji za vsak odbor po ena kandidatna lista in da se bodo vršile volitve zato z vzklikom. Tajnik dr. Jevremović je prečital kandidate za vse štiri stalne skupščinske odbore, kakor tudi imena njihovih namestnikov.

Administrativni, imunitetni in odbor za prošnje in pritožbe imajo po 21 članov in enako število namestnikov; finančni odbor pa ima 31 članov in prav toliko namestnikov.

Skupščinski odbori

Člani **administrativnega odbora** so: Miljutin Jeftić, Omar Kajmaković, Milivoje Isaković, Pero Rajić, dr. Savo Radović, Josip Antunović, Milivoj Lončarić, dr. Svetislav Mihajlović, Emil Kržić, Miloš Katić, Dragiša Zeljković, Gjura Ćirić, Vasilje Trbić, Aca Aksentijević, Bora Hristić, Gjuro Savić, Iso Bogdanović, dr. Stjepan Bačić, dr. Ivan Lončarević, Anton Cerer, Josip Benko.

Člani **imunitetnega odbora**: Jovan Jovanović, dr. Stjepan Knežević, Sergije Urukalo, dr. Vladimir Stanišić, Milan Božić, Mihajlo Jeftić, dr. Milan Sekulić, Radovan Jeftić, Gjoka Matić, dr. Štefan Kraft, dr. Milan Topolić, Mirko Orosević, Todor Tomić, Milisav Stojadinović, Jevta Popović, dr. Vlada Milanček, dr. Matija Perić, dr. Ljudevit Auer, dr. Gjoka Pršа.

Člani **odbora za prošnje in pritožbe**: Juraj Duboković, Gavrilo Milošević, Mita Dimitrijević, Živko Danilović, Milan Zdravković, Jovan Dovezenski, dr. Stane Rape, Ivan Prekoršek, Milan Popović, Rista Gjukić, Vitomir Vidaković, Boža Glavički, Milan Topalović, dr. Tošo Rajić, Aleksa Obradović, Stevan Kačanski, dr. Gavrilo Szanto, dr. Milan Grba, dr. Milan Sijić, Dragotin Perko in Lovro Knežević

Člani **finančnega odbora**: dr. Ninko Perić, dr. Gjuro Ostojić, Milorad Kostić, Kosta Aleksić, Andrija Kujundžić, Sabih Baljić, dr. Marko Kožulj, dr. Ilija Šumenković, Gavro Trpković, Dimitrije Popović, Marko Petrović, Boža Jeličić, Vlada Mitelić, Milan Stojanović, Milan Gjuković, Bogoljub Kujundžić, Pavao Matica, dr. Gjuro Surmin, Viktor Pogačnik, Milan Dobrović, dr. Milan Metikoš, dr. Ante Kuntarić, Ivan Mohorič, Lovro Petovar, Ilija Mihajlović, dr. Svetislav Popović, Kosta Popović, Joca Pelić, dr. Slavko Šećerov in Milutin Stanojević.

Narodna skupščina je z vzklikom soglasno sprejela predložene kandidatne liste posameznih stalnih odborov.

Predsednik dr. Kumanudi je pozval izvoljene narodne poslance, naj se popoldne sestanejo in konstituirajo ter javijo konstituiranje predsedništvu Narodne skupščine, nakar je zaključil sejo Narodne skupščine ter sporočil, da se bo vršila prihodnja v sredo 3. februarja ob 10. dopoldne z dnevnim redom: Določitev dnevnega reda.

Večina narodnih poslancev je nocoj odpotovala v svoje sreze.

Seja senata

Beograd, 29. januarja, p. Davi ob 11. se je sestal senat na svojo prvo redno sejo. Po prečitanju zapisnika prejšnjih sej je bil odobren dopust posameznim senatorjem ter je bilo vzeto na znanje konstituiranje Narodne skupščine. Nato je vzel senat k znanju sporočilo ministrstva za poljedelstvo, da je senator Milivoj Jovanović član upravnega odbora državne razredne loterije. Zadeva je bila izročena verifikacijskemu odboru. Senatu je bilo poslanih veliko število prošenj, med katerimi sta zlasti važni vloga Udruženja državnih in privatnih uslužbencev iz Ljubljane in enakih organizacij iz Maribora, ki zahtevajo znižanje stanovanjskih najemnin.

Senat je nato prešel k volitvi članov stalnih senatnih odborov. Ker je bila tudi v senatu za vsak odbor postavljena le ena kandidatna lista, so bili tudi tu izvoljeni člani z vzklikom in soglasno. Finančni odbor ima 15 članov, ostali trije pa po 11 članov.

V administrativni odbor so bili izvoljeni: Milan Popović, Krsta Radivojević, Franjo Kukuljević, Mate Popović, Ljud. Gaj. dr. Janko Rajar, Krsta Smiljanić, Petar Kostić, dr. Momčilo Ivković, Dimitrije Dragović, Sefedin Mahmud Begović.

Člani imunitetnega odbora: dr. Josip Šilović, dr. Zvonimir Mažuranić, Acim Alibegović, dr. Vladimir Ravnihar, Pavle Vujić, Dimitrije Bidžanović, dr. Marko Kostrenčić, Stjepan Janković, dr. Janko Rajar, Krsta Radovanović in dr. Mita Mitić.

Člani odbora za prošnje in pritožbe: Marko Radulović, Stjepan Mihaldžić, Toma Kovačević, dr. Džafer Sulejmanović, dr. Izak Alkalaj, Gavrilo Perović, dr. Josip Kraft, Atanasije Šola, dr. Valentin Rožič, Krsta Smiljanić in dr. Ivan Gmajner.

Člani finančnega odbora: dr. Kosta Kovačević, Benjamin Šuperina, Milan Simonović, dr Stanko Šverljuga, dr. Ljubomir Tomašić, Osman Vilović, dr. Vlada Andrić, dr. Uroš Desnica, Spira Hadži Ristić, dr. Dako Popović, dr. Miroslav Ploj, dr. Anton Frangeš, dr. Aleksa Stanišić, Bogdan Gavrilović in Miljutin Petrović.

Predsednik senata dr. Pavelić je nato pozval izvoljene člane senatnih odborov, naj se takoj sestanejo in konstituirajo, nakar je zaključil sejo senata ter sporočil, da bo prihodnjo sejo, na kateri se bo določal dnevni red, sklical pismeno.

Konstituiranje odborov

Beograd, 29. jan. p. Takoj po zaključeni seji senata so se sestali izvoljeni odborniki stalnih senatnih odborov ter se konstituirali. Adminstrativni odbor si je izvolil za predsednik Kosto Radovanića, za podpredsednika Ivkovića in za tajnika Miljutina Dragovića. Imunitetni odbor je izvolil za predsednika dr. Josipa Šilovića, za podpredsednika dr. Marka Kostrenčića, za tajnika pa dr. Stjepana Jankovića. Odbor za prošnje in pritožbe je izvolil za predsednika Marka Radulovića, za podpredsednika dr. Atanasija Šolo, za tajnika dr. Ivana Gmajnerja. Finančni odbor, ki se je konstituiral šele popoldne, je izvolil za predsednika dr. Benjamina Šuperino, za podpredsednika dr. Dako Popovića in za tajnika dr. Vlado Andrića.

Beograd, 29. januarja. p. Danes popoldne so se sestali posamezni odbori, izvoljeni na dopoldanski seji Narodne skupščine in so se konstituirali takole:

Administrativni odbor: predsednik Vasilije Trbić, podpredsednik dr. Ivan Lončarević, tajnik dr. Omer Kajmaković.

Odbor za prošnje in pritožbe: predsednik Juraj Duboković, podpredsednik Gavro Milošević, tajnik Miloš Dragović.

Finančni odbor: predsednik dr. Ninko Perić, podpredsednik dr. Slavko Šećerov, tajnik dr. Ante Kuntarić.

Imunitetni odbor se ni zbral v zadostnem številu in se bo konstituiral na prihodnji seji.

Fašistični zakon o vojni disciplini

Rim, 29. januarja AA. Uradni list je objavil zakon o disciplini med vojno. Odredbe tega zakona določajo, da bodo morali, kadar pride do vojne, vsi italijanski državljani, moški in ženske, od 16. do 70. leta pomagati pri obrambi države. Zakon tudi določa stroge kazni za vse osebe, ki se ne bi temu zakonu pokorile.

Nov letalski rekord

Pariz, 29. januarja AA. Letalec Perriot je postavil nov svetovni rekord. Dvignil se je z vodnim letalom s tovorom 500 kg 8800 m visoko.

AMERIKA GROZI JAPONSKI

Zaradi zasedbe Šanghaja je zavladala velika napetost tudi med Japonsko in Ameriko — Nova huda preizkušnja za Društvo narodov

Šanghaj, 29. januarja d. Vsem diplomatskim protestom v zasmeh in čeprav so Kitajci sprejeli japonski ultimat, prodirajo Japonci dalje na kitajsko ozemlje in so po kratkem, a ostrem bombardiranju zasedli Šanghaj. Nad mestom je bilo proglašeno obsedno stanje. Kakor se zatrjuje, nameravajo Japonci zasesti vse strategično važne točke na kitajskem ozemlju. Tudi v Harbinu se vrše borbe med japonskimi in kitajskimi četami in je padlo dosedaj na obeh straneh 180 mož. Na južni progi vzhodno-kitajske železnice je ustavljen ves promet, da bi se na ta način preprečilo nadaljnje prodiranje Japoncev.

Japonci so v zadnjih treh dneh izkrcali na kitajskem ozemlju močne oddelke svojih čet ter koncentrirali v kitajskih vodah velike oddelke vojne mornarice. Danes so odplule iz Tokia še 4 križarke in 14 torpednih rušilcev.

Postopanje Japonske, ki sliči vojni okupaciji brez vojne napovedi, je vzbudilo v mednarodnih diplomatskih krogih veliko vznemirjenje. Posebno v Ameriki so silno razburjeni zaradi položaja na Daljnem vzhodu in smatrajo, da je vojna neizogibna. V ameriških vladnih krogih računajo s tem, da bodo Japonci izvedli blokado Šanghaja in drugih trgovinskih središč, kar pa smatrajo Američani za nedopustno in istovetno z vojno napovedjo. V takem primeru Amerika ne bi mogla ostati ob strani in bi morala aktivno poseči v razvoj dogodkov. Zunanji minister Stimson je v tem smislu že interveniral pri japonski vladi. Odgovor japonske vlade še ni znan, vendar pa je značilno, da je ameriška vlada odposlala danes v Šanghaj pod poveljstvom kontreadmirala Taylora štiri torpedne rušilce ter da bo v prihodnjih dneh krenil v kitajsko vodovje še en oddelek ameriške vojne mornarice.

V ameriških vladnih in diplomatskih krogih z napetostjo pričakujejo odgovora angleške vlade na zadnjo ameriško noto, v kateri predlaga Amerika skupno akcijo Anglije in Amerike v japonsko-kitajskem konfliktu. V ameriških krogih so precej vznevoljeni, ker Anglija še ni odgovorila in očitajo angleški vladi, da vso stvar zavlačuje, kar ima lahko hude posledice tako za angleške kakor za kitajske interese na Daljnem vzhodu.

Zasedba Šanghaja in nadaljnje prodiranje japonskih čet na kitajsko ozemlje je napravilo zelo mučen vtis tudi v krogih Društva narodov. Svet Društva narodov je zaradi tega odgodil današnjo dopoldansko sejo ter se je sestal šele popoldne. Kitajski zastopnik je zahteval striktno izvajanje določb pakta Društva narodov, po katerih bi moralo Društvo narodov izvršiti energično intervencijo v tem konfliktu in če bi bilo potrebno, proglasiti tudi bojkot nad Japonsko.

Zasedba Šanghaja

Šanghaj, 29. januarja. Šanghajski župan je včeraj proglasil obsedno stanje. Nato so inozemske koncesije mobilizirale svoje čete, ki so zasedle meje. Listi poročajo, da je šanghajski župan sprejel vse japonske zahteve. Zato so upali, da ne bo prišlo do nemirov. Vendar se je to zgodilo. Zadnja poročila pravijo, da so nedisciplinirani kitajski vojaki zasedli šanghajsko predmestje Capej, nakar je japonski admiral Širosava objavil proglas, kjer pravi, da bo poslal v zaščito japonskega prebivalstva v Capeju vojaštvo. Po objavi tega proglasa so japonske vojne ladje opolnoči obstreljevale kitajske položaje. Kitajci so se uprli in bitka je trajala vso noč. Bojev so se udeležila tudi japonska letala. Japonci so obstreljevali utrdbe Woosung in jih davi porušili. Japonski admiral trdi v proglasu, da je moral zaradi nemirov, ki so izbruhnili izven koncesij, zaščititi japonske prebivalce. Poudaril je, da je proglasitev obsednega stanja v Šanghaju najboljši dokaz za to, da so Japonci v nevarnosti. Listi pa poudarjajo, da je šanghajski župan proglasil obsedno stanje po japonskem ultimatu in da je hotel tako ugoditi Japoncem, ki so zahtevali, naj se zaščitijo njihovi rojaki.

Kitajska zahteva striktno izvajanje pakta Društva narodov

Ženeva, 29. januarja. AA. Zastopnik Kitajske v svetu Društva narodov, Yen, je dal spričo dogodkov v Šanghaju izjavo, da bo **Kitajska zahtevala izvedbo členov 15 in 16 pakta DN in si pridržala pravico, da se sklicuje tudi na vse ostale člene, tako n. pr. na člen 10, ki pravi, da so člani ND obvezani, da medsebojno spoštujejo teritorijalno integriteto, in na čl. 15, ki pooblašča svet, da odredi vse potrebno, ne da bi poprej zahteval pristanka prizadetih strank.** Kitajski zastopnik Yen je izročil tajniku DN pismo, v katerem zahteva izvajanje omenjenih členov.

Zastopniki Francije, Italije, Nemčije in Anglije skupno z Drummondom se zdaj posvetujejo, kako naj na to pismo odgovore.

Huda obtožba DN

Ženeva, 29. januarja. AA. Evropski zastopnikkuomintanga Čin je dal izvajo, v kateri ostro napada Društvo narodov, ki se je pokazalo neaktivno in brez moči za ureditev spora, dočim se japonska akcija nadaljuje ne samo v severni Mandžuriji, temveč že celo v osrčju Kitajske. In vendar, nadaljuje Čin, je Društvo narodov posredovalo v tem sporu že takoj ob njegovem začetku. Društvo narodov je v tej aferi zgrešilo svoj namen, ki obstoji v tem, da uredi vsak spor, ki utegne gražati mir, in da pridobi spoštovanje mednarodnemu pravu. Zato se Kitajska, ki ima že tako v svoji notranji upravi velike težkoče, deloma politične, deloma socialne, in ki se je zvesto držala mednarodnih obvez, zateka k apelu na ves svet, naj ji pomaga. Izjava nadalje obtožuje DN, da je s svojim nastopom favoriziralo japonski napad. Japonska je prekršila mednarodne pogodbe, zlasti pogodbo devetih velesil in Briand-Kelloggov pakt.

Vznemirjenje v Ženevi

Ženeva, 29. januarja. č. Japonsko-kitajski spor pred Društvom narodov je zavzel povsem nov značaj. Kitajski delegat pri svetu DN je predložil danes dopoldne generalnemu tajniku noto, v kateri zahteva kitajska vlada, naj Društvo narodov postopa po členu 10 in 15 pakta o Društvu narodov. V noti naglašajo Kitajci, da je položaj tako opasen, da so prisiljeni na vsak način razčistiti celotno vprašanje. Kitajska je obnovila svoje pritožbe tudi po členu 11. pakta Društva narodov. Člen 10. določa spoštovanje in ohranitev teritorijalne integralnosti posameznih držav, člen 11. pa da mora Društvo narodov postopati tako, da se obe prizadeti stranki izključita in smatrata kot stranki, katerih soglasje s sklepi Društva narodov ni potrebno. Spričo te note je nastalo v krogih Društva narodov veliko razburjenje. Če bo svet Društva narodov sprejel kitajsko noto, bo moral poseči po sankcijah, ki jih določa 16. člen pakta o Društvu narodov. Sklenili so, da se bo zasedanje sveta Društva narodov, ki bi se moralo zaključiti to soboto, podaljšalo za nedoločen čas. Tako bo bržkone Društvo narodov zasedalo še tedaj, ko se bo pričela razorožitvena konferenca. Ni izključeno, da bodo sklicali tudi plenum Društva narodov na zasedanje, kakor to določa člen 15. pakta o Društvu narodov. Poostritev kitajsko-japonskega konflikta pa bo po mnenju Društva narodov katastrofalno vplivalo tudi na bližnjo razorožitveno konferenco. Vsekakor so zmanjšani izgledi na uspeh te konference.

Skupna akcija Amerike in Anglije

London, 29. januarja. AA. Na seji ministrskega sveta, ki se je vršila danes dopoldne, so največ razpravljali o dogodkih v Šanghaju. Vendar se zdi, da ni razloga, da bi se pospešil povratek Macdonalda v London. Ministrski predsednik se zdaj mudi na Škotskem in se vrne jutri. O vseh dogodkih ga ministrski svet redno obvešča.

Newyork, 29. januarja. AA. Listi naglašajo veliki kontrast, ki se kaže v energičnem nastopu ameriških Zedinjenih držav in angleški mlačnosti v kitajsko-japonskem sporu. Posebno poudarjajo, da se je Stimson spustil v diplomatsko bitko z Japonsko.

London, 29. januarja. AA. Razpravljajoč o položaju na Daljnem vzhodu pripominja »Manchester Guardian«: **Če naj služi bojkot japonskih izdelkov za upravičen vzrok za okupacijo Šanghaja, pa vendarle ne vidimo upravičenega razloga za japonsko invazijo v tako velik del Kitajske. Novo prodiranje Japoncev utegne pospešiti angleško-ameriški nastop, toda sedanjih dogodkov bi se bili lahko ognili, če bi bila Anglija že takoj v začetku pristala na skupni nastop, ki so ga predlagale Zedinjene države.**

Ameriška intervencija v Tokiju

Tokio, 29. januarja. č. Japonski zunanji minister Yoshishava je včeraj sprejel ameriškega poslanika v Tokiju Korbetta. Razgovor med obema diplomatoma je bil zelo izčrpen. Ameriški poslanik je vprašal zunanjega ministra, kako si predstavlja nadaljnji razvoj dogodkov v Šanghaju. **Opozoril ga je, da japonske operacije na Kitajskem škodujejo ameriškim interesom in da bodo morale Zedinjene države bržkone seči po gospodarskih sredstvih, da prilijo Japonce k miru. Kmalu za tem razgovorom je bila izdana poluradna izjava, da bo japonska vlada v primeru ameriških represalij gospodarskega značaja prekinila diplomatske odnošaje z Zedinjenimi državami.**

Medtem je prišla vest, da so ameriške oblasti na Filipinih odredile oddelku ameriškega brodovja v Manili, da odpluje proti Šanghaju. Iz Manile je odplula ena križarka v spremstvu štirih rušilcev.

Anglija zahteva pojasnila

London, 29. januarja AA. Angleška vlada je japonski vladi izrazila upanje, da japonske čete ne bodo nastopile v mednarodnih koncesijah brez poprejšnjega posvetovanja s prizadetimi vladami. Obenem je obvestila ameriško vlado o tej akciji in jo naprosila, naj pokrene slično akcijo v Tokiu. Prav tako je naprosila japonsko vlado v Tokiu, naj ji pojasni zadnje dogodke v Šanghaju.

Japonsko pojasnilo

London, 29. januarja. s. Japonski zunanji minister je poveril diplomatskim zastopnikom Japonske v inozemstvu nalogo, naj izjavijo pri vladah, kjer so akreditirani, da je Japonska prisiljena uvesti obrambne mere, da bi zaščitila svoje državljane. V Tokiju vlada veliko razburjenje zaradi stališča, ki ga je zavzela Amerika, kjer se razpravlja o gospodarskem bojkotu in prelomu diplomatskih odnošajev z Japonsko.

Tokio, 29. januarja. s. Japonska vlada namerava naložiti sovjetski vladi vso odgovornost za nadaljnjo škodo japonskih državljanov v Harbinu, ki je nastala zaradi tega, ker je sovjetska Rusija odklonila uporabo vzhodno-kitajske železnice za prevoz vojaštva. Čete bodo sedaj transportirali po zračni poti.

Sovražnosti v Šanghaju ustavljene

Washington, 29. januarja. s. **Japonci in Kitajci so se zedinili, da bodo od danes opoldne dalje ustavili v Šanghaju vse sovražnosti. To vest potrjujejo oficijelno tudi v Londonu.**

Sklep Društva narodov

Ženeva, 29. januarja. s. **Svet Društva narodov se je popoldne malo po 16. uri sestal k javni seji. Pred to sejo se je vršila tajna seja, na kateri se je razpravljalo o kitajskem predlogu glede uporabe čl. 15. pakta Društva narodov v kitajsko-japonskem sporu. Svet DN je priznal upravičenost kitajske zahteve. Ukrepi, ki jih je uvedel svet Društva narodov po čl. 11. istega pakta, ostanejo v veljavi, kar velja predvsem za mednarodno preiskovalno komisijo, ki jo je imenoval svet Društva narodov. Zaradi nove situacije se je svet odločil, da bo pozval komisijo, naj nemudoma odide na poprišče spora zaradi ugotovitve dejanskega položaja. Komisija bo potovala zaradi tega po najkrajši smeri, in sicer preko Sibirije ter bo najprej preiskala dogodke v Šanghaju. V komisiji bodo razen zastopnikov Anglije, Amerike, Francije, Italije in Nemčije sodelovali tudi zastopnik Španije in Norveške.**

Odmev poljsko-ruskega pakta v Berlinu

Praga, 29. januarja. AA. »Prager Presse« prinaša članek iz Varšave, ki trdi, da rusko - poljski pakt o nenapadanju, ki je bil pred kratkim v Moskvi podpisan, ne bo stopil prej v veljavo, dokler ne sklene Rusija podobnih pogodb tudi z drugimi državami. Vsekakor je ugodni zaključek sovjetsko-poljskih pogajanj napravil velik vtis v političnih krogih v Berlinu. Pogodbi pripisujejo tem večji pomen, ker je bila podpisana teden dni po sklenitvi rusko - finskega pakta, kar se zdi, da bo prejudiciralo tudi na sklenitev rusko - rumunskega pakta o nenapadanju. V teh treh paktih vidijo v Berlinu prvo fazo na poti k sklenitvi francosko-ruske pogodbe.

Španski jezuiti se preselijo v Ameriko

Madrid, 29. jan. s. Zadnjo nedeljo izdana naredba o razpustu jezuitskih redov je bila izvršena popolnoma mirno. Jezuiti, ki so nastanjeni po raznih samostanih in poslopjih, so zapustili svoja bivališča, ne da bi bilo kjerkoli prišlo do incidentov.

Rim, 29. jan. č. Jezuitska kurija pri Vatikanu je odredila, naj se jezuitje, ki so bili pregnani iz Španije, naselijo v Ameriki, Belgiji in Holandiji.

Odgoditev parlamentarnih volitev v Franciji?

Pariz, 29. jan. č. »Le Matin« poroča, da bodo francoske parlamentarne volitve, ki bi se morale vršiti sredi aprila, odgodene bržkone do 22 ali 29. maja. Francoski vodilni politiki hočejo namreč počakati, da se evropske razmere razčistijo in da se razjasni položaj v Nemčiji, tako da bi se mogla ustvariti francoska politična linija za nadaljnja štiri leta. »Le Excelsior« pa pravi, da so govorice o odgoditvi parlamentarnih volitev neosnovane.

Brezposelnost na Poljskem

Varšava, 29. januarja AA. Po najnovejših statističnih podatkih je število brezposelnih delavcev na Poljskem v primeri s stanjem prejšnjih let lani znatno padlo. Medtem ko se je druga leta število brezposelnih v drugi polovici nov. znatno zvišala se je lani v nov. število brezposelnih povečalo samo za 5000, predlanskim pa se je v istem času povečalo za 56.000.

Ukinitev mandata nad Irakom

Ženeva, 29. jan. AA. Svet DN je na predlog angleške vlade proglasil, da je potekel mandat v Iraku. Mandat bo efektivno potekel, čim bo iraška vlada podpisala izjavo, ki jo bo predložila mandatna komisija.

Muslimanska cerkev na Poljskem

Varšava, 29. januarja. AA. **Poglavar muslimanske cerkve na Poljskem, muftija Sinkivijec, je izjavil da je bila nova ustava muslimanske cerkve na Poljskem sestavljena v tesnem sodelovanju z zastopniki drugih ver, ki so z zakonom dovoljene. Nova ustava je v skladu z interesi in s potrebami poljskih muslimanov. Na Poljskem je sedaj 6.000 muslimanov. 17 džamij in 18 muslimanskih duhovnikov, ki prejemajo plačo od poljske države.**

Rusko poljski pakt

Vest, da je parafiran nenapadalni pakt med Poljsko in sovjetsko Rusijo, je v tem trenutku prav gotovo presenetila. Predvsem zato, ker se je prvi poskus zbližanja med rumunskim in ruskim stališčem v težji, da se sklene sličen pakt tudi med tema dvema državama, končal z neuspehom, in sicer v taki obliki, da je kazalo, kakor da je zadeva odložena za daljšo dobo. Kajti da obstoji najtesnejša zveza med rusko - poljskimi in rusko-rumunskimi pogajanji, o tem gotovo ne bo mogel nihče dvomiti; prav s tega vidika pa moramo doseženemu diplomatskemu uspehu pripisovati tem večji pomen.

Izven vsakega dvoma je, da je pakt med Rusijo in Poljsko velik dogodek. Prav tako gotovo je, da ga moramo računati predvsem kot uspeh francoske diplomacije, kot njeno delo. Pred poldrugim mesecem so desničarski krogi v Franciji razkrili, da je francosko-ruska pogodba o nenapadanju že sestavljena, a da se podpiše šele, ko se doseže sporazum za sklep sličnih pogodb tudi na vzhodu, v prvi vrsti med Rusijo in Poljsko ter Rumunjio.

Prvi pogoj je sedaj dosežen. Spričo zavezniškega razmerja, ki vlada med Rumunijo in Poljsko, in med obema ter Francijo, ne more biti nikakega dvoma, da se bodo sedaj vsi v poštev prihajajoči faktorji potrudili v največji meri, da zbližajo tudi rusko in rumunsko stališče. Še več moremo reči, ne more se skoro dvomiti, da se bo končno ta uspeh dosegel. Zakaj če je bilo mogoče izgladiti nasprotja med Parizom, Varšavo in Moskvo v toliki meri, ne bo nemogoče doseči isto med Bukarešto in Moskvo, kljub besarabskemu problemu. V poluradnih navedbah se že napoveduje nekaj takega; nekatere vesti vedo namreč povedati, da Poljska ne bo dala končnega podpisa pod pakt z Rusijo, dokler se ne bo slična pogodba sklenila tudi s strani njenih zaveznic; besarabsko vprašanje naj bi se pač pustilo nerešeno. Drugače tudi biti ne more in s sovjetske strani se že sedaj napoveduje, da se more skleniti tak pakt le, ako se vprašanje posesti Besarabije sploh ne načenja niti ne omenja.

V koliko se bo skušal pakt raztegniti tudi na baltiške države, je še neznano; zelo pa je verjetno, da gredo prizadevanja tudi v to smer, kar moremo sklepati že iz dejstva, da sta sličen pakt pravkar podpisali Finska in Rusija.

Že z dosedanjimi uspehi so se znatno ublažila nasprotja na vzhodnih mejah in se je ustvarilo dobro razpoloženje za temeljito pomirjenje, če se ni doseglo že to samo. Tak razvoj je v interesu Francije in Poljske ter vseh držav, ki so s svojo politiko navezane na prijateljstvo teh dveh držav. Zato je umljivo, da z najnovejšimi uspehi francoske diplomacije niso zadovoljni v Nemčiji, kjer že ves povojni čas skušajo kovati kapital iz nasprotja med Rusijo in antantnimi zapadnimi in srednjeevropskimi državami. Ako skušajo danes v Nemčiji zmanjšati pomen paktov z naglašanjem, da Rusija ne garantira poljskih zapadnih meja, je to pač prazno besedičenje, zakaj v tej smeri se pogajanja niso mogla vršiti in če bi se vršila in morda uspešno zaključila, bi to pomenilo, da je nastalo pravo zavezniško razmerje. Na to pa današnji pakti sploh ne merijo.

Po sklepu nenapadalnih pogodb bo morala sedaj tudi sovjetska Rusija priznati, da evropske države ne mislijo na nikako restavracijsko vojno, ki bi imela za cilj nasilno odstranitev boljševizma. Nihče, kdor trezno motri mednarodno politiko, že dosedaj ni mogel verjeti na take fantastične projekte kakor so jih sovjetski časopisi včasi slikali svojim pristašem, ali sedaj je demanti izrečen tako rekoč tudi uradno.

Dalekosežnosti celotne diplomatske akcije morda danes niti še ne moremo presoditi. Morda se pripravlja v celoti preorientacija francoske politike napram sovjetski Rusiji in se pripravlja drugačno razporeditev sil v Evropi. Ali prezgodaj je še za taka ugibanja, kakor tudi za razglabljanje o vprašanju, v koliko je francoska diplomatska akcija združena tudi s finančno - gospodarskimi načrti, odnosno če se morda podpira tudi s tega vidika. Ravno tako je trenutno še nemogoče presoditi, v koliko je na rusko odločitev vplivala kriza na Daljnem vzhodu ali pa Zedinjene države, ki so na razvoju te krize enako interesirane kakor Rusija. Za jasnejšo presojo v teh smereh pa se bodo gotovo že v kratkem odprli jasnejši pogledi.

Ogromna udeležba na vsesokolskem zletu v Pragi

Dosedaj je prijavljenih samo iz ČSR nad 150.000 Sokolov

Praga 29. jan. h. ČOS je poslala pred kratkim vsem župam vprašalne pole o udeležbi na IX. vsesokolskem zletu. Iz vprašalnih pol, ki so jih župe že vrnile ČOS, je razvidno, da se je dosedaj prijavilo za zlet nad 90.000 članov in članic, 28.000 naraščaja obojega spola in nad 26 tisoč Sokolov-dijakov, predvsem iz srednje češke, tako da se bo skupno udeležilo zleta okoli 150.000 Sokolov. H skupnim vajam je priglašenih 28.000 članov in nad 23.000 članic, po 13.000 moškega in ženskega naraščaja ter končno 12.000 dijakov in 14.000 dijakinj. V sokolskih krojih je prijavljena udeležba nad 30.000 moških in nad 16.000 žensk. V sprevodu bo korakalo nad 50.000 Sokolov, ki jih bo spremljalo nad 50 godb. V skupnih prenočiščih bo stanovalo 64.000 udeležencev, skupno hrano pa bo dobivalo nad 30.000 Sokolov. Zdravnikov bo na zletu na razpolago 300. V primeri z zletom iz leta 1926 je za letos prijavljenih na skupne vaje 5000 članov in 8000 članic več, naraščaja nekoliko manj, Sokolov-dijakov pa tudi 5000 več.

Stanje rusko-rumunskih pogajanj

Sovjetska vlada odklanja zahtevo Rumunije, da naj Rusija jamči nedotakljivost sedanjih njenih meja

Riga, 29. januarja AA. O stanju pogajanj med sovjetsko Rusijo in Rumunijo so bili s poučene rumunske strani objavljeni tile podatki:

1. Sovjetska Rusija zahteva od Rumunije, naj podpiše retroaktivne pridržke o veljavi Briand-Kelloggovega pakta in Litvinovega protokola.

2. Sovjetska Rusija je odklonila obojestranska jamstva o nedotakljivosti sedanjih meja in mesto tega ponuja obnovitev pogodbe o mirnem reševanju sporov.

3. Sovjetska Rusija odklanja Rumuniji pomiritveni postopek za ureditev morebitnih sporov, kar je že dovolila v svojih drugih štirih paktih o nenapadanju.

4. Sovjetska Rusija odklanja rumunsko zahtevo, da naj prepove prevratne organizacije na svojem ozemlju.

Kraljev dar zagrebškim novinarjem

Zagreb, 29. jan. n. Kakor znano, priredijo 1. februarja zagrebški novinarji svoj ples. Nj. Vel. kralj je po maršalatu dvora poslal zagrebškim novinarjem prispevek 10.000 Din.

Nagrade dnevničarjev kraljeve civilne hiše

Beograd, 29. jan. AA. Na osnovi § 165. uradniškega zakona je predsednik ministrskega sveta predpisal uredbo o višini nagrad dnevničarjev civilne hiše Nj. Vel kralja, Glavne kontrole, Državnega sveta in pisarne kraljevih redov:

Čl. 1. Dnevničarji, ki vršijo službo zvaničnika brez ozira na kvalifikacijo, se postavljajo z začetno mesečno nagrado do 1100 Din.

Čl. 2. Dnevničarji, ki vršijo službo služitelja se postavljajo z začetno mesečno nagrado do 950 Din.

Čl. 3. Dnevničarji s strokovno-tehničnimi in obrtniškimi kvalifikacijami se postavljajo z začetno nagrado mesečno 1200 Din, če vršijo službo, ki odgovarja omenjenim kvalifikacijam.

Čl. 4. Dnevničarji s popolno fakultetno izobrazbo se postavljajo z začetno mesečno nagrado do 1400 Din, če vršijo službo, ki odgovarja omenjeni kvalifikaciji

Čl. 5. Po vsakem drugem letu nepretrgane in brezhibne službe se mesečna nagrada lahko poviša in to: a) dnevničarjem iz čl. 1. za 50 Din, b) dnevničarjem iz čl 2. za 40 Din, c) dnevničarjem iz čl. 3. za 60 Din, d) dnevničarjem iz čl. 4. za 80 Din.

Čl. 6. Dnevničarji, ki se na dan stopanja v veljavo te uredbe nahajajo v državni službi, obdržijo dotedanjo nagrado. Roki, omenjeni v čl. 5., se morajo računati od dneva postavitve in to od najvišje začetne nagrade za dotično vrsto službe.

Čl. 7. Ta uredba stopi v veljavo z dnem razglasitve v »Službenih novinah«.

Demanti tendencijoznih vesti

Beograd, 29. januarja. AA. Glede na vest sofijskega dopisnika »Timesa«, objavljeno dne 25. t. m., ki naj bi bil iz poučenega vira zvedel, da namerava jugoslovenska vlada na sedanjem zasedanju Društva narodov načeti vprašanje makedonskih revolucijonarjev, kar bi imelo za neizogibno posledico diskusijo o celotnem makedonskem vprašanju, in da je ta vest naletela na odločen odpor v Franciji in Veliki Britaniji, smo pooblaščeni z merodajne strani izjaviti, da je vest izmišljena in brez vsake stvarne podlage.

Upokojitev

Beograd, 29. januarja AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja je na predlog prosvetnega ministra upokojen s pravico na pokojnino po letih službe banski šolski nadzornik prosvetnega oddelka kr banske uprave v Ljubljani v 6. skupini Fortunat Lužar.

»M 2« izgubljena

London, 29. januarja. AA. Podmornico »M II« so iskali vso minulo noč. Snoči je admiraliteta objavila poročilo, kjer pravi, da je vse upanje, da bi rešili podmornico, zaman. Ob 5. uri zjutraj je admiraliteta javila, da je stvar, ki so jo opazili blizu Portland Billa, stara potopljena ladja. Pozneje so našli potapljači del zastave, ki naj bi bila od podmornice. Rešilna akcija se nadaljuje. Delo je skrajno otežkočeno, ker leži v teh krajih na dnu morja nad 200 starih potopljenih ladij. Zastavo, ki so jo našli potapljači, preiskujejo v ladjedelnici, ali ni od potopljene podmornice.

Čsl. trgovinska bilanca

Praga, 29. januarja AA. Po uradni statistiki je Češkoslovaška leta 1931 uvozila blaga za 11 milijard 789 milijonov Kč, izvozila pa za 13 milijard 140 milijonov Kč.

Bratstvo med avstrijskimi in bolgarskimi fašisti

Dasi italijanski fašisti in med njimi tudi sam Mussolini neprestano naglašajo, da je fašizem tako pristno italijanski, da je vsako posnemanje fašizma in njegovih metod v drugih narodih nemogoče, so vendar nastale tudi med drugimi narodi organizacije in formacije, ki so si vzele za zgled italijanski fašizem in njegove metode in jih danes italijanski fašizem z vsemi močmi podpira v njihovih stremljenjih ter sklepa z njimi pobratimstva. Taka fašistična organizacija so hitlerjevci, narodni socijalci, v Nemčiji in Avstriji, na Bolgarskem pa tako imenovana »Rodna zaštita«. Zveze med hitlerjevci in italijanskim fašizmom niso nikaka tajnost več. Splošno znano je romanje hitlerjevcev v Rim, še bolj pa njihovo stališče napram nemški narodni manjšini v Južnem Tirolu pod Italijo. Avstrijsko rodoljubno društvo »Andreas Hofer« ob vsaki priliki proglaša hitlerjevce za izdajalce nemštva, ker so za ceno podpore s strani italijanskega fašizma izdali nemško narodno manjšino pod Italijo in jo prepustili brezobzirnemu raznarodovanju. Na drugi strani pa so tudi zveze med bolgarsko »Rodno zaštito« in italijanskim fašizmom popolnoma očitne. »Rodozaštitniki« se vedno udeležujejo vseh italijanskih fašističnih prireditev in manifestacij v Sofiji, italijanski fašisti pa so tudi stalni gostje »Rodne zaštite«. Da se pa s tretjo potezo dovrši enakokraki trikot, ki mu je vrh v fašističnem Rimu, so se sedaj pobratili še hitlerjevci z rodozaštitniki.

Vodja avstrijskih hitlerjevcev A. E. Frauenfeld se je pred kratkim mudil v Sofiji kot gost »Rodne zaštite«. V svojem glasilu »Der Kampfruf« opisuje sedaj svoje sofijske vtiske. Kar načuditi se ne more, kako bolgarski narod ljubi nemški narod in se navdušuje za Hitlerjev pokret. »Bolgare z vso pravico imenujejo balkanske Pruse«. Prav posebno navdušeno pa piše Frauenfeld o svojem sprejemu pri bolgarskem metropolitu Štefanu. Pripoveduje, kako je poljubljala metropolitu roko žena ministra, takoj za njo pa umetnica, in kako so tudi »črnosnajčniki« — rodozaštitniki nosijo fašistične črne srajce — pristopali k metropolitu, mu poljubljali roko in se potem poljubili z njim tudi na usta. Mitropolit je prijatelj »Rodne zaštite,« a ko je ugledal Frauenfelda v rjavi srajci, je dejal, da pričakuje od nove močne Nemčije položaj v Evropi, ki tudi Bolgariji omogoči boljšo bodočnost.

Zelo so navdušili Frauenfelda tudi sofijski ognjegasci, ker je njihov poveljnik »absolutno za Hitlerja«. Silno zadovoljen je tudi z nemško šolo v Sofiji, v kateri je samo 100 nemških otrok, bolgarskih pa 600. Oni bolgarski omladinci, ki so lani potovali po Nemčiji, nosijo sedaj doma znake nemških narodnih socijalcev. Po kinematografih v Sofiji se prikazujejo skoraj izključno nemški filmi in Frauenfeld vprašuje, ali se nemška filmska industrija zaveda velike naloge, ki jo čaka tu. Vrhunec navdušenja pa je pomenila za avstrijskega hitlerjevca tovariška slavnost »Rodne zaštite« njemu v čast. Godba je zaigrala bolgarsko, nemško in fašistično himno, nakar so nastopila dekleta iz »izgubljenih krajev« v narodni noši.

Vse prehitro sta minula hitlerjevcu Frauenfeldu dva dneva v Sofiji ob raznih pogovorih, intervjuvih in obiskih. In slovo je bilo silno težko, saj se je poslavljal od »starih tovarišev in zaveznikov iz svetovne vojne, s katerimi nas vežejo nove vezi skupne usode«.

Trikot s temenom v fašističnem Rimu je tako dovršen: v skupnem objemu so se našli nemški, italijanski in bolgarski fašisti!

Reški škof Sain umrl

Reka, 29. jan. ž. Tu je umrl v sredo prvi reški škof msgr. Izidor Sain, rodom iz Novega Grada ob zapadni istrski obali. Star je bil 63 let. Pokojnik se je kot 15letni deček preselil v Genovo ter stopil v benediktinski samostan, kjer je tudi dokončal studije. Pozneje je bil premeščen v Rim, kjer je ostal do leta 1926. Ko se je papež leta 1925. na zahtevo reških fašističnih oblastev ustanovil novo škofijo na Reki, ki je obsegala ves del vzhodne Istre, pripadajoč poprej senjski škofiji, je imenoval za prvega reškega škofa msgr. Saina, ki je bil sredi leta 1926. na Reki posvečen in ustoličen.

O pokojnem škofu piše reško fašistično glasilo »La Vedetta d'Italia«: »Prvemu italijanskemu škofu na Reki, ki ga je postavil papež, da tako realizira stoletne aspiracije reških patriotov in vernikov, so bili vsi globoko vdani. Doumel je že takoj spočetka, da je italijanstvo tesno združeno s fašizmom. In sam je izjavil z zadoščenjem, da ga v Rimu imenujejo »vatikanskega fašista«. V reški škofiji, ki obsega velik del hrvatskega ozemlja, je bilo v zadnjih letih skoro povsod uvedeno latinsko in italijansko bogoslužje. Namesčenih je bilo mnogo italijanskih duhovnikov in ustanovljeno semenišče, v katerem vzgajajo duhovniški naraščaj, ki je v pretežni večini hrvatskega pokolenja, v docela italijanskem in fašističnem duhu.

Francija zbira svoje zlato

Pariz, 29. januarja. AA. Zadnji izkaz francoske Narodne banke izkazuje 70 milijard 689.175.133 frankov zlate zaloge. Stanje se je v primeri s prejšnjim tednom spet povišalo, ker je francoska Narodna banka spravila domov večje količine svojega zlata, ki ga je imela v inozemstvu.

Ujeti sovjetski kurirji

Bukarešta, 29. januarja. AA. Rumunska obmejna straža je opazila štiri sovjetske kurirje v trenutku, ko so stopili iz čolna ob Dnjestru na rumunsko ozemlje. Stražniki so tri kurirje ujeli, enega pa so med begom ubili.

V Španiji zopet mir

Madrid, 29. jan. AA. Po vsej državi vlada sedaj red in mir. Po poročilih z dežele se je prebivalstvo pomirilo in ljudstvo odobrava ukrepe za vzpostavitev miru. V nekih manjših krajih še niso bili urejeni socijalni spori, kar pa ne vpliva na položaj v celoti.

Iz železniške službe

Beograd, 29. januarja p. Z rešitvijo ministra za promet sta premeščena gg. Anton Razpotnik, prometnik, iz območja subotiške železniške direkcije v Kranj in Ignac Irkič, uradnik subotiške direkcije, k strojnemu oddelku direkcije v Ljubljani.

Tragedija sibirskih beguncev

Obupna prošnja na patrijarhe vseh pravoslavnih cerkva — Begunci bi se radi naselili v Jugoslaviji

Beograd, 28. januarja.

Te dni se je oglasila pri patrijarhu Varnavi deputacija zveze ruskih književnikov in novinarjev, ki mu je predložila klic na pomoč, ki so ga poslali v svet ruski kmetje, večinoma iz Sibirije, ki so v teku zadnjih treh let prebežali na kitajsko ozemlje. Kitajske oblasti treh vzhodnih pokrajin so zabeležile okoli 60.000 takih beguncev, ki so pribežali čez mejo brez listin in so se sedaj v zelo težavnih razmerah naselili ob vzhodni kitajski železnici v področju Harbina, Hajlara in Trorečja. Njihov klic na pomoč se obrača na patrijarha pravoslavnih cerkva in v prvi vrsti na patrijarha srbske pravoslavne cerkve ter pravi med drugim:

»Protibožanska in protinarodna oblast komunistične stranke, ki se je ustalila v naši domovini, je ustvarila nevzdržljive pogoje za vse, ki žive v Rusiji. Sovjetska oblast preganja kmete, odvzema njim pripadajoča živila, prepoveduje jim jemati vodo iz javnih vodnjakov, goni jih v sužnost in na prisilno delo, meče jih v zapore brez krivde, samo zato, ker pripadajo pravoslavni cerkvi. Imetje cerkva, ki se je nabiralo s prostovoljnimi prispevki, je oblast vzela in ga porabila v strankarske komunistične namene. Večina prebivalstva je proglašena za »lišence«, ljudi, ki so jim odvzete vse pravice, tudi pravica do dela.

»Podpisniki tega proglasa so živeli pod sovjetsko vladavino 12 do 13 let. Bili so priče, kako so kmetske družine metali iz njihovih hiš, kako so jim odvzemali vse imetje, ki so si ga pridobile z dolgoletnim napornim delom. Zavetišča so si iskale v podzemskih jamah, šotorih in kopah slame. Zmrzovale so pozimi in umirale za nalezljivimi boleznimi. Bili smo priče mučenja, streljanja in neskončnih sramotitev s strani teh oblasti. Naši otroci so nam pravili: moramo bežati v inozemstvo, ker je Rusija postala temna ječa, kjer vladata lakota in brezpravnost. Tako misli 80 odst. prebivalstva Rusije. Beg čez mejo je zvezan z velikimi težavami in življenjskimi nevarnostmi. Čez mejo se more le ponoči, čez gore, reke in močvirja, skozi mrežo obmejne straže GPU. Često se dogaja, da begunci preplavajo drvečo reko Amur in čisto goli prihajajo na kitajsko ozemlje. Kaka morata biti nesreča in obup, ki silita državljane kulturnih in pravno urejenih dežela, da na tak način tvegajo svoje življenje. Mi Rusi, podjarmljeni sužnji komunistične samovolje, nimamo drugega izhoda. Beže moški in ženske, eden po eden ali pa v skupinah, z otroki ali brez otrok.

»Po velikih težavah smo končno legalizirali svoj položaj v tuji državi. Mnogo naših je pognilo ob prehodu čez mejo po kroglah obmejnih straž, mnogo jih je pa bilo ujetih in zaprtih na tujem ozemlju. Mnogim grozi povrnitev, kjer jih čaka gotova smrt.«

Ruski begunci prosijo patrijarhe pravoslavnih cerkva in rimskega papeža da bi se zavzeli zanje, da bi se jim olajšali pogoji legalizacije v tujih deželah in se jim morda omogočila preselitev iz Kine v druge dežele, ki bi hotele dati zemlje ruskim kmetom.

Odposlanstvo zveze ruskih književnikov in novinarjev je izročilo patrijarhu Varnavi fotografični posnetek izvirne prošnje z mnogoštevilnimi podpisi in fotografični posnetek prošnje harbinskega škofa Nestorja, ki podpira prošnjo beguncev.

Kakor se trdi v beograjskih ruskih krogih, bi se sibirski begunci najraje naselili pri nas v Jugoslaviji.

»Trije mušketirji« v ljubljanski operi

Romantični mušketirji, dragi naši prijatelji iz mladih let, so sedaj, radi ali neradi, morali tudi na oder ter se prezentirajo v zrcalu sodobnega teatrskega obdelovalca kot neusmiljeno parodirani junaki, ki morejo vzbujati le vesel smeh z nahlo primesjo melanholije in spominov na minule tihe urice za pečjo, ko smo njihove zgodbe požirali z bleščečimi očmi. Dobršen kos sta Schanzer in Weliser izrezala iz cele pogače, ga filmsko z veliko teatrsko rutino priredila, Ralph Benatsky pa ga je zabelil s sijajno muzikalno »šlagersko« spretnostjo, z glasbo od »včeraj in danes«. »Trije mušketirji« so napolnili in napolnjujejo nenehoma operetne hiše in uverjen sem, da bomo enako polnili tudi našo opero; in nemara je to prav, saj je naše življenje itak samo neskončna mizerija in je potrebno kdaj pa kdaj sproščujočega in poživljajočega smeha.

Živahna, kaleidoskopsko mavrična igra je prava radost za sodobnega, duhovite invencije polnega režiserja. Ako ima teater na razpolago denar, vse tehnične pripomočke, voljo in smisel, utegne narediti iz »Treh mušketirjev« mikaven komad prve vrste. Mnogo tega je dala g. Kreftu v njegove živodelavne, spretne ter vešče roke naša gledališka uprava. Zajemal je tu res lahko, kajti igra nudi skoro neskončne možnosti inscenacije; popolnoma teatrska je in teatru so odprte duri za uresničenje vseh mogočih zamislekov — mnogo širših kot v samem življenju. G. Kreftu se je stvar vprav mojstrsko posrečila. Poleg zahtev režijske knjige je nanizal lastnih čarovnij in duhovitosti celo kopo. Poslužil se je, menda prvikrat pri nas, projiciranih dekoracij, ki razbremenjujejo tehniško osobje, pospešujejo zaradi svoje preprostosti igro in odpirajo, zlasti v kombinaciji s stalnimi dekoracijami, čisto nova, neslutena pota bodoči odrski dekoracijski tehniki. Kreft je vlil v vso igro kinematografsko brzino, izpodbudil ves igralski aparat k smiselnemu, sodoživljajočemu delu, dodal domačih ocvirkov, klasično »latovščino« (pripomogel je menda tudi gospod Štritof z zelo posrečeno »židano marelo«) itd. itd. in razigrano občinstvo ni vedelo, kdaj je bila ura skoro poldvanajstih. Za naše gledališče torej tudi prvovrstni »šlager«.

Pri »Treh mušketirjih« je sodelovalo skoro vse, kar premore naš solistični, zborovski in baletni ansambl. In vsi od prvega do zadnjega, so bili kakor je redkokdaj več kot na svojem mestu. Ga. Poličeva, dostojanstvena, recimo, slovenska kraljica, mladi Povhe, prava komedijantska kri, izvrsten Ludvik, ki je tudi pel imenitno, g. Magolič, krasna kardinalska figura, vzoren igralec, ga. Ramšakova, živahna svetohlinska Manon, vsi trije mušketirji: Peček, Zupan, Goetič, dragocene, nepozabne figure, tako da ne vem, kdo izmed njih zasluži palmo. Ga. Gjungjenac-Gavella seveda potolče vse skupaj, njeni talenti so neizčrpni. G. Simončič je bil navihan slaščičar. Ako bi ga. Kogejeva prinesla še svojo čarobno idrščino v igro, bi bila nedosežna Catherine; g. Spanova je bila ljubezniva Miotte, g. Mohorič dober tip nekdanjega francoskega dvornega patra, g. Smrkoljeva izvrstna, zapeljiva Aminta, dalje Ivelja, Sekula, Mencin z gospo itd. itd., publika, balet, konji in kaj vem še vse z dr. Švaro kot dirigentom in imenitno zvenečim orkestrom, vse in vsi so v četrtek triumfirali in bodo še mnogokrat. Tak je pač tok in tek časa: brezuspešno, brzčas tudi nespametno bi bilo postavljati se mu po robu. In tako torej: »Trije mušketirji« — naprej!

—č.

Ravnatelj Jugoštampe August Scholtz umrl

Zagreb, 29. jan. n. V pretekli noči je umrl ravnatelj »Jugoštampe« August Scholtz v starosti 45 let. Bil je eden izmed najboljših tiskarniških strokovnjakov in glavni pomočnik pokojnega ravnatelja Tonija Schlegla. Nekaj časa je bil tudi aktiven novinar in je sodeloval pri redakciji »Riječi«, »Novosti« in lista »Zagreber Tagblatt«. Pokojnik je bolehal na jetiki in se je šest tednov zdravil tudi na Golniku. Ko so se pri tuberkulozi pojavile komplikacije, je bolezni podlegel. Njegovi sorodniki so prejeli mnogo sožalnih brzojavk.

Naloga novega kluba elektro-inženjerjev

Ljubljana, 29. januarja.

V okrilju ljubljanske sekcije Udruženja jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov se je ustanovil 26. t. m. klub elektro-inženjerjev. Ustanovni sestanek, katerega se je udeležilo veliko število elektro-inženjerjev, je otvoril v imenu pripravljalnega odbora univerzitetni docent inž. Venče Koželj, ki je utemeljil ustanovitev novega kluba. Prvotno se je predvideval skupni klub strojnih in elektrotehničnih inženjerjev, vendar je v pripravljalnem odboru prodrlo mišljenje, da je za obe stroki plodnejše, če se osnujeta dva ločena kluba. Tudi razvoj sličnih društev v inozemstvu je povsod prinesel potrebo po ločitvi, saj zahteva današnja doba vedno večjo specijalizacijo. V praksi imata seveda obe stroki nebroj stikov in je zato želeti, da se čimprej ustvari klub strojnih inženjerjev, s katerim bi klub elektroinženjerjev tesno sodeloval. Pri nas se industrijalizacija in elektrifikacija dežele naglo razvijata, in v dravski banovini imamo že toliko elektroinženjerjev, da bo klub gotovo zmožen življenja. Njegov namen je obravnavati vsa vprašanja elektrotehnične stroke, podpirati čim pravilnejši razvoj elektrotehnike v naši državi, skrbeti za elektrotehnično terminologijo, sestavljati varnostne predpise, pospeševati normalizacijo in ščititi stanovske potrebe članov. Tako bo novi klub lahko izdatno poživil delovanje ljubljanske sekcije udruženja na področju elektrotehnike.

Za tem je predsednik ljubljanske sekcije g. inž. Janko Mačkovšek pozdravil ustanovitev novega kluba ter izrazil upanje, da mu bodo kmalu sledili drugi strokovni klubi. Poudaril je, da se je v zadnjih letih ljubljanska sekcija večkrat morala baviti z elektrotehničnimi vprašanji, ki jih bo v bodoče lahko obravnaval klub. Po odobritvi smernic za ustroj kluba je bil izvoljen za častnega predsednika vseuč. prof. dr. tehn. Milan Vidmar. Odbor tvorijo predsednik univ. prof. inž. Juro Horvat, podpredsednik inž. Anton Ditrich, tajnika inž. Drago Mattanovich in inž. Branko Vajda ter blagajnik inž. Franc Štrajnar.

Predsednik g. inž. Horvat je v svojem govoru izvajal, da se je že nekaj časa čutila potreba po strokovnem klubu elektroinženjerjev, ki ga čakajo velike naloge spričo dejstva, da je v naši državi elektrotehnika prav za prav šele na začetku razvoja. Klub bo obravnaval vprašanja iz prakse, zanimati se bo moral tudi za vzgojo naraščaja, ki se mora spraviti v sklad z zahtevami prakse. Trenutno najbolj pereče vprašanje je pa zaposlitev mladih inženjerjev, česar se moramo lotiti z vso energijo. Treba bo najti novih možnosti zaposlitve, da se omili težavni položaj inženjerskega naraščaja.

G. inž. Mačkovšek je omenil, da so je ljubljanski sekciji prijavilo precejšnje število nezaposlenih inženjerjev, med temi razmeroma največ elektrotehničnih. Če je ta nezaposlenost res posledica hiperprodukcije, bi bilo treba gledati na to, da se mladina usmeri v poklice, ki nudijo boljše izglede za zaposlitev, tako da bi se za gotov študij odločili samo tisti, ki jih predmet res veseli.

Na predlog g. inž. Bedjaniča je bil določen poseben odbor pod predsedstvom g. inž. Franca Miklavca, kjer se naj pretresa vprašanje zaposlitve elektroinženjerjev. G. inž. Horvat je še omenil k temu, da po njegovem mnenju še ni nastopila hiperprodukcija v stroki. Nezaposlenos inženjerjev izhaja od tega, ker so mnoga mesta, ki bi jih uspešneje vodili inženjerji, zasedena od ljudi z nižjo strokovno izobrazbo, v nekaj primerih tudi od inozemcev. — Nato je bil sestanek zaključen. (B. V.)

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Pretežno vedro, mestoma visoki oblaki, ponoči hladno, zjutraj megleno, podnevi toplo.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Nobene bistvene spremembe. Jutranja slana in megla po dolinah.

Naši kraji in ljudje

Tragična smrt velikega učenjaka

Življenje in delo prof. dr. Gjorgja Joanovića

Beograd, 29. januarja.

Kakor smo že javili, si je vzel življenje v svojem stanovanju v Beogradu redni profesor medicinske fakultete in učenjak svetovnega slovesa, dr. *Djordje Joanović*. Stanoval je v poslopju patološkega instituta skupaj s svojim prijateljem prof. Dragoljubom Jovanovićem in njegovo materjo. Zvečer pred svojim tragičnim koncem je prišel v skupno obednico ves potrt in zamišljen, ko je bil drugače vedno veder in šaljiv. Zjutraj, ko je prinesla ob običajni uri čaj, ga je postrežnica našla mrtvega. Žalostna vest se je z največjo naglico raz-

širila po Beogradu in ko so kolegi in prijatelji prihajali na stanovanje, je tam že sodnijska komisija opravljala svoje žalostno delo. Našli niso ničesar razen pisma, katero je nesrečni učenjak dan prej pisal svojemu bratu v Banat. Pismo ni dovršeno in tudi ne v zvezi z obupnim činom.

Dr. Djordje Joanović se je rodil 16. junija 1871 na Dunaju, kjer se je tudi izšolal in je že 1895 postal asistent zavoda za patološko histologijo in bakteriologijo. 1900 je postal izredni, 1919 pa redni univerzitetni profesor splošne in eksperimentalne patologije. Ko je bila ustanovljena medicinska fakulteta v Beogradu, se je takoj odzval klicu domovine in je prevzel institut za občo patologijo in patološko anatomijo. Veliko je število njegovih znanstvenih del in že pred vojno si je kot učenjak pridobil svetovni sloves. Mnogobrojna njegova dela so izšla v raznih svetovnih jezikih in mnoge ustanove ter mnoga društva so ga počastila s svojimi častnimi diplomami in imenovanji. Tako je bil član Mednarodnega društva za pobijanje raka, član akademije znanosti v Lvovu ter častni član zdravniških društev v Pragi, na Dunaju itd. Kot predsednik Jugoslovenskega društva za proučevanje in zatiranje raka je predaval 18. aprila lani tudi v Ljubljani. Pri ogromnem svojem učenjaškem delu na področju medicine je še vedno našel dovolj časa za populariziranje medicinske znanosti med najširšimi plastmi naroda in ker se je dobro zavedal, da je to važna naloga vsakega zdravnika, je očetovsko skrbel za zdravniški naraščaj. Pomagal je ustanoviti Udruženje medicincev in bil je predsednik Fonda za podpiranje siromašnih dijakov.

Mnogi njegovi tovariši in prijatelji so ob njegovi tragični smrti iz dna srca obžalovali veliko izgubo, pri tem pa iznesli tudi marsikaj, kar je zaradi velike skromnosti pokojnega učenjaka za javnost ostalo skritega iz njegove velike delavnice. Vsi soglašajo v tem, da je njegov veliki duh snoval še mnogo koristnega za znanost in človeštvo in da je zaradi tega še posebno žalostno, ker je usoda uničila velikega človeka, ki je s tolike višine gledal na vse to, kar imenujemo življenje.

*

Ljubljana, 29. januarja.

Ni še minilo leto, odkar smo v Ljubljani poslušali klasično lepo predavanje beograjskega univerzitetnega profesorja, patologa dr. Gjorgja Joanovića, predsednika Jugoslovenskega društva za proučevanje in pobijanje raka. Danes je prišla iz Beograda vest, da odličnega učenjaka ni več med nami. Nenadna smrt ga je iztrgala iz vrst naših najboljših.

Profesor Joanović je bil ponos beograjske medicinske fakultete, ker je njegovo ime slovelo pri vseh kulturnih narodih. Njegova znanstvena dela so se odlikovala po obširnem znanju in po oni iznajdljivosti, ki je znak pravega, neprestano novih potov iskajočega učenjaka. Pred prevratom mu je že Dunaj izrazil svoje priznanje, ko ga je postavil za izrednega profesorja svoje medicinske fakultete. Ko se je začela organizirati nova jugoslovenska medicinska fakulteta v Beogradu, je profesor Joanović odšel tja in stavil svoje imenzno znanje na razpolago mladi instituciji, ki je prav zaradi njega pridobila na ugledu in upoštevanju.

Znanstveno njegovo delo more pravično presojati le ožji krog njegovih stanovskih tovarišev; za njegovo, iz dobrega srca izvirajoče javno delo pa mu mora biti hvaležna predvsem naša akademska mladina, za katero je skrbel kot predsednik podpornih fondov. Vsa naša domovina pa mu mora biti hvaležna zaradi tega, ker je aktivno posegel v boj proti bolezni, pod katero ječijo vsi sloji našega naroda, proti raku. Po njegovi inicijativi in pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja se je osnovalo centralno društvo proti raku, ki je že sedaj ustvarilo mnogo koristnega, ki pa bo moglo šele v bodočnosti pokazati svoj blagodejni vpliv na naše zdravstvo.

Kjerkoli smo Slovenci srečali profesorja Joanovića, vselej in povsod smo spoznali v njem poleg odličnega učenjaka tudi simpatično, z vsemi darovi človekoljubnosti obdarovano osebnost. Ko smo slovenski dijaki na Dunaju ali pozneje v Beogradu polagali strokovne izpite, nas je bodrilo prijazno Joanovićevo oko, ko smo sodelovali z njim pri sejah glavnega sanitetnega sveta ali pri razpravah drugih naših medicinskih institucij, smo vedno v njem občudovali pronicno bistrovidnost, spojeno z nekoliko dobrodušno, mirno uravnovešenostjo.

S smrtjo profesorja Joanovića smo izrednо veliko izgubili: naša medicina svojega prvega mojstra, naša akademska mladež svojega odličnega dobrotnika, naše ljudstvo svojega najboljšega socialnega zdravnika.

Dr. A. Z.

80letnica dvornega svetnika Julija Polca

Kamnik, 30. januarja.

V najožjem rodbinskem krogu praznuje 80-letnico rojstva dvorni svetnik g. Julij Polec. Krepak, duševno čil kakor malokdo v mnogo mlajših letih in duhovito dovtipen kakor nekdaj, praznuje danes to obletnico mož, ki je bil vse svoje življenje goreč, odkrit nacijonalist in borec za pravice slovenskega jezika.

Rojen Ljubljančan je g. jubilant obiskoval gimnazijo v Ljubljani, študiral pravo na Dunaju in služboval najprej kot avskultant v Ljubljani, od l. 1877. pa kot sodni pristav v Logatcu in Kamniku. Kot okrajni sodnik je bival od 1885 na Brdu, od 1890 do 1897 pa v Kamniku. Iz Kamnika je bil premeščen v Ljubljano, kjer je služboval kot sodni svetnik in kasneje kot nadsvetnik pri deželnem sodišču. Kot predsednik kazenskega senata je v politično najbolj razburkanem času pokazal svojo možatost in značaj, ko je ob hudih posledicah krvavih dogodkov v septembru 1908 mnogo pripomogel, da so bile obsodbe proti slovenskim demonstrantom kolikor mogoče mile. Leta 1911 je kot dvorni svetnik stopil v pokoj. Po prevratu se je v februarju 1929 preselil v Kamnik k svojemu sinu zdravniku.

Jubilant je že kot drugošolec sklenil iskreno prijateljstvo z Jankom Kersnikom in le prezgodnja smrt slovenskega pisatelja je pretrgala to intimno prijateljsko vez. Kot gimnazijec in visokošolec je vse počitnice preživel na Brdu. Vzpodbujajoče je vplival na Kersnikovo pisateljsko delovanje. Ko je bil l. 1873 zaplenjen »Slovenski Narod«, ker je objavil Kersnikovo »Mubasto pismo«, je mladi pisatelj izgubil pogum in šele na prigovarjanje g. Polca je nadaljeval z duhovitimi »Nedeliskimi pismi«, ki so vzbujali veliko pozornost med »Narodovimi« čitatelji. Kadar je bil Kersnik izven Ljubljane, mu je pošiljal snovi za ta pisma g. Polec. V letu 1875. je g. Polec pripadal družbi »Omegovceve«, v kateri so bili še dr. Škofič, poznejši notar Križman in Kersnik. Člani te družbe so napisali veliko število ostrih političnih člankov za Jurčičev »Slovenski Narod« in razpravljali o vseh važnih vprašanjih v tedanjem slovenskem življenju. Ko je bival kot okrajni sodnik na Brdu, je v prijateljski družbi s Kersnikom nastala zasnova marsikatere Kersnikove povesti.

V najburnejših časih našega nacionalnega preporoda je jubilant kot goreč nacionalist, oslanjajoč se na znano Pražakovo jezikovno naredbo, pripadal onim sodnikom, ki jih je vodila misel da je treba via facti uvajati slovenščino pri sodiščih in se z odločno prakso boriti proti nemškemu nasilju.

Za časa svojega bivanja v Kamniku se je tu tudi oženil z gospo Ano, hčerko kamniškega trgovca Podrekarja, ki pa je že odšla v večnost. Z njo je vzorno vzgojil dva sina, nanitet. inspektorja g. dr. Julija in našega pravnega zgodovinarja univ. prof. dr. Janka Polca.

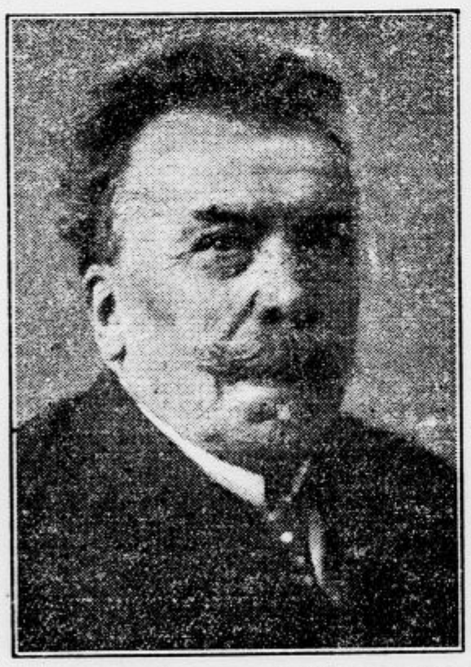

Visoko spoštovanemu jubilantu veljajo naše iskrene čestitke z željo, da nam ostane ohranjen še zvrhano mero let!

Številni zimski gostje v obmejni dolini

Kranjska gora, 29. januarja.

Letošnjo skrajno ugodno zimsko vreme je vplivalo na naš zimski šport s tako močjo, da se je razvil in se še razvija v toliko meri kakor še nobeno drugo leto. Vsa obmejna dolina je skoro prenatrpana od smučarjev ne samo ob nedeljah in praznikih, temveč tudi ob delavnikih. Poleg zimskih sportnikov opažamo tudi mnogo izletnikov, ki jih je privabila naša planinska pokrajina, ki se v letošnji zimi prikazuje v prav posebnem sijaju.

Ni čuda, da je tujski promet v najživahnejšem razvoju. Dasi se nagiblje interes smučarjev v prvi vrsti k Planici temu idealnemu toržišču našega smučarstva, je vendar pripadel lep kos sportnega udejstvovanja Kranjski gori, ki jo v resnici in po pravici smatramo kot početnico vsega našega zimskega sporta. Zanimanje za to važno postojanko našega smučarstva je ostalo klub konkurenci drugih krajev neizpremenjeno in se je še celo močno zvišalo, kar dokazujejo statistični podatki tujsko-prometnega društva.

Lansko zimo je pričel tujski promet v Kranjski gori razveseljivo naraščati, dasi se v njeni okolici ni vršila nobena sportna prireditev v večjem obsegu. Vseh gostov je bilo v zimskih mesecih okrog 1300, kar je prineslo okrog 7000 prenočnin, a v letošnji zimi izkazuje že sam pretekli mesec 534 gostov, polovico več kakor december leto prej. Celotni tujski promet pa je kljub gospodarskim neprilikam porastel za dobrih 15 odst., kar je samo razveseljivo znamenje, da Kranjska gora stalno in krepko napreduje.

Smrt zaslužnega moža

Braslovče, 29. januarja

Snoči kmalu po 18. uri je umrl v Braslovčah v 72. letu starosti splošno priljubljeni in ugledni posestnik in gostilničar g. Vincenc Brišnik. Pokojnik je bil v javnem življenju braslovške občine znana osebnost, a tudi izven naše občine so ga poznali daleč po Savinjski dolini kot poštenega in značajnega moža. G. Brišnik se je zlasti pred vojno mnogo udejstvoval kot javni delavec. Bil je dolga leta braslovški župan in nazadnje občinski odbornik in svetovalec. Prav tako je pred vojno dolga leta načeloval krajevnemu šolskemu svetu, katerega član je bil še sedaj. Dalje je bil med ustanovitelji gasilnega društva, kateremu je nekaj časa predse-

doval, in med ustanovitelji Hranilnice in posojilnice v Braslovčah, v katere načelstvu je bil do zadnjega kot zelo delaven član. V vseh teh funkcijah je bil kot preudaren mož vedno na mestu ne samo s svojim delom nego tudi z umestnimi nasveti. Pozabljal tudi ni našega Sokola, ki ga je ob mnogih prilikah podprl.

Bodi pokojniku, znanemu vzornemu gospodarju in solidnemu gostilničarju, pri katerem se je dobila vedno izvrstna kapljica, ohranjen med vsemi občani časten spomin! Njegovi žalujoči soprogi naše iskreno sožalje!

Tragična smrt mladega fanta

Muta, 29. januarja

V sredo popoldne je bila izročena materi zemlji žrtev nepremišljenega dejanja, pekovskega vajenca Maksa Gradišnika, zaposlenega pri g. Dmakslerju na Muti. Nesrečni mladenič se je 25. t. m. zjutraj po svojem običajnem delu umaknil v svojo spalnico. Ker pa se le predolgo ni vrnil, so ga šli iskat. Ker je bila soba zaklenjena, so jo s silo odprli, nakar se jim je nudil žalosten prizor: mladi, za svoja leta krepki dečko je visel ob oknu obešen in mrtev.

Maks je bil pri vseh, ki so ga poznali, priljubljen in čislan kot priden, miren in trezen fant. Meseca aprila bi že postal pomočnik.

Kaj je mladega fanta gnalo v obup, bo ostala tajna njega samega. Do sedaj se ni našlo nič, iz česar bi se dalo sklepati za vzrok samomora. Žalostna mati, ki je sina nad vse ljubila, se je ob pogledu na njegovo truplo od žalosti zgrudila na zemljo.

Drzen nočni napad na stanovanje

Muta, 29. januarja.

V noči od 16. na 17. t. m. okrog 24. ure sta prišla pred stanovanje trgovskega posrednika g. Kohna Emerika Mežnar Anton in njegov tast Ivan Pršin z Mute in zahtevala od njega neki denar. Kohn pa jima ni hotel odpreti stanovanja, češ, da naj prideta podnevi, če imata kaj iskati pri njem.

Ker pa le nista odnehala in pri tem začela groziti, da bosta razbila vrata in ubila njega, ako jima ne odpre sam, je Kohn rajši odprl ter jima pustil vstop v stanovanje, kjer sta nadaljevala svoje zahteve po denarju. Ko pa jima je Kohn objasnil, da je na denar stavljena zabrana, sta mu pričela groziti. Kohn, videvši, da se možaka ne bosta zlepa odstranila, je pod pretvezo, da gre v drugo sobo po račune in denar, odrinil od vrat tam stoječega Pršiena in se zatekel v 10 minut oddaljeni oddelek finančne kontrole ,Pernice - Bistriški jarek in tam je prosil za pomoč.

Dva organa finančne kotrole Korže in Rakef, sta spremila Kohna do orožniške postaje na Muti, kjer je prosil za posredovanje. Ko so se Kohn in spremljevalca okoli 3. vrnili do stanovanja, so našli stanovanje zaklenjeno in razsvetljeno in opazili skozi okna, da sta predrzneža legla na postelio in verjetno čakala na svojo žrtev. Imenovana finančna organa sta nato oba nasilneža s silo odstranila iz stanovanja.

Netočne pa so vesti o tem napadu, ki sta jih prinesla zagrebški »Morgenblatt« 21., a za njim tudi celjska »Duetsche Zeitung« dne 24. t. m., češ, da sta bila napadalca maskirana in oborožena. Orožja Kohn ni opazil, a tudi vest o aretaciji n resnična. Orožništvo je bilo sicer o zadevi obveščeno, toda ni posredovalo, češ, da ni bilo povoda za intervencijo. Toliko resnici na ljubo, ker so se raznesle fantastične vesti po okolici Mute.

Pri odebelelosti vzbuja redna zdravilna uporaba **»Franz Josefove« grenčice** jako delovanje črevesa in dela telo vitko. Mnogi profesorji zapisujejo **»Franz Josefovo« vodo** tudi pri zamaščenju srca kot zelo dragoceno sredstvo, in sicer zjutraj, opoldne in zvečer tretjino čaše. **»Franz Josefova« grenčica** se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Nov požig pri Sevnici

Sevnica, 29. januarja.

Danes okrog pol 14. je nastal požar v hlevu posetnika Kušarja v Šmarju št. 16 pri Sevnici. Ogenj je nastal med krmo na podu in se je naglo širil. Poleg domačih in sosedov so prispeli prvi na pomoč gasilci iz tovarne Winkle. Takoj nato so prihiteli gasilci iz Slivnice in iz Boštanja ter začeli z gašenjem. Že čez pol ure je bil ogenj pogašen.

Kako je požar nastal, ni znano, sumijo pa, da ga je zanetila zlobna roka. V istem kraju so namreč v zadnjem času bili že trije požari. Škoda ni velika in je deloma krita z zavarovalnino. Prebivalstvo pa je zelo razburjeno, ker se boji nadaljnjih požigov. Ponoči sicer ljudje stražijo hiše, toda to pot je šel požigalec kar podnevi na delo.

Štiri hude nezgode pri sankanju

Novo mesto, 29. januarja.

Kljub neštetim opozorilom se mladina še vedno brezobzirno vozi s sankami na prometnih točkah in brezbrižno drvi po obljudenem terenu, tako da se dnevno dogajajo nesreče. V ponedeljek zvečer so neki sankači pod Grmom podrli posestnika g. Žafrana iz Gotne vasi, ki je pri padcu dobil na nogah hude rane. Istočasno so podrli na tla posestnikovo hčer Marijo Zurčevo, ki je nesla na glavi iz mesta pomije. V torek zvečer so podrli mladi sankači pri vili »Witschl« na Trdinovi cesti preko 50 let starega meščana, posestnika g. Mavroviča, ki je pri padcu dobil tako hude poškodbe, da je bil ves v krvi pripeljan v bolnico; ranjenčevo življenje je v resni nevarnosti.

V četrtek opoldne bi se to smelo sankanje kmalu končalo s smrtjo. Od vile ge. Skalicke so drčale z bliskovito naglico v dolino sani z dvema otrokoma in pestunjo proti križišču glavnih cest v Kandijo. Sani so zaradi neprevidnih zaokretov zadele v železno rampo pri trafiki ge. Haiderjeve in mala Tatjanca, hčerka odvetnika g. dr. Ivanetiča, ki je sedela spredaj, je zadela z obrazom v železno traverzo, ki ji je globoko presekala desno lice. Bilo je zgolj čudežno naključje, da ni 2 in pol letno dekletce ostalo mrtvo na licu mesta.

Sleparski nadarji

Maribor, 29. januarja.

V zadnjem času kar mrgoli po Mariboru raznih sleparjev, ki se preživljajo na račun lahkovernih ljudi. Iz raznih krajev se priklatijo in med njimi jih je mnogo, ki pridejo preko meje in nadaljujejo tu svoj posel ter izvabljajo denar na svojevrsten način.

Tato sta se pretekle dni oglasile pri krojaškem pomočniku Franou B. v Jenkovi ulici, ki je bil slučajno bolan in v oskrbi bolniške blagajne, dva »zdravnika« in se je starejši celo predstavil, da je pomočnik dr. Pihlenja, znanega specijalista za notranje bolezni, in da ga morata po nalogu bolniške blagajne zdravniško preiskati. Iz velikega kovčega, ki sta ga prinesla s seboj, sta izvlekla nekaj zdravniškemu instrumentu podobnega in priključila na električni tok ter začela bolnika preiskavati. Po skoro enourni preiskavi sta se poslovila in zahtevala honorar 150 Din, ki jima ga je bolni pomočnik izročil. Naročila sta mu še, da prideta čez 14 dni zopet. Med tem časom pa je pomočnik obrevel in povprašal pri bolniški blagajni, kako to, da so mu poslali zdravnike na dom. Izkazalo se je naposled, da sta pomočnika obiskala dva sleparja in ga oskubila za denar, ki ga je težko prislužil.

Danes premiera!

Melodijozna, čarobnih ljubavnih arij in veselih dovtipov polna opereta

V glavnih vlogah oboževani ljubavni par

Käthe Nagy

Willy Fritsch

Njeno Visočanstvo pleše
Njeno Visočanstvo poje
Njeno Visočanstvo ljubi

Predprodaja vstopnic od 11. do ½13.

Predstave ob 4., ¼8. in 9¼ zvečer.

Elitni kino Matica

Telefon 2124.

Čitajte tedensko revijo „Življenje in svet“

Nerazdeljene svetosavske nagrade

Stari so darovali fonde, mladi pa ne pišejo nalog

Beograd, 27. januarja

Srbska darežljivost nasproti beograjskemu vseučilišču in njegovemu dijaštvu je naravnost neizčrpna. Bili so in jih je še danes vedno nekaj, ki velik del svojega imetja, če že ne kar vse, zapuščajo vseučilišču za njegove lastne potrebe ali za podpiranje učeče se mladine. Ravno na praznik velikega prosvetitelja sv. Save, se najbolje vidi, s kako ljubeznijo misli rodoljubni Srb na bodočnost naroda, katero vidi v njegovi prosveti. Vidi se pa tudi, da današnja mladina, žal, skoraj ni vredna tolike ljubezni.

V sredo so se na beograjskem vseučilišču delile svetosavske nagrade, *a velik del nagrad se sploh ni podelil, ker ali predložena dela niso zaslužila nagrad, ali pa ni bilo predloženih del za dotične nagrade.*

Od šestih kraljevih nagrad so se podelile samo štiri, po ena za pravno, agronomsko, medicinsko in teološko fakulteto, dočim na filozofski in tehnični fakulteti nobeno predloženo delo ni dobilo nagrade.

Iz zadužbine Luke Čelovića-Trebinjca sta se podelili po dve nagradi na filozofski, poljedelsko-gozdarski in bogoslovni ter ena na pravni fakulteti. Tehnična fakulteta ni dobila nič. Nagrade so po 500, 1000 in 1500 dinarjev. Iz fonda Marka Stojanovića so bile podeljene štiri nagrade po 500, 1000 in 1500 Din (filozofija, pravo, tehnika). Iz fonda Milutina in Stane Jovanović tri nagrade pravnikom po 500 in 1000 dinarjev. Iz fonda Stane Bogojević nagrada 2000 dinarjev agronomu. Nagrada 1500 Din Saveza činovniških nabavljačkih zadruga dijaku gozdarstva. Nagradi po 1000 Din Srbskega poljoprivrednega društva dijakoma agronomije in gozdarstva. Iz fonda Franje Všetečkega nagrada 1000 Din agronomu. Nagrade velikobečkerečke sladkorne tovarne: dve po 1000 Din filozofoma, dve pravnikoma po 2000 in 3000 Din. Nagrada 1000 dinarjev Jugoslovenskega zdravniškega društva medicincu. Nagrada 1000 Din jugoslovenske sekcije ženske mirovne lige pravniku. Nagrada 1200 Din Zveze zavarovalnic pravniku. Dve nagradi Arse Ilića po 1000 Din dvema medicincema. Iz fonda Aleksе Ilića nagrade teologom: 3 po 1000, 3 po 500 in 5 po 400 Din. Nagradi po 500 dinarjev episkopa Dimitrija Brankovića in beograjske saborne cerkve dvema teologoma. Slednjič so bile podeljene še tri nagrade iz zasebnih ustanov, dve po 500 in ena po 400 Din, filozofu, tehniku in pravniku.

Lovi na tatove v Beogradu

Lepi uspehi policije — Drobne zanimivosti

Beograd, 29. januarja.

Beograjska policija sme biti ponosna, da je v preteklem letu imelo zelo lepe uspehe pri lovih na tatove. Dočim je v splošnem število tatvin lani znatno padlo nasproti prejšnjim letom, je policija polovila skoraj dvakrat toliko tatov kakor predlanskim. Vseh skupaj sta bili lani prijavljeni 1702 tatvini. Tatov pa je policija vjela 746.

Tatovi so seveda kradli vse, kar jim je prišlo pod roke, naj so bile nogavice, ki so se sušile na dvorišču, ali pa celi zaboji blaga. Največ se je kradlo v poletni dobi, ko ima prebivalstvo odprta okna. Sicer je kraja ob belem dnevu poleti precej tvegana in marsikateri tat, ki je skočil skozi okno v hišo, je šel iz nje z železnimi zapestnicami na rokah, toda komur se je posrečilo, je gotovo dobro opravil. Precej se je kradlo tudi v tramvaju in v kinematografih, glavnem področju žepnarjev, ki pa gotovo niso bili posebni specijalisti, ker je policija vse polovila.

Največji del lanskih tatvin gre na račun — domačih poslov, zlasti služkinj (nad 50%). Resnica je, da so bile to večinoma le majhne tatvine. Marica si je »izposodila« gospejine čevlje, Milka rokavice, nogavice, Ružica krilo itd. Pri teh tatvinah ni šlo za »poklicne« tatove in tatice, ki ukradene stvari prodajajo in se z izkupičkom preživljajo. Tam, kjer je šlo za večje tatvine, je bila služkinja največkrat samo pomočnica pravega tatu. Vzlic temu pa je za beograjske služkinje, ki skoraj nikdar niso Srbijanke, temveč skoraj izključno le »prečanke«, Švabice, Hrvatice itd. dosti žalostno, da jih obremenjuje v enem letu skoraj 900 tatvin. No, kar se tiče naših deklet, ni med onimi zaznamovankami menda niti ene!

Marsikatera tatvina pa je šla na račun brezposelnosti. Tako je n. pr. neki Ličan ukradel metlo izpred trgovine in jo takoj nato prodal za 2 Din, da bi si kupil kruha. Metla stane 5 Din. Ličar pa je dobil zanjo 20 dni in izgnali so ga za vedno iz prestolnice!

Velikih tatvin v pravem pomenu besede ni bilo. Kar je bilo izdatnejšega, so bili vsepovsod udeleženci stari znanci policije. Nedoletnikov je bilo, toda znatno manj kakor v prejšnjih letih. In kradli so skoraj izključno moški. Če bi ne bilo tatic med služkinjami, bi jih sploh ne bilo.

Ropov je bilo samo šest in je samo eden ostal nerazčiščen, namreč napad na neko Rusinjo, kateri je neznanec ob 9. zvečer skoraj sredi mesta iztrgal torbico iz rok in izginil. Odnesel je 1000 belgijskih frankov in nekaj drobiža v dinarjih. Gospo, ki je bila v družbi svoje hčere je najprej udaril po glavi. Ker ga napadenki nikakor nista mogli opisati — napadel ju je od zadaj — mu policija ni mogla priti na sled.

Zanimiv je bil primer bivšega kočijaža Prepajca, ki je vlomil v neko moharsko prodajalno, da bi izpraznil blagajno. Ker železni blagajni ni bil kos s svojim nezadostnim orodjem, jo je hotel — raztopiti. Zakuril je v spodnjem delu blagajne in od tega ognja so se vnele tudi druge stvari v prodajalni. Ogenj je privabil ljudi in seveda tudi orožnike, ki so rešili vlomilca iz ognja in ga spravili na varno. Z njim se je beograjska kriminalna kronika obogatila tako tudi z edinim zločinom svoje vrste, zlohotnim požigom.

Črno-bela reduta
6. febr. PODPIRAJTE DOMAČO OBRT Union

Domače vesti

• **Imenovanje v državni službi.** Strokovni učitelj Gabrijel Janežič je imenovan za upravnika zavoda in šole za slepe otroke v Kočevju.

• **Ne podpirajmo nasprotnih nam tujcev.** Prejeli smo: Iskal sem te dni po naših knjigarnah reprezentančno knjigo o gorah, da bi jo poklonil prijatelju, navdušenemu alpincu za god. Domača dela kakor tudi Kugyja že ima, zato sem moral poseči po kakem drugem delu. Tako mi je prišla v roke sijajno opremljena knjiga »Fels und Firn«, ki je izšla l. 1929. v Monakovem (Bergverlag R. Rother), in bi se bil kljub visoki ceni (225 Din) brezdvomno odločil zanjo, da nisem naletel med množico zares lepih člankov in umetniških prispevkov na prav nelep napad Wutteja v članku »Der Kärntner Freiheitskampf 1918—1919.« (str. 243). V tem članku, ki bi spadal kvečjemu v kak zakoten listič, nikakor pa ne v tako reprezentativno delo, potvarja avtor z neverjetno drznostjo resnico o slovenskem Koroškem; trdi, da se je le 9 občin priključilo majski deklaraciji, imenuje nekatere koroške voditelje »landfremde Führer«, očita nam zemljolačnost (Landhunger), našo vojsko pa označuje za »jugoslawische Banden«. Seveda tudi bridko vzdihuje, da smo »ukradli Mežiško dolino« in da je general Maister zahrbtno pograbil Maribor. Odgovor na tako žaljivost založbe je samo eden: Ven s tako knjigo, odkoder je prišla! Oblastvo naj nemudoma prepove njeno razpečavanje. —az—

• **Lep dar beograjski univerzi.** Ob priliki proslave sv. Save je veleposestnik Joca Vujic iz Sente pokloonil beograjski univerzi svojo biblioteko. V pismu na rektorja izjavlja darovalec, da poklanja univerzi celokupno biblioteko in arhiv razen onih knjig, ki niso važne za srbsko znanost ali za njegov rojstni kraj Sento.

Zvočni kino

George O' Brien
v filmu velenapetih pustolovščin in senzacij

Teksaški osvetnik

Dopolnilo »Micky miška« in najnovejši zvočni tednik

Predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9. zvečer

IDEAL

Jutrišnja nedelja bo »podsavezni dan« naših smučarjev. Jutri in 2. februarja bodo tekme za prvenstvo posameznih podsavezov po vseh državi. Gorenjski podsavez tekmuje danes in jutri v Kranjski gori, mariborski podsavez jutri in na Svečnico v Mojstrani, mariborski podsavez v smuku jutri pri Celjski koči, zagrebški podsavez jutri v Delnicah in sarajevski podsavez na Svečnico na planini Orjen nad Dubrovnikom.

Vremensko poročilo JZSS z dne 28. t. m.: Rateče-Planica —11, jasno, snega 35 cm, suh pršič, smuka idealna; — Kranjska gora barometer 778, —7, snega 30 cm, vreme jasno, smuka idealna, sneg sreč, veter sever, skakalnica uporabna; — Sv. Janez ob Bohinjskem jezeru —5, vreme jasno, sneg sreč 20 cm snega, smuka idealna, drsališče na jezeru zelo dobro; — Bled —3, vreme jasno, snega 10 cm, smuka dobra, drsališče na jezeru pripravljeno; — Mrzli studenec —15, vreme jasno, 5 cm prsiča, na stari podlagi, smuka idealna; — Zelenica —2, 70 cm snega, deloma sreč deloma pršič, smuka dobra; — Sv. Križ snega 20 cm, vreme jasno, sneg deloma sren, deloma pršič, smuka dobra; — Cerknica —8, vreme jasno sneg po dolini po večini skopnel, na Slivnici in na severnih pobočjih deloma poteptenel, deloma poraben sneg, smuka deloma dobra; — Nova vas na Blokah —12, sreč, 20—25 cm, jasno, smuka prvovrstna; — Sodražica in Travna gora —10, vreme jasno, snega 18 cm, sren, smuka dobra; — Pohorje —4 do —6, malo vetrovno, starega snega od 20 do 35 cm, smuka od Klopnega vrha dalje dobra.

Vremensko poročilo s Kofc (500 m od 29. t. m. Temperatura ob 7. zjutraj —4 C, ob 14. +3.5 C, nebo jasno, snega 20 cm, sren, smuka dobra. Izgledi za nedeljo dobri!

Vremenska napoved

Meteorološkega zavoda v Ljubljani

Številke za označbo kraja pomenijo: 1 čas opazovanja, 2 stanje barometra, 3 temperatura, 4 relativna vlaga v %, 5 smer in brzina vetra, 6 oblačnost, 7 vrsta padavin, 8 padavine v mm. — Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

29. januarja

Ljubljana 7, 780.3, —5.0, 90, tiho, megla —, —; Maribor 7, 777.8, —2.0, 70, NW4, —, —; Zagreb 7, 778.5, —3.0, 80, tiho, 0, —, —; Beograd 7, 778.0, —3.0, 90, tiho, megla —, —; Sarajevo 7, 780.5, —9.0, 80, tiho, 1, —, —; Skopje 7, 776.8, —0.3, 70, NW2, 4, —, —; Split 7, 773.2, 10, 30, NE4, 4, —, —; Kumbor 7, 771.5, 12.0, 50, WNW2, 2, —, —.

Temperatura: Ljubljana —0.6, —6.0; Maribor 5.0, —5.0; Zagreb 6.0, —3.3; Beograd 3.0, —5.0; Sarajevo —1.0, —9.0; Skopje 8.0, —5.0; Split 17.0, 9.4; Kumbor 12.2, 11.0.

Sonce vzhaja ob 7.24, zahaja ob 17.3.
Luna vzhaja ob 23.59, zahaja ob 10.4.

• **Strossmayerjev dan na Sušaku.** Trgovska akademija na Sušaku priredi 4. februarja Strossmayerjev dan. Prijave udeležencev za ta dan so izredno številne. Med drugimi je prijavilo svoj prihod na Sušak nad 200 dijakov iz Zagreba, Beograda, Ljubljane in drugih mest.

• **Nakup zlatega in srebrnega denarja.** Občinstvo se opozarja, da kupuje Narodna banka poleg predvojnega srebrnega denarja tudi vse vrste zlatnikov starih in novih izdaj. Kupovanje zlatnikov in predvojnega srebrnega denarja vrši Narodna banka v splošnem interesu, ker s temi zlatniki krepi svojo zlato podlago. Krepitev zlate podlage, za katero danes stremijo skoraj vsi emisijski zavodi, pa je velikega pomena za denarno politiko, ki jo je dolžna izvajati Narodna banka. Zato se priporoča vsakomur, da zlatnikov in srebrnikov ne hrani doma, temveč jih proda Narodni banki.

Za zajtrk!

Ovomaltine bi morali jemati za zajtrk matere, otroci, rekonvalescenti, ljudje v starejši dobi življenja in vsi oni, katerih organizem potrebuje okrepčila, da more odoleti vsem tegobam vsakdanjega dela.

Zdrava krepilna hrana Ovomaltine vsebuje v svojih topljivih zrncih najžlahtnejše snovi slada, svežih jajc, svežega mleka, katerim je zaradi boljšega okusa dodan kakao.

Na zahtevo pošljemo vzorec brezplačno. Cena male škatljice Din 16.—. Dobiva se povsod.

Dr. A. Wander, d. d., Zagreb.

OVOMALTINE
daje moč.

• **SPD javlja, da so odprte in oskrbovane naslednje koče in domovi:** V Triglavskem gorovju stara Aljaževa koča (neoskrbovana) in Erjavčeva koča na Vršiču (odprta in oskrbovana ob nedeljah in praznikih in dnevi pred nedeljami in prazniki); v Karavankah Valvazorjeva koča pod Stolom in Planinski dom na Kofcah (stalno odprta in oskrbovana); v Kamniških planinah Dom v Kamniški Bistrici, Koča na Veliki Planini in Dom na Krvavcu. Odprte in oskrbovane so vse leto novozgrajena postojanka na Sv. Gori, Koča na Sv. Planini, novozgrajeni Dom na Mrzlici, vse koče na Pohorju, Celjska koča nad Celjem in Piskernikova in Tilerjeva koča v Logarski dolini. — Došle so pritožbe posetnikov Erjavčeve koče na Vršiču, da obmejne straže z nastopom noči ne puščajo nikogar na Vršič, četudi se legitimira. Slovensko planinsko društvo je v zadevi posredovalo pri komandi pograničnih čet, ki je nemudoma pokrenilo vse potrebno, da se turistom, ki se legitimirajo s planinsko legimacijo, ne bodo delale nikake ovire več, četudi gredo na Vršič ponoči od večernih vlakov. Omenjamo pri tej priliki, da gre komanda pograničnih čet Slovenskemu planinskemu društvu rada na roko. Potrebno je le, da se o morebitnih nedostatkih na primeren način obvesti.

• **Zatiranje škodljivcev in bolezni na sadnem drevju.** Sresko načelstvo iz Dolnje Lendave nam je poslalo: Na podlagi zakona o zatiranju bolezni in škodljivcev kulturnih rastlin, ki predpisuje, da mora vsak imetnik zemljišča ščititi svoje kulturne rastline (sadno drevje) proti boleznim in škodljivcem in te zatirati pravočasno z lastnimi močmi in sredstvi, se odreja: Vsak posestnik, užitkar ali zakupnik mora najkasneje do 30. aprila očistiti svoje sadno drevje suhih vej, napadenih (zaraženih) bolnih vej (napadenih po lubadarjih) in omele (lima); iz nasada se mora odstraniti (posekati) vse bolno drevje, predvsem ono, ki je napadeno od lubadarjev; vse odžagane veje in posekano drevje je odstraniti iz sadovnjaka in čimprej sežgati. Posebno pozornost naj se posveča zatiranju omele. Kdor ne bo tega škodljivca odstranil iz sadnega drevja, se bo proti njemu kazensko postopalo. Županstva in orožniške postaje imajo nalog, nadzirati čiščenje sadnega drevja in poročati sreskemu načelstvu o izvršenju te odločbe. Obenem je sresko načelstvo izdalo navodila za škropljenje sadnega drevja. Kdor se ne bo ravnal po navedenih predpisih, se kaznuje po zakonu o zatiranju bolezni in škodljivcev kulturnih rastlin v denarju od 100 do 5000 Din.

• **Društvo železniških upokojencev** obvešča svoje člane: Oglas v listih glede prijav za prejemanje draginjskih doklad se tiče onih upokojencev, ki prejemajo svoje pokojnine od finančne direkcije. Onim upokojencem, ki prejemajo svoje pokojnine od železniške direkcije izstavi železniška direkcija prijave in jih pošlje na dom.

V vseh družabnih krogih se zelo pazi na negovane zobe. Smotrena nega ust je vztrajna uporaba znane in priljubljene Chlorodont zobne paste. Tuba 8 Din.

• **Nesrečen fant.** Iz Poljčan nam poročajo: 13letni Ivan Rebernik, ki služi v Hošnici pri Kotniku, si je zlomil obe roki in nogo. Šel je na šupo po seno za živino. Pri povratku pa mu je spodrsnilo in je padel več metrov globoko z lestve na tla. Priletel je na seno, ki ga je imel v rokah. To ga je obvarovalo še hujše, če ne celo smrtne nesreče. Prepeljan je bil s prvim vlakom v bolnico.

• **Nova grobova.** V Ljubljani je umrla včeraj ga. Marija Ravnikarjeva, mati »Jutrovega« sotrudnika, absolviranega pravnika g. Staneta Ravnikarja. Pogreb blage pokojnice bo v nedeljo ob pol 15. iz hiše žalosti na Bregu št. 2. — V Kranju je preminil upokojeni železniški uradnik g. Aleksander Potrato. Pokojnika prepeljejo v Škofjo Loko, kjer bo danes ob pol 15. pogreb na mestno pokopališče. — Pokojnikoma blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

OBIŠČITE
KOROŠKI SMUŠKI RAJ
(Kanzelhöhe)

pri Beljaku (1500 m), gorski hotel z dependanco in najmodernejšim konfortom. Smuška skakalnica, drsališče, ledno strelišče, Vodovod, skupno kopališče. Smuški učitelj. Sportna poročila. Pension S 10—15. 369

• **Usoden skok iz vlaka.** Na železniški progi v okolici Sremske Mitrovice so našli mrtvega delavca Bečira Delića iz Suhega pri Tuzli. Ker ni imel voznega listka, se sodi, da je hotel zaradi tega pred postajo skočiti iz vlaka, pri tem pa je padel, da mu je vlak odrezal obe nogi. Zaradi prevelike izgube krvi je Delić na kraju nesreče izdihnil.

• **Smrtna nesreča železniškega uradnika.** Na železniški postaji v Subotici se je pripetila nesreča, ki je zahtevala življenje službujočega postajnega uradnika Bogdana Sarkića, ki je preglodaval kompozicijo vagonov. Ker Sarkić ni opazil iz Palića prihajajočega vlaka, ga je stroj zgrabil in hudo poškodoval. Prepeljan je bil v mestno bolnico, kjer je podlegel poškodbam.

• **Živa bakla.** V okolici Splita je grozne smrti umrla sedemletna deklica Milka Vitovićeva. Poleg svoje babice je sedela pri ognjišču. Nenadoma je njena obleka začela goreti. Babica je skušala plamen zadušiti, kar na se jl ni posrečilo. Grozno opečeno deklico so prepeljali v bolnico. Že naslednji dan je nesrečna deklica podlegla hudim opeklinam.

Kino Ljubljanski dvor
Telefon 2730

TOM MIX
Jahač brez uzde

Velenapete senzacije.
Ob 4., pol 8 in 9. zvečer!
Cene 4 in 6 Din.

• **Uboj v Vitanju,** ki se je zgodil lani 13. decembra, je bil pretekli torek predmet razprave pred malim senatom okrožnega sodišča v Celju. Obtožen je bil Mrzdovnik Alojzij, san posestnika iz Hudinje, da je zabodel z nožem hlapca Lampreta Alojzija v levo stran prsi, pri čemer se je zapičil nož v levi srčni prekat ter je Lampret Alojzij v teku pol ure izkrvavel. Zaslišane so bile številne priče že v preiskavi in deloma tudi na razpravi. Obtoženec sam je dejanje skesano priznal, zagovarjal se je, da ga je poškodovani izzival in hotel z zaprtim nožem udariti, pri čemer sta se začela prerivati in v tem je Lampreta zabodel. Glede na številne olajšilne okolnosti in ker obtoženec še niti ni dosegel 18. let starosti, je sodišče obsodilo Mrzdovnika Alojzija na 18 mesecev strogega zapora, v kazen pa se mu šteje preiskovalni zapor od 15. decembra 1931 dalje do dnova razprave. Senatu je predsedoval sodnik okrožnega sodišča g. Brečko Franc, obtoženca je zagovarjal g. dr. Mejak Ervin, advokat v Konjicah. Obtoženec je kazen sprejel.

• **Žena s sekiro obdelala moža.** V nekem hotelu v Ljubljanski ulici v Zagrebu se je nedavno nastanila zakonska dvojica Petrušević iz Skoplja. Hotelski uslužbenci so opazili, da mož in žena ne vlada dobro razpoloženje. Le malo sta govorila. Žena Marija Petruševićeva je vidno starejša kakor njen mož. Bila je zamišljena in je na vprašanja le kratko odgovarjala. Zvečer je mož prvi legel v posteljo in

PRISTNI CVIČEK

in izvrstna štajerska ter dalmatinska vina dobite samo v gostilni ČERNE, Zagreb, Radićeva ulica 1, dvorišče. 2078

Železničarski ples
v „UNIONU“
1. FEBRUARJA 1932.

Brata Naglič EKSPORT ČEVLJEV
Žiri nad Škofjo Loko
Najtrpežnejši smučarski čevlji in gojzerice.
Zahtevajte cenike! Trgovci popust!

Pri nerednem iztrebljanju
telesa vzemite edino neškodljivo naravno sredstvo 1905
Neda - sadne kocke
Dobijo se v vseh lekarnah in drogerijah.

Danes v UNIONU
BOHEMSKI KARNEVAL
Konkurenca mask. Sprevod mask točno ob 21.30. Darila za najlepše maske so razstavljena v trgovini Noblese, Aleksandrova cesta. — Vstop ni vezan na posebna vabila.
Članske vstopnice samo v predprodaji v kavarni »Evropa«.

kmalu zadremal. Žena pa je skovala grozen načrt. Vzela je iz svojega kovčega malo sekirico in z njo večkrat moža udarila po glavi ter mu prizadejala dvanajst hudih poškodb. Bil je sicer operiran, vendar je njegovo stanje zelo kritično. Pri zaslišavanju je žena izjavila, da je ranila moža v samoobrambi. Njen zagovor pa ne drži, ker je po poškodbah jasno razvidno, da je mož ležal v postelji in spal, ker bi se sicer branil z rokama, na katerih pa nima poškodb. Preiskava se še nadaljuje.

• Obleke in klobuke kemično čisti, barva plisira in lika tovarna JOS. REICH.

Iz Ljubljane

u— **Slavni violinski virtuoz Vaša Prihoda koncertira v Ljubljani** v petek 5. februarja ob 20. v unionski dvorani. Za svoj ljubljanski koncert si je izbral naslednji spored: Brahms: Sonata v d-molu za violino in klavir. Bach: Adagio in fuga iz sonate v g-molu za violinsolo. Čajkovski: Violinski koncert op. 35 v d-duru, za violino in klavir. Mendelssohn-Prihoda: Pesem brez besed, R. Strauss-Prihoda: Valček po motivih opere »Kavalir z rožo«, Sarasate: Fantazija na motive iz opere »Carmen« za violino in klavir. Na klaviru spremlja umetnika pianist Emerik Kris. Spored je prvovrsten, vreden tako velikega umetnika kakor je Vaša Prihoda. Kar že 5 let ni bilo koncerta tako znamenitega violinskega virtuoza, kakor je Prihoda v Ljubljani, smo prepričani, da se bo p. n. občinstvo odzvalo vabilu v velikem številu in napolnilo unionsko dvorano. Sedeži so od danes naprej po običajnih koncertnih cenah v predprodaji v Matični knjigarni.

u— **Guslar Barjaktarović pri g. banu.** Včeraj dopoldne je g. ban dr. Marušič sprejel znanega guslarja Milovana Barjaktarovića. Mladi guslar, ki ima za seboj prav lepe uspehe, je g. bana pozdravil kot sin Črne gore, ves vdan slavni guslarski tradiciji in veličini narodne pesmi. Opisal je g. banu, kako je pred dvema mesecema hodil po turneji v naših krajih in kako lepe uspehe je nato imel tudi v Avstriji, Češkoslovaški in Nemčiji. G. ban je guslarju čestital, mu naklonil lepo darilo ter mu je v popotno knjigo, v kateri je že mnogo lepih besed odličnih mož, zapisal naslednje: »Narodna pesem je vedno bila eden najmočnejših faktorjev v zgodovinskem stremljenju naroda po svobodi, uedinjenju in napredku, kakor tudi pobuda za moralno življenje. Zaradi tega smo dolžni zahvalo našim narodnim pevcem, ki te lepe tradicije naših prednikov nadaljujejo.« — Guslar Barjaktarović bo obiskal še nekatere naše kraje in šole, nakar se vrne domov, v Črno goro.

u— **Tauber v Elitnem kinu Matici.** Vsa Ljubljana pozna in ceni zlati tenor največjega nemškega pevca Richarda Tauberja. Njegov lirični glas pride zlasti do veljave v operetti »Dežela smehljaja«, ki jo je ugasbiti Franc Lehár prav nalašč za svojega prijatelja Tauberja. S to opereto je doživljal Richard Tauber velikanske triumfe na odrih v Berlinu, na Dunaju in sploh tudi v Londonu. Operета je bila zaradi velikega uspeha na odru sledinjič tudi prenešena v kino. Bajno lepi film, napravljen z najboljšo zasedbo, bo predvajala ZKD svojim prijateljem v Elitnem kinu Matici danes ob 14.15 in jutri ob 11. uri dopoldne ob globoko znižanih cenah. Krasno muzikalno delo, v katerem briljira sloviti kralj tenorjev, naj si vsakdo ogleda.

u— **Društvo »Pravnik« je imelo v četrtek** ob 18. občni zbor, ki se ga je udeležilo lepo število naših najodličnejših juristov. Podpredsednik dvorni svetnik g. Božidar Bežek se je spominjal neprecenljivih zaslug dolgoletnega predsednika in častnega člana dr. Danila Majarona, čigar spomin so prisotni primerno počastili. Iz tajniškega poročila g. dr. Rudolfa Sajovica sledi, da je bilo v društvu organiziranih ob koncu preteklega leta 692 rednih članov. Prispele so spomenice kongresa in jih člani lahko dobe pri knjižničarju dr. Lučovniku. Za novega predsed. je bil izvoljen prorektor g. univ. prof. dr. Metod Dolenc, v ostali odbor, ki se je takoj konstituiral, pa gg. podpredsednik dr. Rudolf Sajovic, blagajnik dr. Ignac Rutar, tajnik dr. Hinko Lučovnik, knjižničar dr. Boris Furlan, urednik »Slovenskega Pravnika« je dr. Rudolf Sajovic, odborniki pa gg. Božidar Bežek, dr. Mirko Grasselli, dr. Hubert Souvan, dr. Anton Urbanec, dr. Josip Krevelj, dr. Joso Hrašovec iz Celja, dr. Ivan Jančič iz Maribora ter Anton Kuder iz Novega mesta.

u— **Redni občni zbor ljubljanske sekcije Udruženja univ. izobraženih žen** bo v nedeljo 7. februarja ob 10. v posebni sobi kleti »Emone«.

u— **Društvo »Soča«** bo počastilo drevi ob pol 21. v salonu pri »Levu« 50letnico smrti istrskega preporoditelja škofa Jurija Dobrile. Večer bo otvoril predsednik doktor Dinko Puc, sledilo bo predavanje profesorja Bačiča, za tem deklamacije in recitacije, vmes pa nastopi oddelek pevskega zbora »Hugolina Sattnerja« iz Most pod vodstvom učitelja Rupnika. Sočani—Primorci in prijatelji društva udeležite se polnoštevilno te svečanosti. Od tov. odbornikov naj nihče ne izostane! Vstop je prost.

u— **Československá obec v Lublani.** V pondělí, dne 1. února o osmé večer ve Zvezdě přednáška spis. pl. Růženy Černé z Prahy na zajímavé thema: »Žena v národohospodářství«. Druhá část večera věnována bude posmetné vzpomíne velikého Slovana, zesnulého dra. Scheinera. Doufáme, že se členstvo tohoto večera v hojné míře účastní.

u— **Turistovski klub »Skala« v Ljubljani** obvešča članstvo, da bo izlet v Luče in na Koroško v dneh 30. t. m. do 2. februarja. Skupni odhod članstva bo danes z vlakom ob 13.49 preko Celja do postaje Smartnega ob Paki in z naročenim avtom dalje v Mozirje, kjer izletniki prenoče. V nedeljo zjutraj z avtomobilom do Luč in takoj dalje preko Lučke koče na Koroško. Sestop v Lučeh v torek 2. februarja in povratek z vlakom, ki pride v Ljubljano ob 10. zvečer. Članstvo se opozarja, da pride pravočasno na kolodvor zaradi izpolnitve uverenja. Koča na Koroški ni oskrbovana. Hrano je ponesti s seboj, vendar pa je za torek naročen obed pri Planinšku, tako da za zadnji dan lastna prehrana lahko odpade.

u— **Izlet na Bled.** K zimskosportnim prireditvam, ki se vrše na Bledu, vozi moderni avtobus ob 8. uri zjutraj izpred kavarne »Evrope«. Prevozna cena sem in tja 60 Din. Prijave danes do 5. popoldne v restavraciji Fritz v Tavčarjevi ulici 4, ali pa po telefonu št. 2066.

u— **S. J. S. U. »Preporod« priredi** danes ob 16. v društvenem lokalu v areni Narodnega doma predavanje obvezno za vse člane. Govoril bo tov. Gerželj o socijalnem položaju študenta. Ker je predavanje izbrano tako, da bo zanimalo dijake, upamo, da se ga bodo člani polnoštevilno udeležili.

u— **Gospodinjska šola Mladika. Večerni** kuharski in gospodinjski tečaj se prične v sredo ob 17. Vpisovanje bo danes in v ponedeljek, obakrat od 17. do 19. v »Mladiki«. Tečaj je namenjen v prvi vrsti mestnim uslužbenkam in soprogam mestnih uslužbencev.

u— **Parastos za pokojnim pisateljem Čirikovim.** Na pobudo ruskih kulturnih organizacij v Ljubljani bo v nedeljo dne 31. t. m. ob pol 12. uri v pravoslavni kapeli parastos za pokojnim ruskim pisateljem Evgenijem Nikolajevičem Čirikovim.

u— **Lutkovno gledališče na Taboru** bo v nedeljo 31. t. m. in na svečnico 2. februarja vsakej ob 15. veseloigro v treh dejanjih »Gašperček išče stanovanje«. Igro je nastudiral popolnoma nov ansambel. Med pavzami igra društveni saloneski orkester. K obilni udeležbi vabi odbor.

u— **Lutkarske predstave.** Lutkarski odsek Češkoslovaške obce v Ljubljani bo priredil jutri ob 16. v Narodnem domu predstavo v slovenščini. Na sporedu je burka »Konec sveta mojstra Smole«.

u— **V mestni klavnici ljubljanski se bo** danes ob 15. prodajalo na prosti stojnici prašičje meso.

u— **Prijet kolesarski tat.** V Kopitarjevi in Kapiteljski ulici se je odigral v četrtek malo pred poldnem zanimiv prizor. Iz Jugoslovanske tiskarne je stopil delavec Jože Marn, ki je takoj opazil, da se je polastil njegovega kolesa neznan tat. In res se je nekdo baš spravljal na kolo in zavil proti Krekovem trgu. Marn je pričel takoj na ves glas vpiti: »Primite tatu!« Tedaj se je tat pognal v dir. Marn na je hitel za njim ter ga opazil zaviti v Kapitljsko ulico. Z vpitjem je sprožil opozarjal ljudi, ki so mu pomagali preganjati tatiča. Za zadevo se je zanimal tudi mlad stražnik, ki je privozil s kolesom nasproti in se nemudoma tudi sam podal na zasledovanje. V Kapiteljski ulici ga je slednjič ujel v osebi Alberta V., po poklicu zavarovalnega agenta, doma iz D. M. v Polju. Albert, ki se je poizkusil že v raznih poklicih, a je padal čedalje globlje, se je zagovarjal na policiji, da je nameraval kolo samo preizkusiti, če dobro teče...

u— **Pretep v gostilni.** V Korošcovi gostilni na Celovški cesti sta se v četrtek zvečer sprla železničar Franc iz Št. Vida ter delavec Anton iz Jezerske ulice. Anton se je med prepirom tako zelo razburil, da je pograbil Francota in ga s tako silo pahnil pri vratih na hodnik, da je padel in dobil hude poškodbe na nogah in na hrbtu. Razburljivi Tone se bo moral zagovarjati na pristojnem mestu.

u— **Nakupovalci starih oblek — tatovi.** Svoročasno je v Ljubljani kar mrgolelo nakupovalcev starih oblek, ki so prihajali k nam izvečine iz Bosne in so ustanovili tu pravcato veletrgovino s tako robo. Ker so obiskovali stranke po hišah, so imeli največji vpogled v hišne razmere. Policija je mnoge že svojčas raziskinkala kot nevarne tatove. Baš te dni pa sta bila v podstrešju neke hiše spet zalotena dva taka možakarja, ki sta očividno stikala za obleko in bi je seveda ne plačala, marveč enostavno ukradla. Ker je imela policija z vsemi takimi tujimi nakupovalci starih oblek prav slabe izkušnje, jih je skoro že večino izgnala iz Ljubljane. Po tem odloku policije so tatvine po stanovanjih znatno ponehale, znak, da so bili baš ti nakupovalci najbolj nevarni tuji lastniki.

u— **Črno-bela reduta.** Vabila za to vsakoletno najelitnejšo predpustno prireditev so z današnjim dnem odposlana. Vabilom so priložena navodila za reduto. Posebej še pripominjamo, da prihaja pri tekmovanju mask v poštev predvsem idea, neglede na material. Maska, ki se demaskira pred 23., se izloči sama iz tekmovanja. Zbirališče mask med 20. in 21. v steklenl (pritličnl desni) dvorani. Maske, ki pridejo v ožjo konkurenco (one, ki prejmejo od juryje posebne lističe), se zberejo ob 23. v baru (bela dvorana I. nadstr.). Glede ostalega veljajo navodila priložena k vabilom. Reklamacije, informacije, rezerviranje balkonskih sedežev itd. od 17.30 do 19. v damskem salonu kavarne Emona. Na čelo naslov je poslati pismene reklamacije.

u— **»Bohemski karneval SK Ilirije«.** Pod to devizo priredi SK Ilirija že celo vrsto let svojo običajno vsakoletno maškarado, ki tudi vedno napolni dvorano. Saj je pa tudi na maškaradi zbrana vsa sportna družina, tja pridejo številni prijatelji kluba, ljubitelji sporta in mladine. Letošnja maškarada bo drevi ob 20. v Unionu. Prireditelji so poskrbeli za okusno in devizi odgovarjajočo dekoracijo, da na bodo zadovoljni predvsem plesalci, bosta poskrbeli godbi Sonny-boy in White-blue, za lačne in žejne pa bo na razpolago sedem pavijonov, kjer bodo postreženi z vsemi dobrotami. Opozarjamo vse posetnike, da je skupen sprevod mask točno ob pol 10. Najlepša maska prejme nagrado, ocenila jo bo žirija, ki jo tvorijo akadem-

Pri pokvarjenem in prenapolnjenem želodcu, zgagi in početnih čirih v želodcu vas bo trajno ozdravil

SALVACID.

Dobiva se v vseh lekarnah. 1677

Od nekdaj lepé so Ljubljanke slovele,
kdor plesati z njimi želi, poseti naj na pustno soboto
6. febr. **Veliki predpustni ples** *Sokola I.*
na TABORU

ski slikar prof Vavpotič, akad. slikar Tratnik, prof Lapajne in drugi. Gotovo je, da bo današnja prireditev prav zabavna in da pridejo vsi na svoj račun. Dolžnost vsakogar je, da poseti prireditev, saj je njen čisti dobiček namenjen v korist naprav kluba, ki je letos znova dokazal svojo velikopoteznost in inicijativnost z zgradbo smučarskega doma v Planici.

u— **Na pustno nedeljo** bo tradicionalna Slavčeva maškarada v vseh prostorih UnIona.

u— **Opozarjamo cenjene posetnike planinskega pleša**, da je na razpolago še nekaj lož. Oni, ki si hočejo planinski dirindaj v dvorani nemoteno ogledati, naj si lože pravočasno naroče v pisarni SPD, palača Grafike.

u— **X. otroški ringaraja** Atene bo na svečnico ob 16. v veliki dvorani UnIona. Opozarjamo cenjene mamice, da si za to prireditev preskrbe pravočasno prijavnice, katere izdaja ob delavnikih pisarna Atene, Dunajska c. 1 a/II. od 8.—12. in od 15.—19 ure.

u— **Pustni ples Sokola II.** v Kazini bo na pustni torek 9. februarja. Za prijetno zabavo bo skrbel »Jonny-jazz«.

u— **»Preporod«** ima danes ob 20. svojo redno plesno vajo v Trgovskem domu. Ne zamudite, ker se poslednjikrat poučuje slow-fox. G. Jenko nadaljuje s passo-doubleom.

u— **Kavarna »Vladukt«** vabi danes na krofov večer. — Odprto do 4. zjutraj.

Iz Celja

e— **Vstopnice za »Marišo«** se dobe v predprodaji v knjigarni Goričar & Leskovšek na Kralja Petra cesti, na kar v prvi vrsti opozarjamo okoliško prebivalstvo. Predstava bo na svečnico ob pol 16.

e— **Obrtno društvo v Celju** bo imelo obrtni ples v ponedeljek 1. februarja s pričetkom ob 20.30 v vseh gornjih prostorih Narodnega doma.

e— **Mestna elektrarna v Celju** obvešča prebivalstvo, da bo električni tok v nedeljo 31. t. m. od 8. zjutraj do 14. ukinjen.

e— **Gremij trgovcev v Celju** opozarja člane, da vložitlo pridobninske prijave najpozneje do 5. februarja, rentninske prijave pa najpozneje do 15. februarja pri davčni upravi v Celju. Vse podrobne informacije dobe člani v pisarni mestnega trgovskega gremija v Razlagovi ulici, med uradnimi urami.

e— **Mestno avtobusno podjetje** bo s 1. februarjem nekoliko izpremenilo vozni red na progah Celje-Vransko, Celje-Logarska dolina in Celje-Mozirje. Izprememba obstoji v glavnem v tem, da bodo odhajali avtobusi proti Savinjski dolini iz Celja nekoliko pozneje, iz Savinjske doline pa se bodo vračali proti Celju nekoliko prej, kakor doslej. Podrobnosti popravljenega voznega reda so razvidne iz zadevnih lepakov na vseh avtobusnih postajah.

e— **Obnovitveni rok za srečke IV. razreda** traja le še danes, jutri in pojutrišnjem. Vsi lastniki srečk se opozarjajo, da svoje srečke takoj obnove.

e— **Dve nesreči.** Pri spravljanju posekanih dreves iz gozda se je ponesrečila 21-letna posestnikova hčerka Marija Pusovnikova s Studenca, občina Velika Pirešica. Smrekovo deblo se ji je zavalilo na desno nogo in ji zlomilo golenico. 28-letni posestnikov sin Ivan Žnidar iz Podgrada je padel s stiskalnice na neki zaboj tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo v gležnju, obenem pa je zadobil hude poškodbe na desnem licu. Oba ponesrečenca se zdravita v celjski javni bolnici.

e— **Mestni kino** bo predvajal drevi ob pol 21. zvočno filmsko opereto »Nj. visočanstvo zapoveduje«.

Iz Maribora

a— **Občni zbor Strelske družine v Rušah.** V petek zvečer je imela Strelska družina v Rušah zelo dobro obiskan občni zbor, dokaz, da ta patriotična organizacija tudi v Rušah pridobiva trdnih tal. Občni zbor je vodil in otvoril predsednik g. Vinko Pogačnik, ki je toplo pozdravil vse navzoče, zlasti pa delegata oblastnega odbora iz Maribora gg. kapetana Jančikovića in Reča in nato očrtal postanek in delovanje strelske družine v Rušah. Nato je tajnik g. Seško podal izčrpno poročilo o poslovanju družine v preteklem letu. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen za predsednika g. Hinko Pogačnik.

a— **Predavanje dr. A. Adlerja o individualni psihologiji** bo 30. ob 20. in 31. t. m. ob 10. v veliki kazinski dvorani. Prvo predavanje bo za javnost, drugo za učiteljstvo. Prenosa po radiu ne bo. —

a— **Krajevni odbor Rdečega križa na Pobrežju** ima svoj redni letošnji občni zbor v nedeljo 31. t. m. ob 15. v šoli. Društveni člani in prijatelji te humane organizacije so vljudno vabljeni, da se občnega zbora polnoštevilno udeleže.

a— **Krožek učiteljskih upokojencev za Maribor in okolico** ima družabni sestanek vsak prvi četrtek v mesecu od 15 naprej v prostorih ge. Koštomajeve v Minski ulici. Želeti bi bilo, da bi se ga upokojenci(-ke) udeleževali v večjem številu in tako gojili staro tovarištvo. Vsa čast oddaljencem, ki se sestanka, četudi redkokdaj udeleže. Kajti n. pr. Slivnica pri Celju (tov. Šetinc) in Šoštanj (tov. Šmolnikar) nista tako blizu. Pridejo naj tudi cenjene gospe vdove. Torej na svidenje 4. februarja!

a— **Enodnevni tečaj o rezi v vinogradu** bo v petek 15. februarja na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk bo teoretičen in praktičen ter bo trajal od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

a— **Zborovanje vojnih žrtev.** Jutri bo v dvorani Zadružne gospodarske banke ob 9. redni letni občni zbor oblastnega odbora Združenja vojnih invalidov za dravsko banovino. Zborovanja se bodo udeležili delegati vseh krajevnih odborov iz dravske banovine. Svoj prihod so prijavili tudi številni zastopniki iz drugih banovin. Ker bodo na tem zborovanju razpravljali o važnih zadevah in težavah vojnih invalidov, vabi mariborski odbor Združenja vojnih invalidov svoje članstvo, da se udeleži zborovanja v čim večjem številu. Na predvečer bo ob 20. v dvorani Zadružne gospodarske banke delegatska konferenca, na kateri bodo sestavili resolucijo, ki jo predlože na zborovanju in vpošljejo vsem merodajnim oblastvom. Vojni invalidi, pridite vsi!

a— **Včerajšnji ribji trg** je bil zelo slabo založen. Prodajali so le male morske ribice po 14 Din za kg.

a— **Lutkovno gledališče Sokola v Studencih** priredi danes in jutri ob 17. predstavi »Zaklad« in »Gašperček strašič«. Prijatelji iskreno vabljeni!

a— **Nezgoda na ulici.** Včeraj je doletela pekovskega mojstra Jožo Novaka iz Gornjega grada, ko se je mudil po opravkih v Mariboru, nesreča. Na poledeneli ulici je padel in si zlomil desnico nad laktom. Moral je v tukajšnjo bolnišnico po pomoč.

a— **Prepoved zahajanja v krčme.** Okrajno sodišče v Mariboru je prepovedalo Kovačku Francu, rojenemu l. 1900 v Creti, pristojnemu v Slivnico pri Mariboru, samskemu delavcu, stanujočemu v Creti, zahajati v krčme za dobo 1 leta, to je od 10. t. m. do 10. januarja 1933. Po zakonu se kaznuje vsakdo, ki ve za razglašeno prepoved pa vendarle postreže taki osebi z opojilom.

a— **S policije.** Včeraj je policija aretirala nekega Otona, ki ga sumijo, da je v zadnjem času na debelo kradel kolesa. Zadnje čase je bilo pokradenih več koles iz veže mariborskega okrožnega sodišča in iz veže bolniške blagajne. Ker ni teh tatvin konca, bi tudi kolesarji lahko malo bolj pazili na svoja kolesa, ne pa da jih tako brez skrbi puščajo in gredo po opravkih.

a— **Zasačen tihotapec.** Že v mraku je predvčerajšnjim ustavil stražnik na Vodnikovem trgu sumljivega moškega z nabasanim nahrbtnikom, ki se je v hipu, ko je zaslišal stražnika spustil v beg. Ob Dravi je stražnik dohitel možakarja in med njima se je vnel boj. Le s težavo ga je stražnik ugnal in odvedel na policijo, kjer so ugotovili njegovo ime in preiskali nahrbtnik, v katerem so našli poleg drugega tihotapskega blaga tudi 2 kg saharina.

Iz Hrastnika

h— **Kinematografske predstave** drevi ne bo, ker nastopa v Narodnem domu znani telepat in grafolog Svengali s svojim medijem. Film »Tempo« se bo predvajal jutri že ob 14. in ob 20. ter na svečnico ob 20.

Z Jesenic

s— *Sokolski oder* uprizori v nedeljo ob 20. sijajno kmetsko burko »Trije vaški svetniki«. Kdor želi smeha in zabave, naj pride! Sodeluje društveni orkester.

s— *Pevski odsek* delavskega izobraževalnega društva »Svoboda« iz Ptuja priredi drevi ob 19. v dvorani g. Ivana Mraza v Studencih pri Mariboru pevski koncert. Na sporedu so delavske in druge umetne, pa tudi nekaj narodnih pesmi. Prijatelji lepe pesmi se vljudno vabijo k obilni udeležbi.

Iz Trbovelj

t— **Himen.** Danes se poročita g. Ivan Zahrastnik, načelnik Sokola v Radečah, in gdč. Ivana Naglavova, agilna vaditeljica trboveljskega Sokola. Mlademu, narodnemu paru želimo mnogo sreče!

t— **Srečke državne razredne loterije** so došle. Lastniki naj jih pravočasno zamenjajo.

t— **Kino Sokol** predvaja drevi ob 20. 100% zvočni film »Ljubavni avtomat«.

t— **Našla se je na cesti** med Prelogarjem in Germom zračna črpalka (pumpa) od bicikla. Lastnik jo dobi v podružnici »Jutra«.

Iz Konjic

nj— **Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva v Konjicah** bo imela v nedeljo 31. t. m. v deški osnovni šoli občni zbor, ki bo po otvoritvi vinske razstave, na kateri bodo razstavljena tudi jabolka priznanih domačih vrst. Ob tej priliki bo predaval o sadjarstvu sreski kmetijski referent g. Nemec Ivan.

Iz Prekmurja

pm— **Zimski kmetijski tečaj v Bogojini** je te dni otvoril sreski kmetijski referent g. Lipovec ob navzočnosti zastopnika srskega načelnika g. Zorna, šolskega upravitelja g. Benkoviča, župana občine Bogojine in drugih. V tečaj je vpisanih 56 kmetskih fantov iz občin Bogojine, Ivancev, Bukovnice, Strehovcev in Filovcev. Poleg tega pa prihajajo na posamezna predavanja tudi drugi kmetovalci.

ALI STE NERVOZNI?
ALI NE ČUTITE, DA-LI STE ZADOSTI MLADI?
Uporabljajte
PELITHE
in po 4 tednih boste mi hvaležni. Pelithe, nova metoda fizikalne terapije odpravi prerano staranje na znanstveno preizkušen način s tem, da poživlja delovanje endokrinih žlez.
Trajna mladost je v vaših rokah. Brez operacije! Trajen uspeh!
Zahtevajte brezplačno literaturo od zastopstva društva Pelithe, Beograd, Čika Ljubina VII. 104

Gospodarstvo

Naša lanska trgovinska bilanca aktivna

Generalna direkcija carin je sedaj objavila tudi glavne podatke o našem uvozu v decembru (o izvozu v decembru smo že poročali), tako da nam je sedaj mogoče podati pregled o gibanju naše zunanje trgovine v pret. letu.

Naš uvoz se je zadnje mesece hudo skrčil. Dočim smo v septembru uvozili še za 442 milijonov Din in v oktobru za 393 milijonov, je uvoz v novembru padel na 308 milijonov, v decembru pa na 297.9 milijona Din. Ker je lani v decembru znašal naš uvoz 522.5 milijona Din, znaša torej nazadovanje v primeri z lanskim decembrom 224.5 milijona Din ali 43%. Po količini se je decemberski izvoz zmanjšal od 121.158 na 85.983 ton, torej za 35.175 ton ali 29%.

Aktivnost v decembru 84 milijonov Din.

Zaradi hudega skrčenja uvoza je bila naša trgovinska bilanca lani navzlic slabemu izvozu (382.1 milijona Din) aktivna, in sicer za 84.1 milijona Din. Kakor znano, smo tudi v novembru imeli aktivno trgovinsko bilanco: v tem mesecu je znašala aktivnost 40.9 milijona Din; tako je v zadnjih dveh mesecih pret. leta znašal naš izvozni presežek 125 milijonov Din.

V preteklem letu je bila naša trgovinska bilanca aktivna za 0.7 milijona Din.

Proti vsemu pričakovanju pesimistov se lani naša trgovinska bilanca ni poslabšala; nasprotno statistika je zabeležila celo malenkostno aktivnost v višini 0.7 milijona Din v primeri s pasivnostjo v l. 1930. v višini 180 milijonov Din. V posameznih mesecih pret. leta je naša trgovinska bilanca gibala takole (v milijonih Din):

	izvoz	uvoz		
januar	384.1	410.3	—	26.2
februar	333.1	388.3	—	55.2
marc	441.9	543.2	—	101.3
april	429.5	461.6	—	32.1
maj	376.9	393.5	—	16.6
junij	350.3	384.7	—	34.4
julij	351.3	388.1	—	36.8
avgust	584.4	388.8	+	195.6
september	430.6	442.3	—	11.7
oktober	387.3	393.0	—	5.7
november	349.4	308.5	+	40.9
december	382.1	297.9	+	84.2
1931.	4800.9	4800.3	+	0.7
1930.	6780.0	6960.1	—	180.0
1929.	7921.7	7594.7	+	327.0
1928.	6444.7	7835.3	—	1390.6
1927.	6400.2	7286.3	—	886.1

Če primerjamo saldo lanske trgovinske bilance s prejšnjimi leti, vidimo, da rezultat ni tako slab. Res je izvoz silno nazadoval, kar težko občuti vse naše gospodarstvo; na drugi strani pa moramo tudi ugotoviti, da je zmanjšanje kupne moči naroda povzročilo še večje skrčenje uvoza. Naše gospodarstvo se je avtomatično prilagodilo danim razmeram.

Gornje številke bi morale dati povod za premišljevanje tudi našim sosedom, zlasti onim, ki so našemu izvozu stavili vedno večje ovire. Uspelo jim je skrčiti uvoz iz naše države, istočasno pa morajo spoznati, da so od paralelnega skrčenja našega uvoza sami najbolj prizadeti. Od leta 1928. se je naš uvoz skrčil za preko 3 milijarde Din, v primeri z letom 1930. pa znaša nazadovanje 2160 milijonov Din. Do tega nazadovanja uvoza pa je prišlo, ne da bi naša država postavila v zadnjih letih uvozu nove pomembnejše ovire.

Razvoj naše lanske trgovinske bilance nam mora vcepiti novo zaupanje v bodočnost, zlasti pa nas mora utrditi v spoznanju, da se nam tudi od strani razvoja trgovinske bilance ni bati za stabilnost našega dinarja. Na te mspoznanju ne bodo mogle bistveno tudi nič spremeniti kakršnekoli korekture v pogledu pravilne ocenitve vrednosti izvoza ali pa uvoza, ki so pri vsaki taki statistiki možne.

•

Tudi v nekaterih drugih državah kaže razvoj trgovinske bilance nepričakovane rezultate. *Nemčiji* je uspelo povečati aktivnost svoje trgovinske bilance od 36 milijonov mark v l. 1929. odnosno 1642 milijonov v l. 1930. na 2967 milijonov v letu 1931. V trgovinski bilanci *Italije* se je zmanjšala pasivnost od 5227 na 1584 milijonov lir. Od držav, ki zaznamujejo zmanjšanje aktivnosti odnosno povečanje pasivnosti je omeniti predvsem *Francijo*. Francoski izvoz je lani padel od 42.83 na 30.42 milijarde frankov. Ker pa se uvoz ni v enaki meri zmanjšal izkazuje trgovinska bilanca ponovno povečanje pasivnosti od 9.68 na 11.78 milijarde frankov. Francoski izvoz je lani kril komaj 72 odstotkov uvoza (l. 1930 82 odst.). Poslabšala se je zlasti tudi trgovinska bilanca *Zedinjenih držav*. V dveh letih je ameriški izvoz padel pod polovico (za 54 odst.). Leta 1929. je znašal 5248, leta 1930. 3843, lani pa le še 2424 milijonov dolarjev; izvozni presežek pa je istočasno nazadoval od 847 odn. 783 na 334 milijonov dolarjev. Pasivnost *angleške trgovinske bilance*, ki je bila glede na strukturo angleškega gospodarstva vedno zelo visoka, je za lansko leto ostala nespremenjena in je znašala kakor leto prej 473 milijonov funtov. Pri tem pa je izvoz padel od 571 na 389 milijonov funtov, tako da je lani pasivnost celo znatno padla pod vrednost izvoza. Končno se je poslabšala tudi aktivnost *češkoslovaške trgovinske bilance*, in sicer od 1759 milijonov Kč v l. 1930. na 1361 milijonov Kč v preteklem letu.

= **Povsod nove uvozne omejitve.** Devizne omejitve se v Srednji Evropi vedno bolj izkoriščajo kot sredstvo trgovinske politike. V več ali manj izraziti obliki služijo razen za zaščito valute posredno tudi omejitvi uvoza. Ta tako zvani mrzli protekcijonizem se je najbolj uveljavil v Avstriji. Sedaj si je ta nevarn sistem osvojila tudi Češkoslovaška, ki je poostrila svoje devizne podpise v tem smislu, da sme češkosl. Narodna banka prodati devize za uvoz blaga, ki ni neobhodno potreben, le na podlagi dovoljenja posebne komisije pri finančnem ministrstvu, ki ima odločati o tem, v koliko je dopusten uvoz takega blaga. Lista blaga, za čigar uvoz daje Narodna banka devize le na podlagi posebnega odobrenja komisije v finančnem ministrstvu, je zelo obširna in obsega poleg kolonijalnega blaga in južnega sadja tudi številne druge kmetijske proizvode, kakor govejo živino, svinje, drobnico, konje, perutnino, maslo, meso, sir, vino, grozdje in številne industrijske predmete. Češkoslovaški agrarci pa s temi ukrepi še niso zadovoljni in zahtevajo, da se sploh prepove uvoz vseh onih kmetijskih proizvodov, ki jih ima Češkoslovaška v dovoljni meri. Tako naj bi država prepovedala uvoz goveje živine, masla, mleka in drugih živinskih proizvodov. — Ti ukrepi češkoslovaške so neugodno vplivali na trgovinska pogajanja z Madžarsko, ki so vlečejo že več mesecev. Kakor poročajo iz Budimpešte bo madžarska vlada uvedla slične omejitve in uvozne prepovedi za blago, ki ni neobhodno potrebno.

= **Navzlic svetovni krizi se je lani povečal češkoslovaški izvoz čevljev.** Izvoz čevljev je zadnja leta postal v Češkoslovaški največja aktivna postavka v zunanji trgovini. Tudi v lanskem letu se je češkoslovaški izvoz čevljev povečal, in sicer za 5 na 19 milijonov parov, odnosno od 790 na 920 milijonov Kč. Od lanskega skupnega izvoza čevljev odpade na izvoz tvrdke Th. Bata v Zlinu 17 milijonov parov v vrednosti 814 milijonov Din. Zaradi povečanja zaščitnih carin se je sicer izvoz čevljev v nekatere evropske države zmanjšal, zato pa se je precej povečal izvoz v druge države, zlasti v izvenevropske.

= **Dobave.** Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 4. februarja ponudbe glede dobave železne in pocinkane pločevine. — Direkcija državnih železnic Subotica sprejema do 6 februarja ponudbe glede dobave pisarniškega materjala (papir, kopirni papir, traki za pisalne stroje itd.) Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 11. februarja ponudbe glede dobave 1 gumijeve cevi, 200 kg železne žarene žice, 100 kg vijakov z maticami in 100 kom. dev stauferjevih mazalic ter glede dobave 20 komadov spiralnih svedrov. Direkcija državnega rudnika Seniski Rudnik sprejema do 15. februarja ponudbe glede dobave 5000 kg olja za mazanje jamskih vagonov. (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI.)

Borze

29. januarja.

Na ljubljanski borzi so bili tudi danes devizni tečaji v glavnem nespremenjeni, le deviza Bruselj se je nadalje nekoliko okrepila. London je bil prav tako za malenkost čvrstejši.

Na zagrebškem efektnem tržišču je Vojna škoda pri večjem povpraševanju nadalje prilično čvrsta. Za kaso se je trgovala po 223, 224 in 226, za februar pa po 222 in 223 (beograjski tečaji so šli še nekoliko višje). Promet je bil zabeležen še v 7% Blairovem posojilu po 46, 45.75 in 45.50 in v 8% Blairovem posojilu po 51.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2261.35 — 2272.71, Bruselj 783.19—787.13, Curih 1096.15 do 1101.65, London 194.47—196.07, Newyork kabel 5617.73 — 5645.99, Newyork ček 5595.73—5623.99, Pariz 221.11—222.23, Praga 166.38—176.24, Trst 280.94—283.34.

Zagreb. Amsterdam 2261.35 — 2272.71, Bruselj 783.19 — 787.13, London 194.47 do 196.07, Milan 280.94 — 283.34, Newyork kabel 5617.73 — 5645.99, Newyork ček 5595.73 do 5623.99, Pariz 221.11 — 222.23, Praga 166.38 — 167.24, Curih 1096.15 — 1101.65.

Curih. Beograd 9.05, Pariz 20.175, London 17.765, Newyork 512.50, Bruselj 71.47, Milan 25.68, Madrid 42.70, Amsterdam 206.40, Berlin 121.15, Stockholm 99, Oslo 96.50, Kobenhavn 97.75, Sofija 3.71, Praga 15.18, Varšava 57.40, Bukarešta 3.05.

Efekti.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda za kaso 225 — 228, za februar 220.50 do 224.50, za marc 218 den., 7% investicijsko 55.50 — 57, 4% agrarne 28 — 30, 6% begluške 36.50 — 37.50, 8% Blair 50 — 51.50, 7% Blair 45.75 — 46.25, 7% Drž. hipotek. banka 46.25 — 47.

Beograd. Vojna škoda 227, 225, 226, 228 zaklj., za februar 222, 223, 224, 226 zaklj., 7% investicijsko 56.75 zaklj., 4% agrarne 29 den., 6% begluške 36, 36.50, 37 zaklj., 8% Blair 52.50 zaklj., 7% Drž. hipotek. banka 46.50 zaklj., Narodna banka 4950 zaklj.

Dunaj. Bankverein 11.45, Eskomptegesellschaft 113, Dunav - Sava - Jadran 14.75, Staatseisenbahngesellschaft 16.70, Trbovlje 31.25, Alpine - Montan 11.70.

Blagovna tržišča

LES

+ **Ljubljanska borza** (29. t. m.) Tendenca za les slaba. Povpraševanje je za bukove naravne neobrobljene plohe (I., II., od 16 cm navzgor, in sicer 2 vagona v debelini 28 mm in v dolžini od 2 m navzgor, 1 vagon v debelini 38 mm, od 2 m navzgor in 2 vagona v debelini 58 mm, od 80 cm dolžine navzgor) in za 50 m³ bukovih obrobljenih desk (27, 38, 78 in 98 mm, od 16 cm širine in od 2 m dolžine navzgor).

ŽITO

+ **Chicago,** 29. januarja. Začetni tečaji: **Pšenica:** za marc 55.50, za maj 58.25, za julij 58.50, za september 59.875; **koruza:** za marc 38, za maj 40.375, za julij 41.875, za september 43.125; **rž:** za maj 46.25; **ovsa:** za maj 25.875.

+ **Winnipeg,** 29. januarja. Začetni tečaji: **Pšenica:** za maj 62.25, za julij 63.50, za oktober 64.87.

+ **Novosadska blagovna borza** (29. t. m.) Tendenca nespremenjena. Promet: 35 vagonov. **Rž:** baška 160 — 165. — **Oves:** baški, sremski, banaški 125 — 130. **Ječmen:** baški in sremski, 63/64 kg 122.50 — 127.50; baški in sremski, pomladni, 67/68 kg 150 — 160. **Koruza:** baška in banaška 70 — 72; okolica Sombor 72 — 74; baška in sremska za maj 81 — 83, sremska 72 — 74; sremska za marc - maj 81 — 83; sremska 72 — 74, sremska pariteta Šid 75 — 77. — **Moka:** baška in banatska »0gg« in »0g« 360 — 380; »2« 340 — 360; »5« 305 — 310; »6« 255 do 265; »7« 190 — 200; »8« 122.50 — 127.50. — **Otrobi:** baški in sremski 85 — 90, banatski 80 — 85.

+ **Somborska blagovna borza** (29. t. m.) Tendenca nespremenjena. Promet: 28 vag. **Oves:** baški, sremski, slavonski 125 — 150. **Ječmen:** baški, sremski, spomladni, 67/68 kg 150 — 160. **Rž:** baška 152.50 — 157.50. **Koruza:** baška 68 — 70; za marc - maj 80 do 82.50; baška sušena 76 — 78. **Moka:** baška »0g« in »0gg« 360 — 380; »2« 340 do 360; »5« 305 — 315; »6« 255 — 265; »7« 190 do 200; »8« 122.50 — 127.50. **Fižol:** baški (uzančni) 187.50 — 192.50.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (29. t. m.) Tendenca slaba, promet omejen. **Pšenica:** za marc 12.68 — 12.70, za maj 13.40 do 13.42; **rž:** za marc 14.64 — 14.65; **koruza:** za maj 14.85 — 14.88.

Edina slovenska tedenska revija »Življenje in svet«. — Posamezna številka 2.— Din.

GLEDALIŠČE

LJUBLJANSKA DRAMA

Začetek ob 20.

Sobota, 30.: Trije vaški svetniki. Izven. Globoko znižane cene.

Nedelja, 31. januarja ob 15.: Zapravljivec. Izven. Znižane cene. — Ob 20.: Revna ko cerkvena miš. Izven. Znižane cene.

LJUBLJANSKA OPERA

Začetek ob 20

Sobota, 30.: Carmen. D. Debut gdč. Anite Mezetove.

Nedelja, 31. januarja ob 15.: Viktorija in njen huzar. Izven. Znižane cene. — Ob 20.: Trije mušketirji. Izven.

*

Ljubljanska drama. Velezabavna komedija »Trije vaški svetniki« se uprizori danes po globoko znižanih cenah. Sedeži so od 20 Din navzdol. Zasedba običajna, režija Lipahova. — Raymundova pravljična igra »Zapravljivec« se uprizori jutri prvič kot popoldanska ljudska predstava. Pravljico prepletajo razne glasbene točke, predvsem pevske, ki jih pojo ga. Medvedova ter gg. Debevec, Kralj, Plut in Sancin. Pri predstavi sodeluje del opernega orkestra. — »Revna ko cerkvena miš«, ta izredno privlačna in zabavna komedija, ki je pri dosedanjih uprizoritvah žela obilo priznanja in odlično zabavala nedeljsko občinstvo, se ponovi jutri zvečer po znižanih cenah. Poleg ge. Nablocke, ki je kreirala z vso svojo toplo ljubeznivostjo in velikim igralskim znanjem glavno ulogo, nastopajo v komediji med drugimi: ga. Mira Danilova, gg. Gregorin, Drenovec, Železnik, Gradiš in drugi. Režijo vodi g. prof. Šest. Cene so znižane.

Ljubljanska opera. Repriza Bizetove »Carmen« bo danes ob 20. Vsa zasedba kakor pri dosedanjih predstavah, v ulogi Micaele pa nastopi prvič na našem odru mlada nadarjena pevka gdč. Anita Mezetova. Predstava je za red D. — Jutri ob 15. se ponovi »Viktorija in njen huzar«. Za predstavo veljajo znižane operne cene. Ob 20. pa je prva repriza operete »Trije mušketirji«, ki je dosegle pri premieri v četrtek v resnici lep uspeh. Za reprizo »Treh mušketirjev« veljajo običajne operne cene.

SENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER

Začetek ob 20.15

Nedelja, 31. januarja: Zadeva Kaiser.
Torek, 2. februarja: Svetnik.

*

Sentjakobski oder v Ljubljani bo uprizoril v nedeljo izvrstno veseloigro »Zadeva Kaiser«, ki je polna imenitnega humorja in duhovitih zamislekov. Kreacija g. Lavriča sama zasluži, da si občinstvo ogleda predstavo. — Na svečnico bo pa na Šentjakobskem odru priljubljena burka - satira »Svetnik«, ki je znana po zvočnem filmu »Devški Jakob«. Naslovno ulogo kreira prvak Šentjakobskega odra gosp. Milan Košak, ki je v tej burki neprekosljiv. Kdor se hoče res dobro zabavati, naj poseti ti dve izredni veseloigri. Vstopnice se dobe v trgovini gosp. Miloša Karničnika na Starem trgu.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20

Sobota, 30.: Viktorija in njen huzar. D.
Nedelja, 31. januarja ob 15.: Ženitev. Znižane cene. Zadnjič. — Ob 20.: Zemlja smehljaja.
Ponedeljek, 1. februarja: Zaprto.

*

Mariborsko gledališče. Kot popoldanska predstava se uprizori jutri ob 15 Gogoljeva velezabavna komedija »Ženitev« poslednjič v sezoni in po znižanih cenah. — Ob 20. se poje Lehárjeva silno priljubljena opereta »Zemlja smehljaja«. To bo 14. uprizoritev tega dela! — V najkrajšem času bo krstna predstava »Groteske sedanjosti«, izredno originalne in duhovite politične satire mariborskega podžupana, pisatelja R. Golouha. — Na svečnico bo ob 15. otroška predstava. Ponovi se Gorinškova spevoigra »Rdeča kapica«. Za to predstavo veljajo znižane cene.

Pristopajte k Vodnikovi družbi

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je danes ob 3. uri zjutraj po dolgi, težki bolezni Bogu vdano umrla naša srčno ljubljena, dobra mama, stara mama itd., gospa

Marija Ravnikar

Pogreb blagopokojne bo v nedeljo ob pol 3. uri popoldne iz hiše žalosti Breg št. 2 na pokopališče k Sv. Križu.

Sveta maša zadušnica se bo brala v ponedeljek 1. februarja ob pol 7. v stolnici.

V Ljubljani, dne 29. januarja 1932.

Žalujoče rodbine: Ravnikar, Širca, Lumpert.

KULTURNI PREGLED

„Dan knjige“ v Beogradu

Beograd, 27. januarja.

Danes, na dan sv. Save se zaključuje »dan knjige« v umetniškem paviljonu »Cvijete Zuzorić«. Snoči je prireditveni odbor dal v paviljonu čajanko, ki so se je udeležili številni predstavniki književniških, političnih in gospodarskih krogov. Izžrebali so se dobitki razstavne loterije, seveda zbirke in posamezne knjige. Danes se razstava zaključuje. Uporabil sem zadnji dan, da si razstavo ogledam nekoliko natančneje, obenem pa tudi poizvem, kak uspeh je dosegla.

Ni še dolgo ,kar sem čital v nekem italijanskem listu precej zlobno pisan opis naše prestolnice in njenega življenja. Za merilo njenega kulturnega življenja je italijanski publicist vzel — izložbena okna knjigarn, o katerih je porogljivo zabeležil, da poleg zelo redkih domačih piscev, beletristov in znanstvenikov, kriči iz njih najnavadnejši »šund« in da sta kot najznamenitejša pisca najizdatneje zastopana Dekobra in Pittigrilli. — Laški publicist je debelo pretiraval, kajti izložbena okna beograjskih knjigarn kažejo veliko bogastvo najboljših del domače in tuje, lepe in znanstvene književnosti, poleg teh pa seveda tudi tisto, kar ljudstvo dejanski — čita, »šund«. Če bi italijanski publicist bil obrnil stvar tako, mu ne bi dal prav samo jaz, temveč predvsem tudi beograjski knjigarnarji sami. In da je res tako, pričuj izjava, ki mi jo je dal danes najmarljivejši sedanji beograjski knjigarnar-založnik: »Toliko, kolikor se je prodalo teh nekoliko dni »dneva knjige«, se ne proda vse leto v vsem Beogradu!« A na razstavi »dneva knjige« ni bilo nič takega, kar bi le količkaj dišalo po »šundu«.

Namen »dneva knjige« je bil predvsem in menda tudi načelno izključno propagandističen. Da se je »dan knjige« sam po sebi izpremenil v »sejem«, s katerim so prireditelji izredno zadovoljni, je gotovo hvale vredno in izpodbudno. Na razstavi sem sam opazil, kako so se temu ali onemu začudeno širile oči, ko je ugledal pred seboj knjigo za knjigo, o katerih kljub svoji, vsaj navidezni književni »vaspitanosti« ni imel niti pojma.

Takoj ob vhodu na levi strani so imeli svoj oddelek najmodernejši, »nadrealisti« s svojimi deli in časopisi. Poleg njih je bil oddelek današnjega največjega beograjskega knjigarnarja-založnika Geze Kohna, dalje je bilo na isti strani razstavišče knjigarne Rajković in Ćuković, v levem čelnem kotu pa Srpske Matice. Tu so se tudi razkazovali časopisi (rev.), med njimi edina slovenska, odlično opremljena »Arhitektura«. Čelno stran so zavzemale »Srpska književna zadruga«, beograjska »Akademija nauka«, dubrovniške knjigarne in izdajateljstva ter Zagrebčani. V majhni omari je bil nameščen edini slovenski oddelek razstave s prav tako edino zastopnico naših slovenskih izdajateljskih podjetij, ljubljansko »Učiteljsko tiskarno«. Naštel sem tu kakih 45 avtorjev, med katerima sta Gangl in Rape zastopana menda najizdatneje. Gotovo je tu bila vsa mladinska književnost, ki je izšla v »Učiteljski tiskarni«. (Zakaj se niso odzvala tudi druga založništva? Op. ur.)

Zagreb so zastopala štiri založništva: Čelap, Kugli, Vasić in »Zabavna biblioteka«.

Na desni strani je imela svoj prostor beograjska A. M. Popovićeva »Francusko-srpska knjižara«, poleg nje S. B. Cvijanić (založnik Stanojevićeve »Narodne enciklopedije) in končno M. J. Stefanović in drug, glavni založnik mladinske književnosti, zlasti otroških knjig s slikami, zemljevidov, stenskih učnih slik itd.

Nekdanje »srbske Atene«, Novi Sad, ni bil zastopan, če izvzamemo »Srbsko Matico«, prav tako tudi ne Sarajevo in Split.

V mali stranski dvorani je bila razkazana najstarejša srbska knjiga. Vsi razstavljeni izvodi so last beograjske »Narodne biblioteke« ali pa vseučiliške knjižnice. Ker so ogromne vrednosti, so bili pod steklenim, zapečatenim pokrovom. Tu si videl prve hebrejske knjige, ki so se tiskale v državni tiskarni (1837), ki bo letos praznovalo svojo stoletnico. V sosednji omari je bilo deset prvih srbskih knjig, tiskanih istotam: 1. Gavrilo Kovačević: »Pesma o slučajnoj buni Srba protiv daija (dakija)« 1832; 2. Jovan Stejić: »Sabor istine i nauke«, 1832; 3. Dimitrije Tirol: »Političesko zemljeopisanije«, 1832; 4. Laza Zuban: »Bračni poklon mladima supružnicima, zaručnicima i onima koji misle to da budu«, 1833; 5. Dimitrije Davidović: »Zabavnik« za 1833. godinu; 6. »Život i priključenija Dimitrije Obradovića narečenago u kaludjerstvu Dositeja«, II. izdanje, 1833, izdajatelj Gligorije Vozarović, prvi beograjski knjigovez, knjigarnar in izdajatelj; 7. Milan Vidaković: »Istorija slaveno-serbskago naroda«, 1833; 8. Hrisant Pavlović: »Aritmetika ili nauka čislitelna«, izdaj. Hristodul Kostović, 1833; 9. Georgij Zorić: »Rukovodstvo k aritmetika« za knjažesko srbske škole, 1833; 10. Sava Popović: »Sud izobraženi umora«, I. čast, 1833. Vse te knjiknjige so tiskane s tedaj po knezu Milošu trdovratno vzdrževanem ruskem pravopisu v srbsko-rusko-cerkveni jezikovni mešanici:

Razstavljeni so bili tudi prvi srbski listi. Prvi, »Novine Srbske«, so izšle na Dunaju 30. septembra 1791. Dalje časopisi in almanahi. Največja dragocenost pa je gotovo prva srbska tiskana knjiga: »Osmoglasnik (oktoih)«, tiskan po prizadevanju Gjurgja Crnoevića na Cetinju 1483. leta. Tej sledi še par drugih, ki so se tiskale tudi na Cetinju, med njimi evangeliji. Pozneje so se srbske knjige tiskale v »grško-iliričeski pečati Pana« Teodoreja v Benetkah, v »glavni grkski valahijski vostočnih jezikov privileg. tipografiji« Štefana Novakovića na Dunaju, med njimi Relkovićev »Satir« leta 1793. Na Dunaju so jih tiskali tudi mehitaristi, Johann Spirer in Martin Christian Adolf, v Lipskem (»u Lipiski«) Brestkopf in Herschel, Karl Tauchnitz in Georg Wisand, v Sanktpeterburgu »Tipografija rossijskago bibliojskago obščestva«, pozneje pa v »Narodni štampariji« na Cetinju. Zelo veliko srbskih knjig se je tiskalo v Budimpešti v tamošnji vseučiliški tiskarni. Vse to velja za zadnji desetletji 18. in prva tri desetletja 19. stoletja, ko »knjaževske« tiskarne v Beogradu še ni bilo, odnosno ni še mogla zmagovati vsega dela sama.

Razstava teh knjig je bila nedvomno za vsakega posetnika morda še zanimivejša od one v veliki dvorani; v mali dvorani se je zares trlo občinstva, ki je moglo videti po stenah tudi slike prvih oračev srbske književne ledine in tudi Beograda pred sto in več leti.

* * *

Povprašal sem gospo predsednico »dneva knjige«, kako je zadovoljna z moralnim in materijalnim uspehom razstave. Odgovorila mi je, da oba presegata vse pričakovanje. Z dijaštvom vred je posetilo razstavo okoli 10.000 oseb, a knjig so prodali za kakih 50.000 Din. Če je g. Kohn ob tej priliki pristavil, da se toliko ne proda vse leto v Beogradu, je treba to izjavo razumeti tako: da toliko domače književnosti ne gre v denar vse leto v Beogradu, zakaj — bil je dan naše knjige«. Zadovolini so bili celo »nadrealisti«. Rekli so mi, da imajo sicer precej omejeno število knjig, ali so tudi teh prodali — nad pričakovanje.

Kaj naj poročam o uspehu naše slovenske knjige na beograjskem »dnevu knjige«? Hm! Nisem vprašal, ker mi ni bilo treba vprašati. Videl sem omaro in v njej ni bilo — vrzeli niti danes., ko je bil »dan knjige« zaključen!

Važno kulturno vprašanje: reforma šolstva

Srednje šole in njihovi absolventi — Izvajanja odličnega češkega strokovnjaka

Ob članku prof. Gjaje »Za našo srednjo šolo«, ki ga je priobčilo »Jutro« v prevodu dne 20. januarja, sem se spomnil članka, ki ga je priobčil pod gornjim naslovom v božični številki »Národnich listu« dr. Otokar Matoušek Članek se bavi sicer s čsl. srednjo šolo, velja pa v marsičem tudi za naše srednje šolstvo.

(Opomba prevajalčeva).

Za reformo srednje šole

Pred dvajsetimi leti ni nikdo dvomil, da so naše šole slabe. Avstrija, ki je nekdaj imela odlične tipe šol, se v 20. stoletju ni povzpela nad krpanje. In danes, trinajst let po vojni, ko je ves svet — tudi revne države okoli nas — (da ne govorim niti o Ameriki), ko je ves svet ustvaril šolo novega življenja? Ne morem reči, toda kdaj strinjam z nazori prof. Kádnerja? toda kdaj more kdo reči proti njegovim besedam: »...nekoristni predlogi in podneti, prazne vladne obljube in odvišne ankete, a proti temu v celoti neveliko število novih organizačnih uredb« —?

Očita se, da gre vedno še bolj za politiko nego za važno reformo. Morda stvar ni tako zla. Vsaj ne bolj zla nego svojeglavnost in nebrižnost. Nebrižnost je težak greh, katerega je v veliki meri zagrešila nesposobna uradna organizacija. Za reformo šole je obstajalo navdušenje; danes za njo ni več zanimanja — in to je najhuje

Ne verujte, da so ameriške šole tako krasne, kakor se pripoveduje o njih. Hodil sem po njih celo leto ter proučeval, toda z odprtimi očmi. Vsaka je drugačna, popolnoma drugačna — to zavisi od ravnatelja in supervisorja. Nekatere so revne, nekatere lepe, nekatere strašne, toda teh slabih ni malo. Samo da se da v njih delati, misliti; zmožen človek se uveljavi. K sitnostim ne more priti: Američani dobro poznajo nečednosti uradov ter so se pobrigali za to, da nimajo šole s politiko ničesar opraviti.

Danes se moramo odločiti za resnično reformo. Imamo n. pr. še klasične gimnazije, žal ne v muzejih, nego v mestih. Da jih posečajo dijaki često le prisiljeni — enostavno zato, ker v okolici ni drugega tipa šole, — se najbolje vidi iz naslednje statistike: od 19 gimnazijcev, ki so l. 1923/24 vstopili na filozofsko fakulteto, je študiral klasične predmete samo 1, ostali moderne jezike, zgodovino in zemljepis ter podobno. Na prirodoznansko fakulteto je šlo enako število ljudi (19) iz klasične gimnazije; študirali so v glavnem — matematiko, dalje prirodopis, zemljepis, kemijo, telovadbo. Ali ni mučno, da so bili prisiljeni hoditi osem let v šolo, ki jim ni mogla ustrezati niti najmanj?

Reformiramo: mesto okostenelih tipov gimnazije in realke ustvarjamo bastarde, nesposobne polnokrvnega življenja; in ker vemo, da ne zadovoljujejo, delamo nadaljnje reformirane križance. Medtem so drugod zgradili zdrave tipe moderne šole z možnostjo volitve po zmožnosti dijakovi. Pri nas slišimo o njih kritike; toda ne poznam niti enega človeka, ki jih je sam spoznal v njihovi razumni provedbi (to seveda ne pomeni samo poldnevnega poseta na taki šoli!) in ki bi jih zavrgel. Bil sem do srca prizadet, ko mi je odličen strokovnjak v tujini dejal, da je bil disgustiran po šolah, ki jih je spoznal pri nas. Še sedaj mi zveni njegov »disgusted« v ušesih. In kolikokrat sem odtlej stiskal pesti, ko sem sedel s svojimi slušatelji pri pouku v naših šolah. Ali premorejo absolventi takšnih šol v življenju to, kar premore tak-le Američan?

Nekateri predmeti so odtujeni današnjemu življenju

Ko so uvedli v Ameriki pred dvajsetimi leti možnost delne volitve predmetov, se je pokazalo, kako so stari predmeti, tuji današnjemu življenju, popolnoma izgubili svoje dijake. Prvi so izginili klasični jeziki. Mislim, da se jih danes ni treba več bati — de mortuis nil nisi bene. Isti odstotek je izgubila matematika. Pri nas je doslej ostala, umetno vzdrževanje; ni težko najti pohvalno besedo o njenem pomenu, prav tako, kakor za klasične jezike. Nepravilno bi bilo trditi, da je brez pomena — gotovo ne. Vendar ostaja za dijake strašilo in v svojem današnjem razsegu problematična vzgojna potreba.

Potem je izginjalo — ne tako močno, vendar očitno — zanimanje za zgodovino. Pridobil je interes za žive jezike. Ne bom o tem tratil besed: toda ko bi si mogel še danes izmenjati to znanje letnic, kdaj je bila kakšna pruska vojna, tedaj bi to storil mnogo pod režijsko ceno — in četudi le za to, da bi znal v redu pisati na pisalnem stroju ali da bi se mogel doumeti s kakšnim drugim Evropcem.

A končno, kar je močno izgubilo interes — še bolj nego zgodovina — je bil prirodopis. Umrl popolnoma. Mesto njega so vzrasli drugi predmeti: o življenju, o zemlji itd. — psihološki bližji modernemu človeku. Samo poglejte, kakšno je zanimanje za prirodo! Današnji dijak teži za tem, da bi razumel motor, radio, elektriko — toda če bodete ž njim razpravljali o drganju ebonitne palice z lisičjim repom, tedaj ga boste težko pridobili zase!

Reformiramo — toda tako, da bi bilo to dobro pred dvajsetimi leti, pred veliko miselno revolucijo svetovne vojne. Reformiramo tako, da siloma izposlujemo dodatek ure tu s tem, da jo odvzamemo drugod, kar pa je naposled daleč od onega — glavnega. A med tem so drugod — po tolikih poizkusih na nižji srednji šoli — zamenjali zoologijo, botaniko, fziko itd. za »splošno vedo o prirodi« z vsemi onimi velikimi nasledki, razumljenimi od detinske duše. Ali se ni treba skoro resignirano zjokati, ko vidite provajati reformo prirodnih ved ter veste, da nobeden prirodopisec, ki jo provaja, niti ne sluti, kako strašno drugačen je že ves svet prirodnih ved v moderni šoli, medtem ko se pri nas šiva in krpa?! Kot vrhunec reforme se predlaga možnost prirodopisnih praktičnih vaj, ako se jih hoče kdo udeleževati. V tujini pa so med tem že davno razumeli, da ne gre, na koncu srednje šole prilepiti praktične vaje v eni stroki, marveč da mora ves prirodopisni pouk prevevati dijakova aktivnost. Rekel sem, da je v Ameriki mnogo slabih šol — in pri tem vztrajam proti našim entuzijastom — toda v vseh menda dijaki delajo! Pri nas pa sedijo kakor v kinu ter gledajo, kaj jim učiteli predvaja.

Od predmetov na višji srednji šoli morem presojati boli strokovnjaško le geologijo in zemljepis, toda zašel bi preveč v detajle. — Ne gre v ostalem za poedinosti. Reči morem, da sem zares skoro nesrečen, ko slišim kritiko strokovnjakov, ki prihajajo k nam, ali pa če slišim le besede ameriških študentov, ki so se prišli semkaj izštudirat, ako imajo priložnost spoznati šole v deželi Komenskega. In to je naistrašnejše za človeka, ki bi hotel sam delati z vso dušo, — če bi to pri nas šlo...

Klavrni rezultati preizkušnje srednješolskih absolventov

Gotovo imamo tudi dobre in slabe šole. Gre pa za povprečnost — in ta je žalostna. Ne izgovarjajmo se s frazo: ameriška šola nauči dijaka malo znanja, še manj kakor naša, toda naša šola ne da dijaku skoro ničesar drugega — ameriška šola pa ga nauči gibati se v svetu samozavestno, napravi ga človeka, sposobnega za življenje. Sprejemni izpit, izbira dijakov? Fraza: saj je statistika pokazala, da ni padel niti 1% priglašenih učencev! Formalna naobrazba? Kultura? Hodim krog šole: skoro vsak dan mora tam šolski sluga čistiti z zida risbe, ki bi bile vredne paleolitskega človeka. Nikdar — ponavljam: nikdar v Ameriki nisem videl ničesar takega. To je kos kulture: in na njem ima šola veliko zaslugo, tem bolj občudovanja vredno, ker dela z deco zamorcev, z deco izseljencev najnižjega nivoja! Zatekamo se k frazam, k papirnatim dokumentom, ne moremo pa se odločiti, da bi si pošteno ogledali dejstva.

Nedavno sem podal sliko znanja študentov, prihajajočih iz srednje šole naravnost na prirodoznansko fakulteto. Letos (= 1931) so bili ti izpiti ponovljeni in rezultat je bil popolnoma enak. Navesti hočem nekoliko vzgledov, mislim, da je to stvarna in zato važna kritika, kakšen material prihaja na visoko šolo.

Bile so napravljene preizkušnje inteligence, t. j. prirojene nadarjenosti (ta nima seveda skoro ničesar opraviti z znanjem s katerim se pomotoma često zamenjava!), goljufanja (o tem raje ne bom pisal), znanja jezikov ter znanja v raznih strokah Antropološki in zdravstveni pregled je provedel g. prof. dr. Matiegka s sodelavci. Navesti hočem le nekoliko primerov o poznanju imen znamenitih oseb — za vzgled! Pripominjam izrecno, da govorim samo o čeških študentih, nikako o tujcih ali o slušateljih, ki ne znajo dobro jezika. Bil je dan seznam petdesetih imen in naloga je obstajala v tem, pripisati k vsakem karkoli, kar bi pomenilo, da ima študent o njem vsaj pojem Zadostovalo je n. pr., če bi bilo poleg besede »Kolumbus« napisano »Amerika« ali »odkritelj« ali kaj podobnega, torej merilo gotovo več nego zmerno. Rezultati so popolnoma podobni kakor lani.:

Eno edino ime so poznali vsi slušatelji — Komenský. Imena Edison ni poznal 1 študent. Ako pomislimo, da je bilo to v dneh, ko so o umirajočem genilju pisali vsi listi, moramo osupnoti tudi nad tem. (V ostalem se je krila s klavrnim efektom ostalih izpitov tudi inteligenca. Če bi smel, tedaj bi takemu človeku, gotovo visoke šole ne priporočal, sicer pa niti srednje!) Čudno je, da so se mogli najti 4 slušatelji, ki niso poznali imen kakor Newton. Beethoven. Michelangelo. Rousseau. Pasteur. Fibich — to je neznanje, ki gotovo ne gre toliko na rovaš srednje šole kolikor nezmožnosti študentov. Galilea ni poznalo 6 študentov. Na veliko čudo so znano ime Gebauer pustili nezpolnjeno de — 3 študenti: znanje je seveda le problematično, ker je zvezano menda le z naslovom šolske knjige — slovnice češkega jezika

Hujše je splošno nepoznanje imen. Tako (circa) polnih 80 odstotkov študentov vobče ni poznalo imen Carnegie, Mommsen; 65% ni poznalo Savanarolle, Pestalozzija, Mendela; 60% ni poznalo Velasqueza, Rodina, Malthusa; 55% ni poznalo imena slikarja Slavička, politika Sladkovskega, odkritelja tečaja Pearyja itd. Gotovo presenečа, ako vstopi na prirodoznansko fakulteto 35% študentov, ki nimajo pojma o imenih kakor Linné ali Presl, Ponavljam — to je splošno neznanje in zanj ni izgovora. Morda bi se pokazalo, da imajo dijaki nekaterih šol več znanja, drugih manj — toda v celoti je to povprečno znanje, ki ga daje naša srednja šola svojim absolventom, ki bodo študirali univerzo — morda svojim najboljšim absolventom.

Mogel bi navesti izbor pozornost vzbujajočih odgovorov nekaterih slušateljev. Tako ne morem zamolčati, da nimam velikega spoštovanja pred znanjem univerzitetnega študenta, ki sodi, da je Lindbergh prezident Združenih držav, drugi je prisodil to funkcijo Franklinu. Pariéř je — prè — Husov predhodnik. Linné proslul matematik, Velasquez španski pustolovec, Tycho de Brache zvezdoslovec 19 stoletja. Robespiérre je — baje — »znan iz tridesetletne vojne«. Rembrandt je godbeni skladatelj. A Einstein je po mnenju treh študentov ustanovitelj razvojne teorije, a po mnenju enega celo — »pomlajevalne teorije«...

Filozof Locke — ameriški rekorder

Očitno je, da tudi naše osnove šepajo daleč za časom. In razen tega, da maturitetno izpričevalo, katero se prezentira četudi izkazuje petice ali morda le trojke, ni prepričujoč dokaz zmožnosti absolventov: Nimam namena, da bi navedel tu kakšno je znanje v posameznih predmetih Revno! — Samo še en odgovor, katerega gotovo nismo pričakovali, ki pa je — bajé — pravilen in gotovo vreden omembe: Kdo je Locke (angleški filozof 17. stoletja)? Odgovor: ameriški rekorder na 200 yardov.

To je torej znanje študentov. Napravil sem majhen poskus, zaenkrat le v nekoliko slučajih: dal sem ista vprašanja, katera so dobili slušatelji lani pri vstopu na fakulteto, istim slušateljem. Pokazalo se je, da znajo danes odgovoriti na mnoga vprašanja katerih niso znali — vprašanja resničnega, življenega življenja — toda da že ne znajo več odgovarjati na stvari, katere so znali lani — stvari šolskega pomena, zlasti zgodovine. To je eno leto po maturi; kaj bo dalje? Ali je imelo smisel da so se na srednji šoli učili tako podrobno, tako odveč, tako nepotrebno? Ko pa jih nismo naučili tega, kar potrebuje človek danes za življenje?

Težka krivda je na naših metodah in na nezmožnosti, reformirati jih Enako težka je na vzgoji učiteljev, srednješolskih profesorjev, ki je enako zastarela kakor ves naš ostali sistem. To pa bi bilo poglavje zase.

(Prevedel A. J.)

R. L. Stevenson

Mojster avanturističnega romana — Od Edinburga do groba na samoanskem otoku, sredi džungle in oceana — Prevod Stevensonovega romana „Ugrabljen“ v slovenščino

Te dni se bo pojavila na slovenskem knjižnem trgu nova, obsežna knjiga: Vl. Levstika prevod Stevensonovega romana »Ugrabljen«. Knjiga bo izšla pri »Tiskovni zadrugi« kot prva letošnja novost njenega lepega, mnogo obetajočega založniškega programa. V teku leta izide še en Stevensonov roman, »Catriona«, ki je nadaljevanje romana »Ugrabljen«. To obsežno delo pripoveduje o prigodah in doživljajih Davida Balfourja na njegovem begu preko Škotske. Roman se dogaja v 18. stoletju. Čisto poseben svet nam obuja Stevenson s čudovito lahkoto in gibčnostjo svojega pripovedovanja Svet, o katerem bi rabili preveč medlo besedo, če bi rekli, da je romantičen. Takšno življenje in takšna pustolovstva so bila mogoča samo ob času, ko omika še ni pomehkužila ljudi, ko je v Škotih živelo še obilo srednjeveškega duha, razodevajočega se v barbarski odločnosti, le malo brzdani življenjski bujnosti in v brezpogojnem osebnem junaštvu.

Pustolovni roman je imel v angleškem pisatelju R. L. Stevensonu enega najpopolnejših oblikovalcev. Čitatelj, ki išče v knjigi samo »zabave«, ne bo razočaran odložil njegovih knjig, prav tako zadoščajo čitatelju, ki išče umetnostnih kvalitet in strogo literarnih odlik. Stevenson je v angleški književnosti ime, ki stoji poleg Kyplinga, Conrada, Wellsa in drugih njim enakovrednih. Ni torej odveč, če »Tiskovna zadruga« odkriva slovenskemu čitatelju kar dva večja romana Stevensona, pisca mojstrske povesti »Otok zakladov«, ki je že prevedena v slovenščino.

Ob tej priliki utegne zanimati življenje tega pisatelja. Za pisca tolikih pustolovskih zgodb je sicer nekam revno; v njem zaman iščeš velikih, razburljivih dogodkov. Za nas, ki smo vajeni vsakdanjega malomeščanskega življenja, pa je vendarle že samo po sebi zanimiv roman.

Bernhard Fehr ga v zgoščeni obliki opisuje tako-le:

Robert Louis Stevenson se je rodil dne 13. novembra 1850. leta v Edinburgu kot sina Tomaža Stevensona, ki je bil po poklicu graditelj pomorskih svetilnikov. Ta poklic je bil namenjen tudi sinu. In res ga vidimo l. 1867. na tehnični visoki šoli rojstnega mesta, kjer naj bi se vzposobil za graditelja. Toda štiri leta pozneje je zamenjal tehnične študije s pravoznanstvom. Kmalu na to je postal odvetnik. Nagib do pisateljevanja pa se je oglašal že dolgo pred tem, in kmalu je izrinil vse drugo Doma se je čutil samo med pisatelji, ne pa med tehniki in paragrafarji. Ni pa bil nikdar trdnega zdravja; počasi je glodala v njem jetika in ga pognala iz domovine v kraje ugodnejšega podnebja. Takrat je bival pretežno na Francoskem: zdaj v Parizu, v Fontainebleau, zdaj v Monastieru, Nemoursu, Cernayu la Ville, v sloveči umetniški naselbini v Barbizoni ali pa v Grezu. Ko je napravil daljšo turo s čolnom po francoskih rekah, se je bil l. 1876. vrnil v Grez. Tu je spoznal Mrs Osbourne, damo z dvoje otrok. Bila je iz Kalifornije in je pravkar doživela polom svoje zakonske sreče; ker pa je bila dovolj premožna, se je preselila v Francijo, da bi otroka dobro vzgojila. Stevenson se je bil kar s prvim pogledom zaljubil vanjo. Ko se je malo pozneje vrnila v domovino, da bi dosegla ločitev nesrečnega zakona, je krenil za njo in se je ž njo poročil l. 1880. V zakotnem, okuženem rudarskem kraju, 50 milj severno od San Francisca, je prebil ž njo rahlemu zdravju škodljive medene tedne; spomin na nje izpričuje knjiga »Tie Silverado Squatters« (1883).

Posihmal je stalno izpreminjal bivališče: Edinburg, London, Pariz, Davos, škotska, Rivijera, Bournemouth. S smrtjo njegovega očeta (1887) se je pretrgala zadnja vez, ki ga je dotlej spajala z domovino; preselil se je z materjo in rodbino v Ameriko, živel mimogrede ob jezeru Saranac, nastopil dve leti trajajoče potovanje po Južnem morju, dokler se ni slednjič — l. 1890. — stalno naselil na samoanskem otoku Upolu. Tu je na svojem posestvu Vailima, (t. j. dežela peterih struj) preživljal štiri poslednja leta svojega življenja. Domačini so ga silno čislali in imenovali »Tusitala«, t. j. pisec povesti. Bil je priljubljen kakor noben belec na tem otoku. Ko ga je dne 4. decembra 1894. leta, že precej oslabelega od neozdravljene tuberkuloze, zadela kap, ni bilo žalovanja na otoku kraja ne konca. Domorodci so ga vsega obsuli s cvetlicami in njegovo truplo sami prenesli po ozki stezi, ki so jo pred leti dali izkrčiti skozi pragozd otoški poglavarji, da bi pesniku omogočili redne izprehode na vrh brega, kjer je najrajši počival in se naslajal s pogledom na ocean in otok. Tu so položili v zemljo Stevensonovo truplo in ko glavar tega kraja je odredil, da na ta prostor ne sme nihče s puško, nihče naj v bližini ne strelja živali in zlasti ne ptic. Dobri, prirodni ljudje so hoteli ljubljenemu »tutisali« zagotoviti stalni ptičji »orkester« na mestu, kjer ga je pokojni pesnik za življenja tako rad poslušal...

To je življenjepis moža, ki je umel s svojim peresom oživiti svetove, nad katerimi pozabiš vse nadloge svojega časa: čitaš in živiš z njegovimi osebami, deležen pisateljeve bujne fantazije in globokega gledanja v tajne človeških strasti.

Stefan Zweig mobilizira razum

V pariških »Les Nouvelles Littéraires« je izšel Lefèvreov razgovor s Štefanom Zweigom, ki je nedavno prispel v Pariz. Ko sva se zadnjič sestala — pravi Lefèvre Zweigu — sva še lahko govorila samo o literaturi, toda danes, v tej krizi, ki se širi po svetu, je književnost za večino ljudi drugovrstnega pomena. Krivda pa ni samo na krizi niti samo v čitateljih, marveč tudi v pisateljih. V vseh slovstvih — tako v Franciji kakor drugod — smo imeli v prvem desetletju po vojni književnost egotizma in introspekcije, nezdravo slovstvo, v katerem ne najdeš ne globokih čuvstev množice niti enakih čuvstev resnične elite — nobenih znakov dobre volje narodov, ki so po tolikem trpljenju hoteli zgraditi svojo srečo na trajnem miru. Skoraj v vseh knjigah tega razdobja se opisuje *osebna* kriza, ne čuti pa se kriza *sveta*.

Zweig je na to odgovoril, da ni več časa, ozirati se nazaj: danes je treba misliti, neprestano misliti, kaj bi storili, da bi ljudem vrnili zaupanje v blagotvorno moč razuma. *Vsak izmed nas naj bi na svojem področju in po svojih močeh storil, kar more, da se vzpostavi prepotrebno zaupanje, ki bo edino omogočilo zgraditi nov red.* Kajti vsi vemo, da gmotna, gospodarska kriza ni nič drugega kot vzmet moralnega nereda. kriza zaupanja.

Nato je Zweig izjavil, da sedanja kriza ni elementarna; njo lahko obvlada človeški duh in sicer s svojim razumom. *Razum je treba mobilizirati* za takšno veliko akcijo. Vsi, ki mislijo in ustvarjajo, naj se vzbude iz svoje ravnodušnosti in omejenega egotizma. Vsak duhovni stvarjalec bi moral pripomoči v današnjem nevarnem času, da bi se ustvarilo novo zaupanje med narodi, razredi ter socialnimi in političnimi skupinami; slehrn bi moral delovati zoper kaotično in protinazumsko stanje stvari.

Zweig v svojem interviewu apelira na vse intelektualce vseh jezikov, vseh dežel, vseh strank, na vernike in nevernike, optimiste in pesimiste, nacijonaliste in internacijonaliste, da pripomorejo k ozdravljenju sedanje moralne psihoze v Evropi. Na vprašanje ali bi kazalo sklicati velik kongres evropskih intelektualcev, ki bi prediskutiral položaj, odgovarja Zweig:

— Nikakor ne. Kongresi se začenjajo z navdušenimi nagovori in končujejo z banketi; za njimi nikdar ne ostane nič trajnega. Diskusije PEN klubov se vedno razblinjajo v praznoto in nikoli ne prinašajo nič rodovitnega. Preveč banketov, preveč govorjenja. To je prav tako jalovo kakor oficijalni sestanki državnikov. Naša resnična moč ni v govorjeni besedi in tudi ne v bolj ali manj zakrivljenih debatah. Pisatelj je resnično močan in precizen samo v svojem mišljenju, ko piše doma za pisalno mizo, v notranji samoti, ki je edina prikladna stvarjanju.

Slovenskim pisateljem. Vodnikova družba v Ljubljani prosi gg. pisatelje, ki reflektirajo na to, da pridejo njihovi spisi v poštev med publikacijami za l. 1933, da oddajo svoje rokopise (pretipkane) do 1. marca t. l. v družbini pisarni, Miklošičeva cesta 18.

Srečko Kosovel v slovaškem prevodu. V januarski številki slovaškega književnega mesečnika »Elán« je izšel prevod dveh pesmi Srečka Kosovela (»Drevo spoznanja« in »Predsmrtnica«). Kot prevajalec je označen J. Haranta. V rubriki »Pregled« je prevajalec priobčil kratek članek o pokojnem pesniku. Haranta pravi, da je Srečko Kosovel bil po usodi podoben Jiriju Wolkerju ali slovaškemu R. Gauthu, vendar pa je oba navedena pesnika nadkrilil v svojih pesmih o smrti. Kot socijalni pesnik je nosil v sebi pošten karakter bede in krivic svoje dežele, nove, toda ne vednno srečne povojne Slovenije. Poleg prevodov je reproducirana v »Elanu« Kosovelova slika.

Slovenci in Beaumarchais. Minule dni je poteklo 200 let, kar se je rodil sloveči francoski dramatik Beaumarchais. Ob priliki proslave tega jubileja v zagrebškem gledališču je prof. dr. Ilešić v »Novostih« opozoril na pri nas pozabljeno književno-zgodovinsko zanimivost, da smo Slovenci dobili v svojem jeziku Beaumarchaisa že l. 1790. Takrat je namreč Anton Linhart (1756 do 1795) izdal v Ljubljani knjigo »Veseli dan ali Matiček se ženi«, ki ni nič drugega kot lokalizirana Beaumarchaiseva »Figarova svatba«. Pariški Figaro se je torej oglasil pri nas že nekoliko let potem, ko mu je francoska cenzura dovolila besedo (1784). Beaumarchaisa je upeljal k nam sin graščinskega uradnika, bivši cistercit in tajnik ljubljanskega škofa, poznejši član framazonske lože in prosvetljenega kroga okoli barona Žige Zoisa. Tako je v času francoske revolucije tudi pri nas svitala nova doba.

Premijera domače novitete v Zagrebu. Drevi bo v zagrebškem gledališču premijera novega dramatskega komada znanega komedijografa Pecije Petrovića, »Mača«.

Šaljapin se vrača v Rusijo. Inozemski listi beležijo, da se bo slavni ruski pevec Šaljapin vrnil v domovino. V Moskvi bo pel Borisa Godunova.

Čitajte tedensko revijo »ŽIVLJENJE IN SVET«

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

Na Semmeringu je zmagal Spielmann. Veliko je bilo presenečenje v šahovskem svetu. Ob početku dvoboja pa sem bil pravilno povedal, da zmaga Bogoljubova nikakor ni tako gotova kakor se zdi.

Spielmann je celo že z deveto partijo zmagal. V zadnji je lahko igral lahkomiselno, če je hotel. Zares jo je izgubil. Bogoljubov je tako vsaj dosegel 4½ točke. Vsaj časten poraz.

Oba gospoda sta zelo nezanesljiva. Prav za prav je le Bogoljubov rad malo površen. Spielmann pa je zelo odvisen od dispozicije. Včasih je nepremagljiv, drzen, ognjevit, poln zmagovalne volje. Včasih pa ga tare z vso silo obup. Po nepotrebnem. Vsak pravi umetnik je takšen.

Bogoljubov je že na Bledu pokazal lahko roko. Z neverjetno drznostjo je mlatil mladine. S precejšnjo površnostjo pa je zaigral marsikako partijo v boju s starejšimi velemojstri. To vse mu tiči v krvi.

Drugo svojo partijo z Aljehinom je Bogoljubov na Bledu strašno lahkomiselno upropastil. Saj je dosegel v nji še remis. Toda v kakšni poziciji! Nikdar svetovni mojster ni še tako žalostno vozil od vsega početka igre. Pa še vrhu vsega z belimi figurami! Dobro bo, da naši šahisti tudi to partijo poznajo.

Beli: dr. A. Aljehin — Črni: E. Bogoljubov

1. d2—d4 Sg8—f6
2. c2—c4 g7—g6

Kraljeva indijska obramba ni imela v zadnjih letih dobrega slovesa. Dr. Euwe jo je sicer vedno zelo dobro igral. Toda v dvoboju Aljehin—Bogoljubov so se pokazale težave, ki jih je našel svetovni mojster.

Na Bledu je Bogoljubov tej hipermoderni obrambi dal novo življenje. Večkrat jo je uspešno igral. Tako tudi v partiji, ki leži pred nami.

3. f2—f3 . . . .

Beli si hoče ustvariti mogočen centrum. S to taktiko je Aljehin spravil kraljevo indijsko obrambo ob kredit. To pot pa je nasedel.

3. . . . . d7—d5!
4. c4×d5 Sf6×d5
5. e2—e4 Sd5—b6

Le navidez je črni izgubil s skakačem dve potezi. Kmet na d4 je ogrožen! Črni bo igral Sb8—c6 in e7—e5. Važno je, da je lovec na g7 demaskiran. Prav kmalu se pokažejo težave v belem taboru.

6. Sb1—c3 Lf8—g7
7. Lc1—e3 0—0
8. Dd1—d2 Sb8—c6!

Grozi e7—e5! Če potem beli kmet stopi na d5, skoči skakač na d4. Beli mora zato takoj igrati d4—d5.

9. d4—d5 Sc6—e5

Črni ima že krmilo v rokah. Sedaj grozi Se5—c4 in Sc4×e3. Tudi e7—e6 visi v zraku. Neprijetna situacija. Aljehin dobro vidi, da že slabo stoji. Pa začenja igrati na komplikacije.

10. Le3—g5 c7—c6!
11. Ta1—d1 c6×d5
12. e4×d5 Lc8—f5

Mogočna je sedaj črna pozicija. Belemu ostane samo še hazard. Naravni razvoj figur je nemogoč. Žalosten rezultat navidez silne otvoritve! Klaverna vloga svetovnega prvaka.

13. g2—g4 . . . .

Slabi seveda pozicijo, toda drugega beli nima.

13. . . . . Lf5—d7
14. d5—d6 f7—f6
15. Lg5—h6 Ld7—c6
16. Lh6×g7 Kg8×g7
17. Dd2—f4 . . . .

Že je beli primoran dati kmeta. Saj vendar d6×e7 ne pride v poštev. Napad na belega kralja bi bil potem prehud. Po izgubi kmeta je pozicija tudi slaba. Beli je izgubljen.

17. . . . . e7×d6
18. Lf1—e2 Dd8—e7
19. Ke1—f2 . . . .

Žalostna rošada!

19. . . . . g6—g5!

Bogoljubov hoče napadati z f6—f5. Zato fiksira najprej objekt napada, kmeta na g4.

20. Df4—d4 f6—f5
21. h2—h4 . . . .

Aljehin se bije kakor lev za izgubljeno stvar.

21. . . . . f5×g4
22. h4×g5 De7×g5

Beli kralj je sedaj v najhujšem ognju. Le čudež ga more še rešiti.

23. Sc3—e4 Dg5—f4
24. Se4×d6 Df4×d4
25. Td1×d4 Kg7—g6

Črni hoče seveda igrati h7—h5.

26. Th1—h4 Ta8—d8?

Nesrečni Bogoljubov! Zakaj ne igra preprosto Sb6—d5? Zmaga bi mu bila gotova. Pa ne da bi pritiskal nanj nimb svetovnega prvaka? Zelo verjetno je to. Saj vendar silni napad naglo usahne v materialni likvidaciji.

27. f3—f4 . . . .

To olajšujočo potezo bi bil Sb6—d5 preprečil.

27. . . . . Sb6—d5
28. Kf2—g3 . . . .

Že je kralj na varnem!

28. . . . . Sd5×f4

Bogoljubov žrtvuje figuro! Saj je žrtev dobra in zanimiva. Toda črni je imel pozicijo, ki bi bila morala zmagati brez žrtev.

29. Td4×f4 Tf8×f4
30. Kg3×f4 Td8×d6
31. Kf4×e5 Td6—d5+
32. Ke5—e6 h7—h5

Vse lepo! Črni kmetje so mogočni in beli skakač je brez vrednosti. Toda šanse so postale majhne. Z bistrim pogledom najde Aljehin čudežno rešitev.

33. Le2×g4!! h5×g4
34. Th4×g4 Kg6—h5
35. Tg4—g3 Td5—d2

Človek bi mislil, da je to že zmaga.

36. Sg1—f3!! Td2×b2

Na 36. . . . . Td2—d3 sledi 37. Tg3—h3+! Kh5—g6 (g4) 38. Sf3—e5+.

37. Sf3—d4! remis.

Na 37. . . . . Tb2×a2 sledi sedaj 38. Sd4×c6! b7×c6 39. Ke6—d8, Ta2—c2 40. Tg3—a3 z remizom. Ali pa 38. . . . . Ta2—a6 39. Tg3—b3! Ta6×c6+ 40. Ke6—d7! Tc6—b6 41. Tb3×b6, a7×b6 42. Kd7—d6—d5—c4. Tudi remis. Beli pa grozi tudi Sd4—f5 in Ke6—f6. Zato se je Bogoljubov pobotal.

Sport

Smučarsko prvenstvo GZSP

Smuške tekme za prvenstvo GZSP, ki se bodo vršile v soboto in v nedeljo v Kranjski gori pod častnim pokroviteljstvom bana g. dr. Marušiča, obetajo biti prava zimskosportna manifestacija. Že sedaj so prijave tekmovalcev zelo številne, brez dvoma pa bodo do priredítev samih še visoko narasle. Poleg tekmovalcev, pa se vabijo vsi člani naših sportnih klubov in društev ter sploh vsi prijatelji belega sporta.

Snežne razmere so sedaj v Kranjski gori izborne, smučna skakalnica v dobrem stanju, organizacija priredítve v zelo veščih rokah.

V soboto ob 20. bo v dvorani hotela Slavec pozdravni večer za tekmovalce, sodnike in sploh vse prijatelje zimskega sporta. Tekme se bodo vršile ob vsakem vremenu. Vsi prijavljeni tekmovalci morajo biti najkasneje 30. t. m. ob 11. v Kranjski gori zaradi zdravniškega pregleda, oni pa, ki bodo pregledani doma, naj prineso seboj potrdilo o izvršenem zdravniškem pregledu. Vsi oni funkcijonarji, ki nimajo opravila že v soboto, naj pridejo najkasneje do nedelje zjutraj ob 8. v Kranjsko goro. Za prehrano in udobno prenočišče ob zmernih cenah bo za vse prijavljene preskrbelo Tujsko-prometno društvo v Kranjski gori.

Za najboljše tekmovalce je bilo poklonjenih že dosedaj 25 krasnih in praktičnih daril. Po enega je poklonil podsavez, njega predsednik mag. phr. g. Jože Žabkar, dalje občine Radovljica, Bled, Boh. Bistrica, Boh. Srednja vas, gdč. Jerajeva, hotelirka pri sv. Janezu, podružnica SPD v Boh. Srednji vasi ter še posebej njen predsednik g. Ivan Hodnik, Tujsko-prometno društvo v Kranjski gori, podružnica SPD istotam, dalje enega občani kranjskogorski, izdelovalec smuči g. Rozman v Boh. Bistrici, trgovec Strucelj na Jesenicah, sedlar Fran Vavpotič ter trgovec s sportnimi potrebščinami g. Franc Krašovec, oba z Jesenic.

GZSP se vsem darovalcem za njih naklonjenost in za propagando zimskega sporta najtopleje zahvaljuje.

Občni zbor SK Železničarja

26. t. m. je imel agilni mariborski sportni klub Železničar 5. redni letni občni zbor. Občni zbor je otvoril in vodil predsednik inž. Wolf. Iz poročil posameznih funkcijonarjev je razvidna izredna agilnost kluba. Klub šteje danes 890 članov od teh 240 aktivnih. Blagajniško poročilo izkazuje 191.315.74 Din denarnega prometa. Klub je pričel lansko leto graditi novo igrišče. Delo pri gradnji lepo napreduje in bo igrišče, ki bo najlepše v Mariboru, že letos dogotovljeno.

Pri volitvah je bila soglasno izvoljena naslednja nova uprava: predsednik inž. Wolf, I. podpredsednik inž. Jagodič, II. popredsednik inž. Muzetič; tajnik I. Fišer, tajnik II. Budin; blagajnik I. Cilenšek, blagajnik II. Podpečan; gospodar I. Inkret, gospodar II. Čop; odborniki: Čop, Kesler, Zitterschlager, Hübel. Načelniki sekcij: nogometna Ilovar, lahkoatletska Rak, zimskosportna Marusig, težkoatletska Lobnik, tenis Mazi in ping-pong Lorber. Revizorji Bačnik, Zore in Jurjavčič. Razsodišče Karaman, Tumpej in inž. Gruden.

Ilirija : Svoboda

Na Svečnico igra Ilirija prijateljsko tekmo z ljubljansko Svobodo, tretjim najmočnejšim klubom v Ljubljani. Svoboda je v podsaveznem prvenstvu igrala važno vlogo in je bila vsem trem našim vodilnim klubom, tako Iliriji, Primorju in Mariboru najtrši oreh. Podrobnosti o tekmi, ki se bo vršila ob 15., še objavimo.

ŽSK Hermes : SK Hrastnik. Jutri ob 15. na igrišču Hermesa prijateljska nogometna tekma. Tekma obeta biti zelo zanimiva, kajti tudi podeželski klubi so v zadnjih letih zelo napredovali. SK Hrastnik je sedaj na II. mestu jesenske prvenstvene tabele v trboveljskem okrožju in razpolaga s prav dobrimi igralci, posebno so ga ojačili inozemci, ki prebivajo v Hrastniku.

Odpovedana smučarska tekma pri Celjski koči. Zimsko-sportni odsek savinjske podružnice SPD v Celju javlja, da se napovedana prva podsavezna slalom-tekma v nedeljo 31. t. m. zaradi neugodnih snežnih razmer ne bo vršila. Preložena je na nedeljo 14. februarja.

Akademsko tekmovanje v skokih za prvenstvo univerze. Kot druga točka kombiniranega tekmovanja za naslov prvaka univerze bo v torek 2. februarja v Mojstrani ob 13.30 tekmovanje v skokih pod častnim pokroviteljstvom rektorja g. prof. dr. Alfreda Šerka. Tekmovanje se vrši skupno s tekmovanjem v skokih, ki ga priredi isti dan LZSP. Skoki se bodo cenili za kombinirano tekmovanje, pa tudi ločeno. Vsak tekmovalec bo izvedel dva skoka v konkurenci. Razglasitev rezultatov in razdelitev daril bo ob 16. v hotelu Triglavu (pri Rabiču) v Mojstrani. Univerzitetni prof. dr. Jesenko je poklonil za prvaka v skokih okusno izdelanega bronastega smučarja na marmornatem podstavku. Praktični darili pa prejmeta tudi drugo in tretje plasirani. Odhod tekmovalcev danes ob 15.35 z glavnega kolodvora. Pozivamo vse smučarke in smučarje akademike, da se udeleže izleta v Mojstrano, ki bo združen s tem tekmovanjem. Ker bo povratek šele v torek zvečer so predvideni izleti v okolico. Prenočnina v Mojstrani po 10 Din. Vožnja četrtinska.

Zimski sport v Logatcu. V nedeljo bo priredil Smučarski klub Logatec mladinsko tekmo na 3 km. Start ob 15. za Sokolskim domom. Prijave se sprejemajo dopoldne po sv. maši od 10. naprej v klubski sobi v gostilni Korenčan. Prijavnine ni. Pri tekmi se bo pobirala prostovoljna vstopnina za šolsko kuhinjo v prid revne dece. Tekme za prvenstvo LZSP v Mojstrani se udeleži klub z dvema tekmovalcema. V nedeljo 7. februarja bo v slučaju ugodnega vremena medklubska tekma na 15 km na Logaški planoti. Prijave sprejema predsednik kluba msgr. Janez Kristan, Prijavnina 5 Din. Prvi trije tekmovalci prejmejo praktična darila. Start, kraj kakor tudi vse eventualne spremembe se bodo pravočasno objavile. Tekmujejo lahko vsi člani JZSS. Vlakovne zveze zelo ugodne. Odhod iz Ljubljane ob 7.30 zjutraj, povratek z brzim vlakom ob 6.40 ali 21.

Motoskijöring na Bledu. Motokolesarski klub Ilirija opozarja prijavljene člane na motoskijöring na Bledu dne 31. t. m. Z ozirom na razne propagandne tekme je start za motoskijöring točno ob 13. Pregled vozil in sestanek sportne komisije točno ob 11. dopoldne v Park hotelu. Obenem zaključek prijav ter objava dirkalne proge. Kakor se nam poroča z Bleda, je proga za motoskijöring v najboljšem stanju. Za izletnike vozi moderni avtobus izpred kavarne Evrope zjutraj ob 8. povratek poljuben. Prevozna cena za sem in tja 60 Din. Prijave za avtobus sprejema restavracija Fritz, Tavčarjeva ulica 4. in telefon št. 2066 do danes do 17. Avtobus vozi v primeru dovoljnih prijav.

TK Skala, podr. Jesenice, javlja, da je Skalaška koča na Rožci redno od petka do ponedeljka odprta, med tednom pa v slučaju praznika ali posebnega pravočasnega naročila. Oskrbovana je omenjene dni popolnoma ter nudi prenočišče, prehrano in pijačo po zmernih cenah. Smuka v okolici koče sijajna, lega solnčna. — Obveščajo se vsi smučarji, ki so se že ali ki se še nameravajo prijaviti za smuški-alpski tečaj na Rožci, da se isti ne vrši napovedane dni zaradi nepríkladnega terena za začetnike smučarje. Termin tečaja se bo javil kasneje.

Za drsalne tekme, ki se vrše danes in jutri na sportnem drsališču SK Ilirije, naproša SK Ilirija sodnike gg. inž. Bloudek, Kavšek, Mil. Juvanc, Wiesiak, Betetto, da pridejo danes točno ob 14. in jutri točno ob 9. v garderobo drsališča. Pričetek tekmovanja bo danes ob 14.30 (obvezne vaje) ter jutri ob 9.30 (tek in prosto drsanje). — Malo drsališče bo danes rezervirano samo za tekmovalce.

Mednarodno tekmovanje v Grindelwaldu v Švici. Ker bodo v dneh od 18. do 22. februarja kombinirana tekmovanja za evropsko akadem. prvenstvo, pozivamo vse one akademike smučarje, ki reflektirajo na udeležbo, da tekmujejo pri mednarodnem tekmovanju za državno prvenstvo 7. in 8. februarja v Mariboru. To bo obenem izbirna tekma za določitev naše reprezentančne ekipe za Švico.

Službeno iz odbora za delegiranje sodnikov pri LNP. Delegirajo se v nedeljo 31. januarja: igrišče ŽSK Hermes prijat. Hermes : SK Hrastnik g. Lukežič; v Domžalah na igrišču SK Domžale: prijat. SK Korotan : SK Domžale g. Breskvar, ki naj se pri SK Korotanu informira, kdaj prične tekma. Opozarja se klube, da imajo v prijavah navesti tudi čas (pričetek) tekme.

SK Ilirija (lahkoatletska sekcija). Jutri dopoldne ob 10. bo na igrišču cross-country tek, katerega naj se udeleže: Lejka, Majhenič, Senčar, Osterman, Vrečko, Pikč. Treninga naj se udeleže tudi smučarji dolgoprogaši, ki ostanejo v Ljubljani.

NSK Sparta. Jutri ob 7.15 na glavnem kolodvoru: Humar, Vinko, Otič, Vlaja, Voffard, Milan, Janez, Vrhovc, I. in II. Klančar, Edo, Čemažar, rezerva Kahne, Podobnik in Petrovič naj prineseta opremo Otiču.

TSK Slovan. Današnja odborova seja odpade.

Dobrodelna akcija SK Domžale. Da tudi po svoji moči odpomore ter ublaži bedo brezposelnim, bo S. K. Domžale priredil v nedeljo nogometno tekmo proti S. K. Korotanu iz Ljubljane. Pri tekmi se bodo pobirali prostovoljni prispevki za brezposelne. Z ozirom na človekoljubni namen, naj poseti priredítev občinstvo v kar največjem številu ter prispeva k akciji in pomaga najbednejšim.

Mož, ki je pospešil konec vojne

Angleški policijski narednik Ernest J. Rollings, ki je po angleških poročilih pospešil konec svetovne vojne s tem, da je kot vohun kradel načrte Hindenburgove ofenzive, je bil te dni povzdignjen v plemiški stan.

Radio

Izvleček iz programov

Sobota, 30. januarja.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 17: Salonski kvintet. — 18: Žumberaški uskoki. — 18.30: Stroj in sodobni človek. — 19: Angleščina. — 19.30: Tipi sodobne mladine. — 20: Prenos operete »Češki muzikant« iz Zagreba. — 22.30: Napoved časa in poročila.

Nedelja, 31. januarja.

LJUBLJANA 8: Živinoreja. — 9: Esperantsko predavanje. — 9.30: Cerkvena glasba. — 10: Versko predavanje. — 10.30: Umetnost in znanost pri Ligi narodov. — 11: Salonski kvintet. — 12: Čas, poročila in plošče. — 15: Spevoigra »Darinka«. — 17: »Šramelkvartet«. — 20: Muzika 40. pešpolka »Triglavskega«. — 21: Rezultati poskusov dr. Vebra. — 22.15: Napoved časa in poročila. — 22.30: Plesna glasba na ploščah.

BEOGRAD 11: Simfoničen koncert. — 17.30: Narodna glasba. — 20: Pevski kvartet. — 21.10: Koncert solistov. — 22: Poročila. — 22.15: Lahka glasba. — 23.05: Ciganska glasba. — ZAGREB 11.30: Koncert na ploščah. — 17: Plesna glasba. — 20.30: Koncert orkestra. — 22: Lahka glasba. — PRAGA 18: Operetna glasba — 19: Harmonike. — 19.55: Orkestralen koncert. — 21: Operetna in plesna glasba. — 22.20: Godba za ples. — BRNO 17.50: Koncert stare glasbe. — 19.55: Program kakor v Pragi. — VARŠAVA 17.45: Popoldanski koncert. — 20.15: Poljuden koncertni večer. — 22.10: Klavirski koncert. — 23: Plesna glasba. — DUNAJ 10: Koncert na orgle. — 11.05: Simfoničen koncert. — 12.05: Lahka godba. — 13.20: Zborovsko petje. — 14.30: Karnevalski sprevod. — 15.30: Koncert godbe na pihala. — 17.45: Komorna glasba. — 19.15: Pevski koncert. — 20.45: Koncert iz Berlina. — 22.30: Plesni večer. — BERLIN 20.45: Veliki koncert nemških godbenikov. — 22.30: Godba za ples. — KÖNIGSBERG 16.15: Orkester. — 18.15: Komorna glasba. — 19: Klavir. — 20.45: Koncert iz Berlina. — MÜHLACKER 16: Citre. — 19.45: Klavirski koncert. — 20.30: Zabavni program.

Novosti Šentjakobske knjižnice v Ljubljani

Nadaljevanje

Priobčuje knjižničar **Matija Rode.**

Vivanti A.: Mea culpa. Kozmopolitski roman. 1555 h.
Voss R.: Dvoje ljudi. Roman. 1556 h.
Erenburg Ilja: 10 H. P. Kronika našeg vremena. 1557 h.
Svijet 1931. 1558 h.
Serstevens A. t.: Legenda o Donu Juanu. 1559 h.
Wallace E.: Tajna sila slijepačkog doma. Roman. 1560 h.
Grgurić Hrvoje: Na dalekom istoku. 1562 h.
Kästner E.: Emil i detektivi. Roman. 1563 h.
Dygasinski A.: Blagdani života. 1564 h.
Kipling Rud.: Indijska džungla. 1565 h.
Aurel: La vierge involontaire. 889 f.
Lapaire H.: Mesdemoiselles Blanchard. Roman. 891 f.
Grepon Marg.: Maxence, vierge faible. Roman. 899 f.
Capy M.: Des hommes passetent... Roman. 900 f.
Ardel H.: L' imprudente aventure. 901 f.
Chauviere Cl.: On m'a vole mon amour. Roman. 902 f.
Barilli Bruno: Il paese del melodramma. 525 i.
Morselli E. L.: Belfagor. 526 i.
Negri Ada: Vespertina. 529 i.
Comisso C.: Giorni di guerra. 530 i.
Bartolini L.: Il ritorno sul Carso. 531 i.
Saponaro N.: Paolo e Francesca. Romanzo. 532 i.
Tumiati C.: I tetti rossi. Ricordi di manicomio. 533 i.
Campanile A.: In campagna e un' altra cosa. Romanzo. 534 i.
Galsworthy J.: The silver spoon. 282 g.
— Swan song. 283 g.
— The white monkey. 284 g.
Haggard R. H.: The wanderers necklace. 285 g.
Hichens R.: The holy land. 286 g.
Somerset W. Maugham: The trembling of a leaf. 287 g.
Wodehouse P. G.: Sam the sudden. 288 g.
Copeland F. S.: Beautiful mountains. In the Jugoslav Alps. 289 g.
Maugham W. S.: The Magician. 290 g.
Wren P. C.: Stepsons of France. 291 g.
— The Mammon of righteousness. 292 g.
Lauff Jos.: Elisabeth Wandschrer die Königin. Roman. 12389 n.
Uechtrtz-Amade St.: Semiramis. Hist. Roman. 12390 n.
Markov Sergej: Wie ich die Zarin befreien wollte. 12391 n.
Carey Basil: Schätze der Südsee. Roman. 12393 n.
Däubler Th.: Die Göttin mit der Fackel. Roman. 12398 n.
Salten Fel.: Freunde aus aller Welt. Roman. 12399 n.
Greinz R.: Dämon Weib. Roman. 12400 n.
Presber R.: Der Konrad und die Paula. Roman. 12401 n.
Veth Cornelis: Der Advokat in der Karikatur. 12404 n.
Schang H. S. M. J.: Fräulein Tschang. Roman. 12405 n.
Fechter P.: Das wartende Land. Roman. 12406 n.
Wenger L.: Die Longwy und ihre Ehen. Roman. 12407 n.
Gebhardt H.: Das Kind aus Saal IV. Roman. 12409 n.
Trebitsch S.: Mord im Nebel. Roman. 12463 n.
Finckh L.: Stern und Schicksal Roman. 12464 n.
Loos C. I.: Die Rätsel der Turandot. Roman. 12467 n.
Bonsels W.: Tage der Kindheit. 12469 n.
Kolbenheyer E. G.: Reps, die Persönlichkeit. Roman. 12473 n.
Lernet-Holenia A.: Die Abenteuer eines jungen Herrn in Polen. Roman. 12474 n.
Michaelis K.: Eine Frau macht sich frei. Roman. 12477 n.
Asch Schalom: Von den Vätern. 12482 n.
Bartsch R. H.: Der grosse und der kleine Klaus. Roman. 12484 n.
Flake Otto: Christa. Ein Kinderroman. 12487 n.
Brod Max: Stefan Rott. Roman. 12488 n.
Frank Leonhard: Von drei Millionen Drei. Roman. 12489 n.
Hauser H.: Feldwege nach Chicago. Roman. 12494 n.
Rohden P. R.: Demokratie und Partei. 12527 z.
Tucholsky K.: Lerne lachen ohne zu weinen. 12590 n.
Wolff Th.: Vom lachenden Denken. 12570 z.
Bengt Berg: Der Lämmergeier im Himalaja. 12572 z.
Holitscher A.: Ein Mensch ganz frei. Roman. 12574 n.
Eddington A. S.: Sterne und Atome. 12542 z.
Michaelis K.: Bibi und die Verschworenen. 12554 n.

M. Zoščenko:

Uradna oseba

Timofej Vasiljevič je že dva dneva tekal po velikem mestu in iskal svojega nečaka Sergeja Vlašova.

Tretjega dne, ko je že hotel odpotovati, ga je vendarle odkril, in sicer čisto slučajno. Stopil je bil v cestno železnico. Ni se bil niti dobro usedel in komaj da je segel v žep in vzel iz njega novčič za pet kopejk — kar se ozre po ljudeh, pogleda kvišku in začuden ugotovi, da stoji pred njim — kdo? Njegov nečak Sergej Vlašov. V lastni osebi! Zadeva ga je vprav osupnila. Sergej — pa sprevodnik!

»Ali se ne motim?« se mu je iztrgalo iz grla. »Ali si res ti, ki sem te tako dolgo iskal?«

Sprevodnik je sramežljivo brskal po bloku voznih listkov in rekel:

»Samo trenutek potrpljenja, striček. Dovoli mi, da poprej razdelim vozovnice.«

»Dobro, dobro, le stori svojo dolžnost. Saj se mi ne mudi.«

Pri teh besedah je Timofej Vasiljevič pokazal s prstom na sprevodnika in se obrnil k občinstvu:

»Da veste, tale je moj nečak. Pravi nečak, sin mojega brata Petra. Sedem dolgih let ga nisem videl«.

Z žarečim obrazom je meril svojega nečaka od nog do glave in veselo pristavil:

»Serjoša, povsod, kjer sem te iskal, so me zavračali, češ, preselil se je, a ne vemo kam. Jaz pa nisem nehal pripovedovati: Njegov stric sem, da veste. Ampak ljudje — nihče me ni maral poslušati. Jej, kako sem vesel, da sem te našel tu kot sprevodnika!«

»Da, da, sprevodnik sem,« je dejal v zadregi Sergej.

Sopotniki so pri teh besedah postali pozorni, zakaj sprevodnik jih je izrekel s posebnim poudarkom. Vsi so se ozrli proti stricu, ki mu je obraz kar žarel od sreče. Usta in oči so se mu razširila. O, in kako je znal stric očkovati s potniki! Nečaka pa bi bil najrajši kar živega snedel, tako dobro se mu je videlo, da ga je naposled našel.

Sprevodniku je bilo nekam čudno. Bil je uradna oseba; vedel je, kaj mu veleva dolžnost, toda proti stricu si vendar ni upal nastopiti s trdoto, ki mu jo je narekovala služba.

»Tako, tako,« je dejal stric, »torej si sprevodnik.«

»Da, striček, sprevodnik...« je odvrnil Sergej.

»Glej ga, kdo bi si bil mislil kaj takega! Tekaš tako-le po mestu, sprašuješ po njem, a nihče ne ve zanj. Slučajno stopiš v cestno železnico, se ozreš po ljudeh, hočeš plačati sprevodniku — pa stoji pred teboj — kdo? On! Kosmata kapa, ta je pa dobra!«

Sergeju je postalo še nerodneje. Začel je prestopati z noge na nogo. Naposled pa seje ohrabril in rekel:

»Striček, brez zamere, dati ti moram vozovnico. Kam se pelješ?«

Timofeju Vasiljeviču so se napela lica. Potrepljal je Sergeja po sprevodniški torbi in sladko golčal:

»Kaj res misliš, da bom plačal? Bog varuj! Če bi bil stopil v drug voz, ne rečem nič; ravnal bi se po drugih. Saj mi ni do tistih piškavih kopejk. Toda tu je drugače, golobček. Sicer pa — peljem se samo do postaje.«

»Dve progi daleč,« je zamrmral Sergej in preščipnil listek.

»Kaj pa to? Menda le ne misliš resno?«

»Tako in nič drugače,« je odvrnil sprevodnik. »To je moj kruh, v cestni železnici sem uradna oseba. Nihče se ne sme voziti brez listka.«

Timofej Vasiljevič se je vzgriznil v ustnico. Na mah pa se je premislil in nahrulil nečaka s sirovim glasom:

»Kaj pa prav za prav misliš? Mar boš ravnal z menoj kakor z drugimi? Sorodnika hočeš odreti? Sram te bodi! Sedem let se nisva videla in čisto po naključju sva se bila našla. Glej ga, zdaj pa misli, da je prišel pravi trenutek, ko mi pokaže svojo moč. No, nikar mi ne dajaj znamenj z rokami! Ali misliš, da me je sram ljudi?«

Timofej Vasiljevič je začel vrteti novčič za pet kopejk med prsti, nato pa ga je spustil v žep.

»Gospoda, kaj pravite k temu?« se je obrnil sprevodnik k potnikom. »Kaj sodite o tem, kar ste pravkar videli in slišali?«

Stric pa ni mogel na to molčati in mu je segel v besedo:

»Tudi jaz vas vprašam, kako sodite o tem? Njegov stric sem, on pa moj nečak. Slučajno stopim v njegov voz, pa pride in zahteva denar. In to celó potem, ko mu pojasnim, da se peljem samo dve postaji daleč. Ali ste že kdaj slišali kaj sličnega?«

»Oprostite,« je mencal sprevodnik v nerodni zadregi, »tu ni razlike med sorodniki in tujci. Na cestni železnici mora vsak plačati voznino. Cestna železnica ni moja last.«

»Kaj, ti me boš učil spodobnosti in dostojnosti? Ali ni tvoja dolžnost, da stopiš k meni in rečeš: Striček, vtakni svojih pet kopejk v žepek in se mirno pelji z menoj, dokler ti drago! Ko sem se peljal z vlakom v mesto, nisem niti najmanj poznal sprevodnika, pa mi je rekel: Timofej Vasiljevič, prosim izvolite... V veliko čast mi je... Itd. In ta ni bil niti moj sorodnik, ampak navaden rojak. Ti pa, ki si moj nečak, mojega brata sin, si drzneš terjati me za voznino. Nalašč ne plačam!«

Sprevodnik si je otrl potne srage, ki so se mu bile nabrale na čelu in je potegnil za vrvico, da je zazvonilo spredaj v vozu. Železnica se je ustavila. Rekel je stricu:

»Tako, zdaj pa prosim, da ostavite voz.« Obraz, ki ga je bil pri tem naredil je bil tako resen, da se mu ni dalo ugovarjati.

Timofej Vasiljevič je spoznal, da se je položaj spremenil. Sklenil je roke nad glavo in že je hotel seči z roko v žep po pet kopejk. Toda iznova je izpustil novčič in jezno izjavil:

»Ne! Tako daleč še nismo! Da bi jaz plačeval voznino svojemu lastnemu nečaku — nak! Rajši izstopim!«

Svečano in ogorčeno je vstal s klopi in šel proti izhodu. Potem se je še enkrat ozrl po vozu in ljudeh, ošinil Sergeja s srditim pogledom, pljunil na tla in se odpravil dalje.

Iz življenja in sveta

Daljnovid pod vodo

Bliža se čas, ko bomo gledali podmorske čudeže na platnu

S potapljaškimi zvonovi je mogoče prodreti le v omejeno globino in tudi s posebnimi pripravami, n. pr. s kroglo, ki jo je uporabljal ameriški raziskovalec prof. Beebe, je možnost proučevanja morske globine še vedno omejena. V splošnem so učenjaki uporabljali duhovite aparate za lov posameznih globokomorskih bitij, a to ni moglo dati pravega vpogleda v življenje na dnu morja.

Sedaj pa je izumil ameriški raziskovalec dr. Hartmann umno pripravo za direktno opazovanje tega življenja, ne da bi bilo treba raziskovalcu potapljati se v globino. Hartmann je montiral v močno jekleno kroglo znano snemalno aparaturo za gledanje v daljavo, tako zvani televizor. Okoli snemalnih leč in na krogli sami so montirane močne reflektorke, ki osvetljujejo okolico skozi kremenčevo steklo. K televizorju in od njega vodi močan kabel, ki prenaša potrebni električni tok. Opazovalec sedi lepo na kopnem ali na ladji in opazuje s sprejemnim aparatom slike podmorskega življenja. Te slike lahko poljubno snema tudi s kinematografsko kamero, ki je vdelana spodaj v krogli in ki jo ima v oblasti s pritiskom na električni gumb. V krogli sami so še avtomatične priprave za izenačevanje notranjega in zunanjega tlaka, dalje motor, ki poganja vijak na spodnjem delu krogle, da se more ta dvigati in padati.

Prve poskuse bo izvršil Hartmann v Sredozemskem morju, in sicer hoče ugotoviti v globini morja ostanke nekdanje zveze med Afriko in Evropo in ostanke nekdanjih mest, ki so baje izginila s to kopno zvezo na morsko dno.

Če se poskusi posrečijo, bo mogoče tudi širši javnosti gledati podmorske čudeže na filmskem — platnu.

Šaljapinov povratek v Rusijo

Med moskovsko vlado in Šaljapinom je prišlo do sporazuma. Sloviti basist se bo vrnil v Rusijo, kjer se bo stalno naselil. Že 18. februarja bo pel na domačih tleh naslovno vlogo »Borisa Godunova«, ki jo šteje med svoje največjastnejše kreacije.

Šaljapin kot Don Quijote

Po časopisnih vesteh je bil Šaljapin sam, ki je dal pobudo za povratek v domovino. Vložil je prošnjo na movskovske oblasti, ki so mu dale zagotovilo, da mu bodo vrnile državljanstvo, a tudi naslov »ljudskega umetnika« in njegovo staro hišo, ki jo je sovjetska vlada po njegovem odhodu iz Rusije zaplenila.

35 let v Arktidi

V Winnipeg (Kanada) je prišla po 35-letnem prebivanju v Arktidi na kratek odpočitek ga. Stringerjeva, žena nadškofa v Rupertovi deželi. Svojemu možu je sledila v kanadsko ledno puščavo že koj po poroki. Bila je prva bela žena, ki je stopila na Hershelov otok, kjer ni imela svoje postaje takrat niti Družba Hudsonovega zaliva niti kanadska policija. Z možem sta si zgradila najprvo enosobno kočo iz ilovice, pozneje sta naročila v San Franciscu leseno kočo, ki so ji domačini dali ime »velika hiša«. Prešlo pa je 17 let, preden je prvi domačin, Eskim, prestopil v krščansko vero.

Ga. Stringerjeva opisuje Eskime kot ljudi, ki so videti na zunaj zelo divji, v resnici pa dobrodušni. Z veliko spretnostjo izdelujejo čolne, pri čemer ne rabijo žebljev, in vsakovrstne posode iz rogov. Njih žene so spretne šivilje in izdelujejo obleke s pomočjo zakrivljenih nožev silno hitro. Pri svojih oblekah pazijo tudi na to, da so prikrojene po modi — Bog si ga vedi, odkod prihajajo modne vesti do njih. Snaženje domov ne prireja Eskimkam nobenih velikih skrbi. Kadar je v koči le preveč umazano — zgradi gospodar enostavno novo kočo, kar ne traja več nego uro.

Jezik je delal spočetka precej ovir, potem pa so začeli domačini obiskovati šolo, ki jo je nadškof osnoval nalašč zanje.

Cigareta z bacili kuge

V Bostonu sta se primerili dve nesreči, ki ju je zakrivila lahkomiselnost zdravnika in bolniške strežnice. Bolničarka je položila tlečo cigareto za trenutek med steklenička. Ko jo je nesla spet k ustom, ni opazila, da je cigareta vlažna. Napravila je nekaj dimov in kmalu nato začutila, da se je loteva nerazpoloženje. Morala je v posteljo in preiskava je ugotovila, da se je nalezla kuge. Napori zdravnikov, da bi jo izlečili, so se izjalovili. Bolničarka je čez nekaj dni umrla in kugi je podlegel tudi zdravnik, ki jo je negoval.

Razorožitvena konferenca

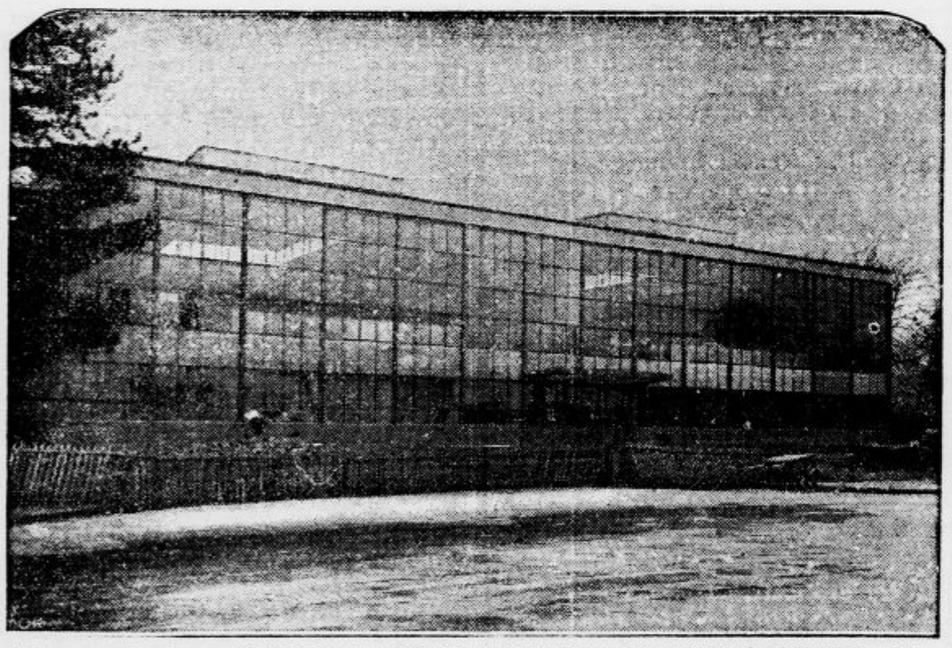

V tem poslopju na Wilsonovem nabrežju v Ženevi se bo sestala 2. februarja razorožitvena konferenca

Zanimivosti iz znanstvenega sveta

3000 posnetkov na sekundo

Hucquéard in Magnan sta zgradila kinematografski aparat, ki omogoča 2000 do 3000 posnetkov na sekundo. Normalno število posnetkov je, kakor znano, 24. Konstrukterja pa nameravata zgraditi še aparat, ki bi posnel do 10.000 slik na sekundo. To bi omogočalo n. pr. snemanje letanja žuželk v vseh podrobnostih.

Kaj je z »morsko kačo«?

Ravnatelj londonskega akvarija Gould je proučil vsa razpopoložljiva poročila o morskih kačah. Devet desetin teh poročil je izločil, ostalo jih je kakšnih 30 iz zadnjih 20 let in ta se mu vidijo verjetna. Po natančnem primerjanju vseh teh preostalih poročil je prišel do prepričanja, da morska kača res eksistira, in sicer mora biti kakšen pleziozaver ali njegov potomec, ki se sprehaja po morju z dvema drugima neznanima pošastima.

Absorbirani Roentgenovi žarki

Roentgenovi žarki imajo zmožnost, da prodirajo tudi skozi neprozorna telesa. Pred kratkim pa je znani fizik Ray odkril zanimivo dejstvo, da se del prvotne frekvence takšnih žarkov, če gredo skozi absorbirajočo snov, deloma zmanjša. Iz absorbirajoče snovi izstopajo žarki z normalno in drugi z zmanjšano frekvenco. Ray razlaga ta pojav tako, da so zadnji žarki oddali nekaj svoje energije atomom absorbirajoče snovi.

K odstopu avstrijske vlade

Dr. Karel Buresch, dosedanji zvezni kancelar, ki je dobil mandat za sestavo nove vlade.

Zemski ostanki Blasca Ibaneza

Španski pisatelj Blasco Ibanez je umrl pred leti na francoski Rivieri v Mentonu, kjer so ga tudi začasno pokopali. Pisatelj je v oporoki izrecno določil, da se noče vrniti v domačo zemljo pred spremembo državne oblike. Zdaj, ko je novi režim popolnoma siguren, so pokojnikovi prijatelji odprli Ibanezov grob in veleli prepeljati pisateljeve ostanke v Valencio. Prevoz v Španijo bo oskrbela posebna delegacija in Ibaneza bodo pokopali v republikanski Španiji z največjimi častmi.

»Nil, življenje reke«

Znani pisatelj Emil Ludwig, avtor »Napoleona« in velikih življenjepisnih romanov Goetheja, Lincolna in drugih velikih mož, je odpotoval v Sudan, kjer hoče zaključiti svoje študije o Nubiji in Abesiniji. Ko se vrne v Evropo, se bo lotil pisanja dela, ki mu že dolgo leži na srcu, a se doslej ni mogel lotiti njegove izvršitve. Naslov knjige bo »Nil, življenje reke«. Egiptski kralj Fuad je sprejel Emila Ludwiga v posebni avdijenci in mu je ponudil v imenu vlade razne ugodnosti. Ludwig se bo vozil do Assuana kot gost egiptske vlade, potem pa bo nadaljeval potovanje s podporo angleške vlade.

Ruski vzlet v stratosfero

Tudi Rusija noče zaostati za državami, ki so poskušale svojo srečo z vzletom v stratosfero. Kakor poročajo iz Ljeningrada, se bo vzlet vršil še letos poleti. Balon bo po načrtih strokovnjakov vzletel 15 tisoč metrov visoko, v njem pa bosta dva učenjaka, ki bosta raziskovala stratosfero po načinu švicarskega profesorja Piccarda v Belgiji.

Humor — znak degeneracije?

Neki ameriški učenjak je mnenja, da pomeni prekipevajoči humor znak degeneracije. Mož vidi tudi v pretiranem humorju sodobnega Američana ta znak in resno svari ljudi, naj ne nasedajo navadi, ki meji na patologijo in je v svojem bistvu že razvada.

K strašni katastrofi v Rokavskem prelivu

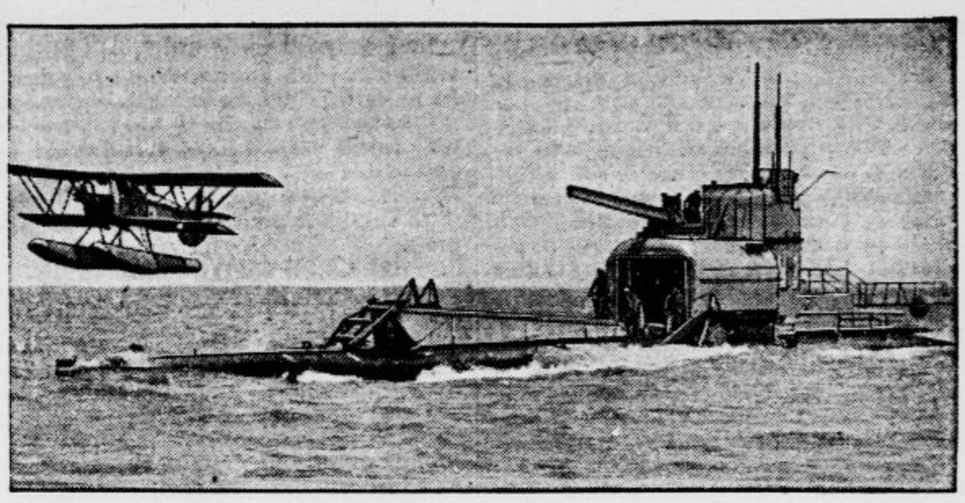

Angleška podmornica »M 2«, ki se je na višini Portlanda potopila in ki je dosedaj še niso našli. Angleška admiraliteta smatra, da za moštvo ni več pričakovati rešitve. (Glej zadnja poročila med brzojavkami.)

Nemogoče . . .

Boj izumiteljev proti besedi „nemogoče“ — Ehrlichov izum. — „Nemogoči gramofon“ — Perpetuum mobile

Salvarzan, eden največjih izumov v medicinski stroki, s katerega pomočjo se je sifilida tako omejila, da bo sčasoma vsaj v Evropi praktično prenehala biti šiba božja, je izumil nemški raziskovalec prof. Ehrlich po dolgoletnem boju z vsemi mogočimi ovirami in pred vsem z besedo »nemogoče«, s katero so nasprotniki spremljali njegove napore. Ta napor je bil videti dejansko brezuspešen. Treba bi bilo najti snov, ki bi učinkovala tako močno, da bi pomorila mikroskopične povzročitelje te strašne bolezni. Toda povzročitelji so bili v živem telesu in zdelo se je, da mora takšna snov imeti potemtakem katastrofalne posledice tudi za človeški organizem. Vrhu tega je Ehrlich začel svoje poskuse z neko spojino arzena — torej nevarnega strupa. Tora Ehrlich in njegov sodelavec Hata se nista vdala. Leta in leta sta poskušala — vsak poskus je kazal neuspeh. Tako sta preizkusila preko 600 različnih preparatov in vsak preparat je zahteval večtedenskega in celo večmesečnega eksperimentiranja. Šele pri 606. preparatu je zmagala ogromna žilavost obeh raziskovalcev — izumila sta salvarzan. Sicer je bilo treba še večletnega boja in dela za izboljšanje tega preparata, toda glavna bitka proti besedi »nemogoče« je bila zmagoslavno končana.

*

Gramofon pomeni dandanes samo ob sebi umevno stvar — a bili so časi, ko so strokovnjaki tudi ta izum proglašali za »nemogoč«. Znano je, kaj se je zgodilo Edisonovemu zastopniku, ko je 1878. predvajal novo ustvaritev genialnega izumitelja v francoski akademiji znanosti. Eden izmed »strokovnjakov« je skočil pokonci in ozmerjal Edisonovega zastopnika, češ, kako si predrzne izvajati trebuhljaške trike pred akademijo! Fonograf so izročili nato tistemu učenjaku za dalj časa, da ga razišče — a tudi potem se ni dal prepričati, »kajti nemogoče je, da bi nemarna kovina posnemala plemeniti zvok človeškega glasu«.

Še huje se je godilo novemu izumu v Rusiji. Tam so prvemu predvajalcu fonografa aparat uničili, možu so naložili visoko globo in ga za tri mesece zašili...

*

Takšnih primerov, ko se je beseda »nemogoče« izkazala za napačno, bi lahko navedli nešteto. A so tudi primeri, ko je ne izgovarja nepopolni človeški razum, temveč narava s svojimi zakoni — in takrat je nemogoče res nemogoče.

Takšen primer je primer čudežnega stroja, ki se imenuje perpetuum mobile (ali s slovenskim izrazom »nemirika«) in ki naj bi imel to sposobnost, da bi delal »sam od sebe« vso večnost. Tisoči in tisoči izumiteljev so se bavili že s tem problemom, ogromne energije in vsote denarja s šle v ta namen — brezuspešno. Prvi perpetuum mobile, o katerem smo bolje poučeni, je zgradil francoski arhitekt Villars 1225. Bilo je to kolo, ki naj bi teklo samo od sebe s pomočjo klekljev »na rakovo nogo«. A še danes, ko je že davno dognano, da bije ideja takšnega večno delujočega stroja zakonu o ohranitvi energije v obraz, je še mnogo ljudi, ki skušajo naravo »premotiti« s pomočjo težnosti, magnetizma, solnčne energije itd., a patentni uradi dobivajo še vedno dovolj prijav za takšne stroje, ki se potem izkažejo za bolj ali manj duhovite igračke z naravnimi silami in — samoprevare.

Mandžurska komisija

Od leve proti desni: Grof Aldovrandi (Italija), guverner dr. Schnee (Nemčija), lord Lytonn (Anglija), general Claudet (Francija). Komisija, ki jo je postavilo Društvo narodov, da preišče »na licu mesta« japonsko-kitajski spor, se je prvič sestala v Ženevi, kjer so sklenili, da morajo člani komisije odpotovati čim prej na mandžursko bojišče.

Kralj zvečilnega gumija

William Wrigley, odkritelj žvečilnega gumija, o čigar smrti smo poročali v včerajšnji številki.

Pevka po povzetju

Ravnatelj nekega bukareštanskega gledališča se je bil pogodil z neko pevko, baje italijansko grofico, ki je nastopala v Aleksandriji. Pevka bi rada šla v Bukarešto, a je bila tako zadolžena, da ni zmogla niti potnih stroškov. Zato je prosila ravnatelja, naj ji da predujem. Tega on ni hotel, ker se je bal, da ji upniki denar zaplenijo. Imel pa je genialno idejo.

Z neko romunsko brodarsko družbo se je pogodil, da mu pripelje pevko v Konstanco s parnikom in tu bi jo ravnatelj sprejel kakor blago — po povzetju, to je po izplačilu potnih stroškov. Družba je šla na to in je pevko pripeljala v Konstanco. A tu je čakalo gledališkega ravnatelja nemilo presenečenje. Računal je bil, da bodo znašali stroški kakor običajno kvečjemu 2500 do 3000 Din, družba pa mu je predložila račun za več nego 10.000 Din. Pevka, ki je vedela, da bodo drugi zanjo plačali, je namreč med prevozom živela kakor kneginja, odrekla si ni prav nobenega mogočega užitka. Ravnatelj je hotel »povzetje« spočetka odkloniti, ko pa je kapitan odločno izjavil, da odpelje »blago« v tem primeru enostavno nazaj, mu ni preostalo drugega, nego da je segel v žep in zadevo poravnal.

Križaljka v vlaku

Milivoj, veliki pesnik se vozi s svojim tajnikom v osebnem vlaku proti Novi vasi. Nasproti jima sedita v vozu nežna plavolasa deklica in močan zagorel mladenič v sodobni sportni obleki z ogromnimi rokami in krepko razvitim prsnim košem. Strogo in stvarno gre mladeničevo oko preko devojke in njegov pogled se nikoli ne sreča z njenim, kadar dekletce dvigne svoje oči od križaljke, ki jo drži na kolenih.

Deklica je v zagati. Pri reševanju križaljke je dospela do ovire, preko katere ne more, naj si še tako grbančí nežno čelo in grizlja konec svinčnika. »Gospod Dolinar«, se obrne končno na soseda, »ali poznate kakšno egiptsko mesto s petimi črkami?«

»Naka«, odgovori sportnik, »v telovadbi imam prav dobro, v zemljepisu pa sem se komaj prerinil.«

Pesnik si nalahno pogladi svojo plešo in pravi svojemu tajniku: »Nova vas me v nekem pogledu spominja na Kairo.«

Tajnik ga pogleda s popolnim nerazumevanjem, sladka plavolaska pa vzdihne olajšano in hitro izpolni pet kvadratov svoje križaljke. Čez nekaj časa je položaj isti ko prej in spet vpraša atleta: »Gospod Dolinar, ali poznate modernega angleškega pisatelja s sedmimi črkami?«

»Nimam pojma, napišite kar Nelson.«

Pesnik pa si podpre brado z roko in pravi, kakor iz sanj: »Dandanes čitajo ljudje pač najraje Wallacea.«

Obrazek je zjasni in plavolaska je spet premagala težko oviro.

Kmalu pa mora spet vprašati: »Ali veste, gospod Dolinar, kako se pravi veliki starinski ladji na vesla?«

»Gospodična, jaz sem vendar kolesar, ne pa veslač.«

Pesnik nagne glavo na stran in pravi trudno: »Zdi se mi, da smo vsi sužnji-veslači na galeji.«

Galeja! Navpični kvadrati se izpolnijo s šesterimi črkami in križaljka je rešena. Z zadostnim zadovoljstvom kaže deklica list mlademu možu: »Je že rešena. Čisto sama sem jo rešila!« Željno je pričakovala njegove pohvale.

Ta pa pravi trdo: »Neumne čenče, babje zadeve...«

Vlak se ustavi. Kakor igračo dvigne mladi orjak svoj težki kovček z eno roko iz mreže ter lomasti proti izhodu. »Pišite mi kaj, gospodična«, pravi malomarno preko rame. Dekletce žari od veselja.

Ko se vlak spet premakne, se obrne pesnik k dekletcu in ji reče par besedi izbrane vljudnosti. Plavolaska se zanje ne zmeni in gleda brezbrižno preko pesnika. Ta ne obupa, marveč nadaljuje še z večjo izbranostjo svoj enostranski pogovor. Devojka se umakne prav globoko v kot. Milivoj pa se potrudi še bolj ter reče deklici nekaj posebno ljubeznivega, globokega in duhovitega. Izzval jo je končno, da je dejala z neskončno zaničljivostjo:

»Kaj boste vi... sploh ste mi preveč neizobraženi!«

Pesniku Milivoju je bilo dovolj. Dekletce pa je na svoji torbici takoj napisalo razglednico gospodu Dolinarju in ga zagotavljalo, da ji bo vožnja do Nove vasi ostala za vedno nepozabna.

Milivoj pa odslej ve, da je v veliki križaljki življenja najvažnejša posest moč in ne duh, dasi ima tudi sledni trii črke.

Anekdote o ženskah

70-letni Anatole France je pripovedoval nekoč Franku Harrisonu naslednjo, malce melanholično zgodbo:

»Veste, dragi prijatelj, rajši se šetam po pariškem predmestju nego po Boisu (Boulogneskem gozdu). Če občudujete aristokratske dame, prejmete za to le prezirljiv pogled. Če pa srečate dražestno malo midinetko in če ji rečete, da je lepa, se vam bo nasmejala. Če jo povabite nato na večerjo, bo povabilo sprejela, seveda s pogojem, da sme privesti v svoje varstvo kakšno prijateljico s seboj. Da, da, dragi prijatelj, pred tridesetimi leti se ni videlo nobenemu dekletu potrebno, da bi se varovala pred menoj, a sedaj, ko to sploh ni potrebno, potrebuje varstva. To so tragedije življenja!«

*

Ninon de Lenclos je stala nekega dne pred težavno nalogo, kako bi grofu Segurju povedala, da mora prekiniti svoje razmerje z njim. Zaročila se je namreč z nekim italijanskim knezom. Napisala je grofu izredno taktno in duhovito pismo. Odgovor se je glasil: »Milostiva! Potrjujem z zahvalo prejem Vaše okrožnice«.

*

»Ali mi lahko poveste, čemu so možje sploh na svetu?« je vprašala neka emancipiranka Oskarja Wildea.

»Zato, milostiva«, je odgovoril ta, »da bi ženskam preprečili, da se medsebojno pobijajo«.

Škotske

Dva Škota, ki sta se rešila s potapljajoče ladje na bruno, sta plula po morju.

Eden je začel moliti: »Če se rešim, o Gospod, tedaj hočem...:

»Stoj!« ga je prekinil drugi: »Vidim kopno!«

*

V Edinburghu so izpraševali policiste.

»Kako bi razpršili zbirajočo se ljudsko množico?« so pobarali enega.

»Zgrabil bi gumijevko in bi...«

»Dobro. Kaj bi pa vi storili?« so vprašali drugega.

»Snel bi šlem in bi začel zbirati darove!« se je odrezal mož, ki je dobro poznal svoje rojake.

*

Mac Caught stoji pred sodniki in težka sumnja visi nad njim. Treba bi bilo neoporečno alibija.

Zagovornik je dvignil svoj glas: »Mac Caught je imel tisti večer prosto vstopnico za kino. Mislite morda, gospodje sodniki, da bi mogel zamuditi predstavo?«

Obtoženca so oprostili...

Vsak dan ena

»Mama, midva se igrava poroko!«

»Kje pa je Tinček?«

»Leži pod zofo, štorklja ga še ni prinesla!«

J. O. Curwood 25

Na meji sveta

Nazadnje je izpregovoril: »Če ima kapitan Rifle prav, je moralo dekle tamle pasti v vodo.« Pokazal je na določeno mesto.

Alan je vstal.

»A tam zdaj ne more več biti,« je dodal Olaf.

V srcu je bil trdno prepričan, da je prav tam — spodaj, na dnu morja. Obrnil je svoj motorni čoln in zavil proti obali. Izpod sence gora se je kake tri ali štiri milje od njiju zableščal beli pesek. Čez četrt ure se je začrtala na drevju in skalovju vijuga dima.

»Tam stanuje Mc Cormick,« je pripomnil Olaf.

Alan ni ničesar odgovoril. Skozi Olafov daljnogled je videl Škotovo domačijo. Olaf mu je bil zatrdil, da pozna Sandy Mc Cormick sieherni morski tok in vrtinec petdeset milj daleč na okoli in da bi mogel z zavezanimi očmi najti Mary Standishevo, če bi jo zaneslo na suho. In Sandy ju je prišel pozdravit, ko je Ericksen na plitkem kraju spustil sidro v vodo.

Skočila sta iz čolna, voda jima je segala do stegen, in zabredla na suho. Med hišnimi vrati je Alan zagledal žensko, ki ju je začudeno gledala. Sandy sam je bil mlad in rdečeličen, bolj dečku podoben kakor možu. Podala sta si roke. Nato je Alan poročal o tragediji, ki se je bila zgodila na »Nomi«, in jima razložil svojo nalogo. Krčevito se je trudil, da bi govoril mirno, in mislil je, da se mu je to tudi posrečilo. Res je bilo, da njegov hladni, trdni glas ni izdajal razburjenja. A vendar! McCormick, ki se je ponudil nagrado za njegove usluge. Petdeset dolarjev za vsak dan in razen tega še pet tisoč dolarjev, če najde dekletovo truplo!

Za Alana so bil številke brez vsakega pomena. Z denarjem ni bil stiskač, in če bi rekel deset tisoč ali dvajset tisoč dolarjev, bi se mu bila zdela tudi ta vsota popolnoma nevažna. V Nomi mu je ležalo v bankah več ko toliko denarja, in če bi bilo treba, bi bil prav tako drage volje ponudil svoje črede severnih jeleov. Na Olafovem licu je McCormick opazil izraz, ki mu je nekoliko pojasnil, kako in kaj. Alan Holt ni bil zblaznel. Bil je v takem stanju, v kakršnem bi bil tudi vsak drugi, če bi izgubil tisto, kar mu je najdragocenejše na svetu. In ko je McCormick zatrjeval, da bo storil za obljubljeni denar vse, kar more, se je nehote oziral na ženico, ki je stala med vrati.

Alan jo je pozdravil. Bila je tiha, prelestna, na oko kar dekliška ženica. Resno se je nasmehnila Olafu, podala Alanu roko, in njene sinje oči so se razširile, ko je slišala, kaj se je bilo zgodilo na Nomi. Alan jih je pustil same in se vrnil na morski breg. In ko si je tlačil pipo in jo prižigal, je Šved povedal mladi dvojici, kar je slutil in domneval — da pomeni to dekle, ki morje najbrže nikoli ne bo vrglo njegovega trupla na obalo, Alanu začetek in konec sveta.

Tisti dan so preiskali mnogo milj obale, med tem ko je Sandy Mc Cormick z majhnim, okretnim motornim čolničkom švigal med otoki na jugu in vzhodu sem ter tja. Bil je spreten razširjevalec novic in je tudi s škotsko zvitostjo izkušal napeljati dobro kupčijo zase. V kakih desetih hišah je pustil podrobnosti o dekletovem utopu in ponudbo pet sto dolarjev tistemu, kdor najde njeno trupio; s tem je dosegel, da se je še pred večerom udeleževalo iskanja kakih trideset ljudi, moških, dečkov in žensk.

»In ne pozabite,« je Sandy zabičil vsakemu posebej, »mogoče je, da jo vrže morje na suho med jutrišnjim in pojutrišnjim dnem — če jo bo vobče vrnilo.«

Večerni mrak prvega dne je zalotil Alana kakih deset milj daleč od njegovega izhodišča na obali. Bil je sam, zakaj Olaf Ericksen je bil odšel v nasprotno smer. Ta Alan, ki je nocoj gledal, kako se je solnčna obla potapljala v morje, med tem ko so zlato se iskreča pobočja gorá za njim odbijala poslednje žarke njenega bleska, je bil čisto drugi človek, komaj še podoben samemu sebi. Bilo je, kakor da bi bil prestal težko bolezen in kakor da bi mu bilo iz zemlje njegove ljubljene dežele preželo duha in telo novo umevanje življenja. Obup se je zrcalil na njegovem obrazu. a vendar je bil zdaj blažji na pogled. Trde in trmaste črte se niso več krivenčile okoli njegovih ust, oči niso več skrivale njegove žalosti in v njegovem držanju je bilo nekaj, kar je kazalo, da je globoka strast očistila njegovo notranjost. V somraku, ki je postajal čedalje globlji, se je vrnil proti koči, neprestano se oziraje po Mary Standishevi. Vsaka milja je stopnjevala njegova čuvstva, ki so se bila porodila iz smrti in o katerih je vedel, da ga ne bodo nikoli več zapustila. Ju bilo mu je, kakor da bi mu ob rahlem šumenju morja noč sama šepetala na uho, da morje ne vrača svojih mrtvih.

Olaf, Sandy Mc Cormick in njegova žena so bili v hiši, ko je o polnoči potrkal na vrata. Ves upehan je bil. Teh sedem mesecev, ki jih je bil prebil v Združenih državah, ga je bilo pomehkužilo — tako se je izgovoril. Nič ni vprašal, ali so drugi kaj opravili. Tudi tako je vedel vse. Oči žene so mu s skoraj materinskim sočutjem vse povedale, kakor hitro je stopil v kočo. Pripravila mu je bila večerjo in kavo, in Alan se je posilil, da je jedel. Sandy je poročal o tem, kar je bil ukrenil. Olaf je kadil svojo pipo in izkušal veselo in izpodbudno govoriti o krasnem vremenu, ki se je obetalo za jutrišnji dan. O Mary Standishevi ni nihče govoril.

Alan je čutil prisiljenost, ki je vladala v izbi, in vedel, da je vse to samo zaradi njega. Ko se je najedel, si je prižgal pipo in rekel Elleni Mc Cormickovi, kako silno ga je presunil pogled na gore za reko Eyakom in kako srečna je ona, ki ima svoj dom v tem rajskem kotičku. Prestregel je njen pogled, ki mu je povedal mnogo takega, česar ni izrekla z besedami. Kraj je bil kaj samoten za žensko brez otrok in Alan je jel smehljaje se govoriti s Sandyjem o otrocih. Otroke bi morala imeti — cel trop otrok. Sandy je zardel in Olaf je buhnil v grmeč hrohot. A z ženinih lic je izginila rdečica, nekam zresnila se je. Ko se je ozrla na Sandyja, je bilo v njenih očeh tiho koprnenje, ki jo je izdajalo.

REŠITEV VAŠIH LAS.

Žepni model »Handbag«
Din 100.—

Veliki model »Standard«
Din 200.—

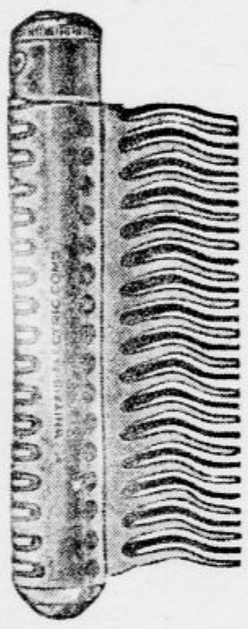

Vporabljajte redno

zjutraj in zvečer električni glavnik »White« in v enem tednu bodo vaši lasje popolnoma spremenjeni. Mila električna struja, ki prihaja izpod lasišča, regenerira korene in učini, da porastejo novi lasje. Vaši lasje bodo kmalu zopet bleščeči, mehki in valoviti in to kot učinek elektricitete, brez nevarnosti in brez električnih drgetov.

Imate li prhljaj?

Prhljaj povzročitelj večine bolezni lasišča izgine v nekoliko dneh in se nič več ne vrne, ako redno vporabljate električni glavnik »White«.

Ali vam postajajo lasje sivi?

Sivi lasje dobe zopet svojo prvotno prirodno barvo.

Ali vam izpadajo lasje?

Na redkih in golih mestih, ako imate še korenine in ako zares redno vporabljate električni glavnik »White«, vam bodo korenine ponovno oživele in vaši lasje na novo porastli.

1,250.000 električnih glavnikov „White“

se že nahaja v vporabi po vsem svetu in dospelo je že na tisoče oduševljenih zahvalnic.

JAMSTVO!

Ne stane vas nič, samo da glavnik doma preizkusite. Ako niste v teku osmih dni popolnoma zadovoljni z glavnikom, nam ga lahko vrnete in mi vam izplačamo popolen znesek.

Ali vam moremo staviti ugodnejšo ponudbo? Ako električnega glavnika »White« ne morete dobiti pri svojem stalnem dobavitelju, tedaj izvolite izrezati priloženi kupon in ga nam poslati z odgovarjajočim zneskom in Din 15 za poštnino. Mi vam bomo po prejemu denarja takoj odposlali zahtevani model.

Z glavnikom dobavljena baterija traja več mesecev. Rezervna baterija za eden in drug model stane 15 Din.

Električni glavnik »White« prodajajo drogerije, parfumerije, lekarne in frizerski saloni.

Pozitiven dokaz!

Gospodična D. S. iz Siska nam piše: »Izvolite mi poslati dve bateriji za žepni glavnik »Handbag« katerega sem pri vas kupila. Čutim, da mi glavnik »White« deluje, ter ga hočem vsakomur toplo priporočiti.«

NAROČILNICA:

Gospodu Hinko Mayer i drug, parfum. oddelek, generalnima zastopnikoma za električni glavnik »WHITE« Zagreb, Praška ulica 6.

Pošljite mi po povzetju z baterijo in natančnim navodilom za vporabo .... komadov električnega glavnika »White« model »Standard« po Din 200.—.

.... komadov električnega glavnika »White« model »Handbag« po Din 100.—.

(Nepotrebno prečrtati.)

Naročam ta glavnik pod pogojem, da mi boste, ako bi me tekom sedmih dni glavnik popolnoma ne zadovoljil potem ko vam vrnem glavnik, moj denar popolnoma povrnili.

Ime . . . . . .

Naslov . . . . . .

ELEKTRIČNI GLAVNIK „WHITE“

Gospodične

129·-

Vrsta 5485-80
Idealni čevlji iz crêpe de china za ples in salon.

Danes ni več mogoče iti na ples brez elegantnih čeveljčkov. — Vsak moški obrača pozornost na Vaše nožice.

Želimo, da v naših čeveljčkih vzbudite splošno pozornost in smo zato pripravili za Vas nove modele iz svilenega atlasa, crêpe de china in raznih brokatov, ki jih barvamo v enakem tonu, kot je Vaša obleka.

Bata

Otvoritev gostilne!

Vljudno naznanjava cenjenemu občinstvu, zlasti pa znancem in prijateljem ter ljubiteljem sprehodov v lepo Kolezijo in v Mestni log, da sva danes

v Kolezijski ulici štev. 19

v najini novi hiši, s prav lepimi prostori, OTVORILA GOSTILNO.

Postregla bova vedno z najboljšo pijačo iz najboljših kleti naših goric ter z izvrstno kuhinjo ter z mrzlimi jedili.

Priporočava se za mnogobrojen obisk

IVANKA in FRANCE SLOVŠA
gostilna, Kolezijska ulica štev. 19. 2070

✝

OBČINA IN KRAJEVNI ŠOLSKI SVET V BRASLOVČAH sporočata žalostno vest, da je bivši župan in mnogoletni svetovalec in član krajnega šolskega sveta, gospod

Vincenc Brišnik

posestnik in gostilničar v Braslovčah

dne 28. t. m. nenadno preminul.

Braslovče, dne 29. januarja 1932.

✝

Potrtega srca naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je moj dobri soprog, brat, stric in svak, gospod

Vincenc Brišnik

posestnik in gostilničar, bivši mnogoletni župan in načelnik krajevnega šolskega sveta, soustanovitelj in bivši načelnik gasilskega društva, soustanovitelj Hranilnice in posojilnice v Braslovčah in član njenega načelstva itd.

včeraj dne 28. t. m. ob 18.10, previden s sv. zakramenti, v 72. letu, za vedno zaspal v Gospodu.

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, dne 31. t. m. ob 10. dopoldne po končani sv. maši.

Braslovče, dne 29. januarja 1932.

Žalujoča soproga in ostali sorodniki

✝

HRANILNICA IN POSOJILNICA V BRASLOVČAH naznanja žalostno vest, da je njen ustanovnik in zvesti član načelstva, gospod

Vincenc Brišnik

posestnik in gostilničar v Braslovčah

dne 28. t. m. preminul.

Braslovče, dne 29. januarja 1932.

Najnovejša služinska patentna železna zelo praktična složljiva postelja s tapeciranim madracom — praktična za vsako hišo, hotele, za potujoče osebe in nočne službe. Stane Din 390.— Razpošljam poštom in železnicom po povzetju.

Lesena služinska patentna zelo praktična složljiva postelja s tapeciranim madracom. — Stane Din 280.—

spaljni. patent fotelj stane Din 1300

Liegestuhl praktičen za ležanje in sedenje. Stane Din 150.—

Po tem imam čisto čohano perje kg po Din 48.— čisto belo gosje kg po Din 130.— in čisti puh kg po Din 250.—

L. BROZOVIĆ, ZAGREB Ilica 82. III.

Razpis

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani razpisuje oddajo

mizarskih del

za objekt III. v Beethovnovi ulici v Ljubljani.

Proračun, razpis in načrti se dobijo od 1. februarja dalje med uradnimi urami pri podpisanem zavodu v Gledališki ulici 8 v Ljubljani.

Oferte je vložiti do 10. februarja 1932 do pol 12. ure dopoldne pri Pokojninskem zavodu za nameščence v Ljubljani.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani

2072

Cene malim oglasom

Ženitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova Din 5.—. Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.—. Po Din 1.— za besedo se zaračunajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kam«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Posest«, »Lokali«, »Stanovanja odda«, »Stroji«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrt« in »Les« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zaslužek«, če se z oglasom nudi zaslužek, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zaslužka ali službe, plača za vsako besedo 50 par. Pri vseh oglasih, ki se zaračunajo po Din 1.— za besedo, se zaračuna enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova pri oglasih, ki se zaračunajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—.

Najmanjši znesek pri oglasih po 50 par za besedo, je Din 10.—, pri oglasih po 1 Din za besedo pa Din 15.—.

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom.

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znamkah

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (1)

Brivskega pomočnika dobrega delavca, ki razume bubi striženje in onduliranje, po dogovoru sprejme Jože Vašel, Ljubljana, Sv. Petra cesta štev. 44. 2849-1

Trg. učenca sprejmem. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 2750-1

Kuharica mlajša in zanesljiva, dobi mesto kot pomoč pri kuhariji. Prednost imajo tiste, ki so se učile najmanj eno leto v kaki restavracijski kuhinji. Nastop takoj. Ponudbe s sliko na hotel »Union« v Celju. 2873-1

Učenca ki ima veselje do kleparske obrti, sprejmem takoj s hrano in stanovanjem v hiši; drugo po dogovoru. — Konrad Gorupič, Novo mesto. 2895-1

Absolventinjo trgovske šole sprejmem. S prakso imajo prednost. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Absolventinja 5000«. 2870-1

Trg. vajenca močnega in zdravega, poštenih staršev, s primerno šolsko izobrazbo sprejmem v trgovino z mešanim blagom na deželi. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »A. V. 500«. 2783-1

Pek. vajenca s vso oskrbo v hiši sprejme Joško Zaje, Medvode. 2934-1

Hišnika zvestega in poštenega sprejmem takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 2960-1

Penzijonista šolan, ki bi bil zmožen opravljati posle v gostilniškem blevu. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Penzijonist 600«. 2962-1

Brivskega pomočnika vojaščine prostega, izurjenega in solidnega — ter **vajenca** s priporočilom zadruge sprejme takoj Martin Gjurin, Kamnik. 2973-1

Manufakturista samostojnega iščem za Kočevje. Prednost imajo domačini. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Manufakturist«. 2980-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajenje naslova ali za šifro pa 3 Din. (2)

Kot gospodinja grem k samostojnemu gospodu ali gospe, ki mi odstopi prazno sobo in kuhinjo. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »V sredini Ljubljane«. 2931-2

Mehanik samostojen izdelovatelj tehtnic in ključavničar išče službo. Ponudbe pod »Vesten delavec« na ogl. oddelek »Jutra«. 2931-2

Gospodična s znanjem slov., italijanskega in nemškega jezika, išče nameščenje v trafiki, pekarni ali slično. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Nemka«. 2968-2

Kuharica varčna in vajena vseh hišnih del, ki govori nemško, išče službo — tudi izven Slovenije. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod značko »Kuharica«. 2969-2

Potniki

Kdor išče mesto potnika, plača za vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. — Kdor sprejema potnike, plača besedo po 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (5)

Fiksum in provizijo sudimo potnikom za obisk privatnih strank za Ljubljano in okolico ter vse Dravsko banovino za manufakturno blago. Ponudbe na oglas. odjelek »Jutra« pod šifro »Fiksum in provizija«. 891-5

Pouk

Beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. Dijaki, ki iščejo instrukcije, plačajo vsako besedo 50 par; za šifro ali za dajanje naslova 3 Din. (4)

ČAMERNIKOVA šoferska šola Ljubljana, Dunajska c. 36 Prva oblastveno koncesijonirana. Prosp. kt 15 zastonj — pišite ponji! Učence sprejema vsak čas. 251

Katera šivilja perila bi poučevala dve gospodični dvakrat na teden po 8 uri zvečer. Naslov je pustiti v oglasnem oddelku »Jutra« pod šifro »Večerne ure«. 2951-4

Zaslužek

Kdor išče zaslužka, plača za vsako besedo 50 par; za naslov ali šifro 3 Din. — Kdor nudi zaslužek, pa za vsako besedo 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (8)

Zaupnike za posmrtninsko zavarovanje se sprejme v vseh krajih dravske banovine. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Zavarovalni zaupnik«. 2965-3

Zastopnike za dravsko banovino, proti fiksni plači in proviziji, za prodajo »Rasofix« preparata za britje brez britve in mila ter aparata, išče »Rasofix«, Ljubljana, Kolodvorska 26. 2964-3

Prodam

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (6)

Železno blagajno veliko, ugodno proda Heller, mesar, Pivj, Vošnjakova ulica. 2896-6

Tvrdka F. I. Goričar v Ljubljani, Sv. Petra cesta 29 naznanja, da je znatno znižala cene zimskemu in letnemu perilu za gospode in dame, nogavicam, žepnim robcem itd. 2852-6

Fotoaparat Pupille 9/4, 6.9 in povečevalnik naprodaj v Mali čolnarski ulici 10. 2883-6

Volno za modroce zelo poceni prodaja Šega, Cankarjevo nabrežje št. 5/I 707-6

Vinske sode hramne, hrastove in dobro ohranjene od 20 hl do 50 hl vsebine, približno 12 kom. ugodno prodam. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 1845-6

Čebelnjak dobro ohranjen, z opeko krit, ena 1 m široka železna vrata, ena 2½ m široka železna vrata in železno žico prodam. Poizve se v Černetovi ulici štev. 32/I 2798-6

Stroj za rezanje šunke, salame itd., masiven, najboljše vrste, neizrabljiv, zelo dobro ohranjen, po izredno nizki ceni naprodaj. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Za delikatese«. 2669-6

Fotoaparat prodam. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 2932-6

Preproge na vpogled Banovinska tkalnica preprog Sarajevo (ročno delo) Orijentalski in svileni perzerji in bosanske preproge Drž. uradniki in oficirji dobe na 18. mes. obroke. Pregled »Bradford«, Selenburgova 7/I, Ljubljana. 2955-6

Avto, moto

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (10)

Renault zastopstvo, Cesta na Rožnik št. 19, nudi prvovrstne luksuzne in tovorne avtomobile, motorne brizgalne vseh tip, najceneje po olajšanih plačilnih pogojih Velika zaloga rezervnih delov in rabljenih, dobro ohranjenih avtomobilov raznih znamk. 90-10

Tovorni avtomobil enotonski, rabljen, z novo pnevmatiko, takoj uporabljiv, radi dobave večjega za 10.000 Din proda garaga »Citroen«, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 13 (Kolizej). 2125-10

Motorno kolo malo vženo kupim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »E. R.« 2791-10

Kolesa

za besedo. Oglasi socijalnega značaja po 50 par beseda. Za dajanje naslova ali za šifro 3 Din, oziroma 5 Din. (11)

Moško kolo za 400 Din naprodaj v garderobi pri Figovcu. 2974-11

Kupim

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (7)

Venecianko polnojarmenik, v dobrem stanju kupi Ambruz Janez parni strojar, Bokreči — pošta Ptujska gora, Prekmurje. 2589-7

Gig z ali brez vprežne opreme kupim. Ponudbe s ceno na naslov: Podboj, Stožice št. 123, pošta Ježica. 3011-7

Kapital

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (16)

Tihega družabnika s cca 40.000 Din kapitala iščem za trgovino mešanega blaga, na prvovrstnem prostoru v bližini Celja. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod »Promet«. 2908-16

Posest

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (20)

Trg. hiša v Ptuju sredi mesta, s hlevi, remizami za vozove, prodajalno, prikladno za rejo perutnine ali izvozno tvrdko vsake vrste, ugodno naprodaj. — Ponudbe pod »Geschäftshaus« na oglas. oddelek »Jutra«. 2898-20

Stavbišče poceni prodam za barake v Bolfenkovi ulici št. 34 na Studencih pri Mariboru. 3002-20

Hišo z vrtom enodružinsko, prodam — Pobrežje pri Mariboru, Gozdna 24. 2999-20

Oblačila

Trg. oglasi po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. (13)

Damske plašče za zimo kupite sedaj lahko po izvanredno nizkih cenah pri F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29. 2851-13

4 elegantne maske posodim. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 2890-13

Elegantne maske izposojujem na Dunajski cesti št. 9. Pojasnila iz prijaznosti v cvetličarni. 2966-13

Prehrana

Kdor nudi prehrano plača za vsako besedo 1 Din; kdor išče prehrano pa za besedo 50 par; za dajanje naslova ali šifro 3 Din, oziroma 5 Din. (14)

Brhko dekletce šestletna sirota, razumna, krepka in zdrava, se odda dobrim ljudem za svojo. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 2968-14

Lokali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (19)

Kovačnico z orodjem, v dobrem stanju in na prometnem kraju tik glavne ceste 5 minut od kolodvora takoj prodam po dogovoru. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 2926-19

Prostoren lokal z električno razsvetljavo in vodovodom takoj oddam na Mestnem trgu 17. 2865-19

Zračno skladišče popolnoma suho, v izmeri najmanj 400 m², najraje v bližini kolodvora iščem. — Ponudbe z navedbo najemnine na oglasni oddelek »Jutra« pod »Štev. 400«. 2768-19

Trgovski lokal 32 m², novopreurejen, z ložbo in skladiščem, v Florijanski ulici 19, za 1000 Din mesečno odda »Posest« Miklošičeva 4. 2775-19

Trgovino vpeljano in dobro idoče prodam. Potreben kapital 50.000 Din. Mesečno gotovo 3000 Din zaslužka. — Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Radi odpotovanja«. 2788-19

Dva lokala v mestu takoj oddam. — Pismeno na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Lokal v mestu«. 2940-19

V najem

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (17)

Tri lokale na Jesenicah pripravne za trgovino ali pisarno, oddam v najem. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 2987-17

Pridelki

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (33)

Lanene tropine prvovrstne kakovosti 37/38 %, mlete, po 195 Din za 100 kg, tkl. vreče kupite do konca januarja t. l. v tovarni olja Hrovat & Komp., Ljubljana. 1255-33

Mrve in detelje dobre ter sladke vsako količino proda Andrej Turk, posestnik v Višnji gori. 2967-33

Les

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (15)

Bukovih drv 20 vagonov, 7 mesecev starih, prodam. Ponudbe pod šifro »Bukev« na ogl. oddelek »Jutra«. 2925-15

Dijaške sobe

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (22)

Dijaka sprejmem takoj na stanovanje v centru mesta. — Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 2891-22

Stanovanje odda

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (21)

Dvosob. stanovanje z vsemi pritiklinami oddam za 400 Din v Stožicah št. 149, ob Dunajski cesti. 2759-21

Dvosob. stanovanje prvovrstno, s kopalnico in pritiklinami oddam takoj ali pozneje v novi hiši na Tržaški cesti — nasproti mitnice, za hišo dr. Kanca 2927-21

Ob Tivoliju krasno stanovanje 3—4 sob komfort, pritikline, balkon in vrt. Tel. 3129. 2748-21

Stanovanje s 6 sobami in vsemi pritiklinami oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 2796-21

Petsob. stanovanje s pritiklinami, v bližini II. drž. gimnazije oddam. Vselitev po dogovoru. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 2827-21

Petsob. stanovanje z vsem komfortom oddam s 1. februarjem ali 1. majem t. l. v sredini mesta. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Petsobno«. 2859-21

Lepo stanovanje 4 sob in pritiklin (zvzemši kopalnico) oddam takoj ali s 1. majem. Ponudbe pod šifro »Poleg univerze« na oglasni oddelek Jutra. 2590-21

Stanovanje v enodružinski vili takoj poceni oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 2971-21

Stanovanje sobe in kuhinje za 650 Din oddam pri Sv. Križu. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 2929-21

Stanovanje komfortno, v sredini mesta oddam proti nizki najemnini in intabulaciji za posojilo 100.000 Din. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Stanovanje 100.000«. 2941-21

Štirisob. stanovanje solnčno, v brezhibnem stanju, s souporabo vrta oddam takoj ali pozneje. — Ogledati v Knafljevi ulici št. 13/II. 3012-21

Šestsob. stanovanje z vsemi pritiklinami oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 2796-21

Stanovanja išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (21-a)

Stanovanje suho in čisto, obstoječe iz 1 sobe in kuhinje, išče miren zakonski par brez otrok. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Stalna mirna stranka II«. 2928-21/a

Stanovanje 2 ali 3 sob in pritiklin, v Selenburgovi, Prešernovi ul. ali Aleksandrovi in Dunajski cesti do Evrope, iščem s 1. ali 15. marcem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Primerna cena«. 2800-21/a

Stanovanje eno- ali dvosobno iščem za takoj v Šentpeterskem okraju. Pismene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Mirna stranka 10«. 2878-21/a

Stanovanje tri- ali štirisobno, čisto, event. z vrtom iščem. Novo pohištvo. Rajon Mirje, Bleiweisova in Emonska cesta. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Nedaleč univerze«. 2944-21/a

Stanovanje 2 sob išče boljša stranka (gospa z odraslim sinom) za maj ali prej. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »Bližina centra«. 2984-21/a

Za maj išče zdravnik privatno stanovanje. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Tri osebe«. 2985-21a

Sobo odda

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23)

Prazno sobo veliko 7½ m², s separatnim vhodom, na Miklošičevi cesti takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 2822-23

Sobo z 2 posteljama v sredini mesta takoj oddam. Kapiteljska ul. 3/I. 2845-23

Opremljeno sobo s posebnim vhodom oddam Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 2920-23

Sostanovalca s hrano ali brez sprejmem k solidnemu gospodu sredi mesta. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 2915-23

Sostanovalca sprejmem v Škofji ulici št. 13, vrata 16. 2930-23

Sobo z eno ali dvema posteljama poceni oddam. Elektrika, vodovod. Na Koseljevo 13 (nasproti Leonišču). 2655-23

V Gradišču sprejmem 2 gospoda kot sostanovalca in 1 gospodično, z ali brez oskrbe. Elektrika in klavir. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 2829-23

Sobo oddam s 1. februarjem boljšemu gospodu v centru mesta. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 2834-23

Sobo z 2 posteljama posebnim vhodom in elektriko oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 2892-23

Parketirano sobo lepo in veliko, prazno ali opremljeno, s hrano oddam čistemu zakonskemu paru brez otrok s 1. februarjem Poizve se v Černetovi ul. št. 32/I. 2799-23

Sobo novoopremljeno, s posebnim vhodom, parketi in elektriko oddam 2 gospoda po 150 Din v Gerbičevi ulici 19. 2935-23

Sobo lepo in solnčno oddam enemu ali dvema boljšima gospodoma. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 2936-23

Gospoda kot sostanovalca sprejmem na Dunajski cesti št. 9/II levo 5 vrata. Istotam se poišče za lepo dvosobno stanovanje na Dunajski c. — 30 minut od centra. 2933-23

Lepo sobo z vhodom iz stopnic oddam na Sv. Petra cesti št. 64/II. 2943-23

Sobo v sredi mesta oddam 2 gospodoma. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 2953-23

Opremljeno sobo lepo in solnčno, sredi mesta takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 2954-23

Mirno in čisto sobo s poseb. vhodom in elektriko oddam dvema gospodoma ali gospodičnama v Florijanski ulici št. 3/II. 2950-23

Opremljeno sobo v I. nadstropju takoj oddam 2 osebama. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 2937-23

Opremljeno sobo s posebnim vhodom oddam po nizki ceni pod Rožnikom, cesta I št. 29/II — pred Kolmanovo vilo, cesta na levo. 2933-23

Opremljeno sobo v sredini mesta oddam s 15. februarjem v najem solidnemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 2970-23

Sobo z 2 posteljama in souporabo kuhinje ali brez oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 2972-23

Separirano sobo z elektriko, v centru mesta oddam boljšemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 2976-23

Prazno sobo s centralno kurjavo in uporabo kopalnice — ter **opremljen kabinet** z domačo hrano oddam s februarjem. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 3012-23

Veliko prazno sobo s posebnim vhodom in uporabo kopalnice oddam bližu opere. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 3010-23

Preprosto gdč. sprejmem po nizki ceni na stanovanje, event. s hrano na Kongresnem trgu. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 2993-23

Opremljeno sobo gospodu oddam na Sv. Petra cesti št. 44/I. 2977-23

Opremljeno sobo s posebnim vhodom oddam s 1. februarjem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 2978-23

Opremljeno sobo s strogo separiranim vhodom, blizu tramvaja in kolodvora takoj oddam. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 2981-23

Sobe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23-a)

Sobo prazno ali opremljeno, v centru mesta išče preko odsotna dama. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Center«. 2785-23/a

Izgubljeno

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (28)

Dama ki je izgubila zlat uhan v damsko-frizerskem salonu Stane Rakar, Prešernova št. 7, ga dobi nazaj istotam. 2921-28

Glasbila

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (26)

Kratek črn klavir (1.65 m) in planino, oba skoraj nova ugodno prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 2945-26

Dopisi

Vsaka beseda 2 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (24)

Trajne kodre (Dauerwellen) po najnovejšem sistemu in najnižji reklamni ceni izvršuje August Tašek, Celje, Gosposka ulica 13, 16. 2869-24

G. Trampuš Dvignite poštno ležeče — ker ulice ne vem. 2958-24

Bači Dvignite pismo v oglasnem oddelku »Jutra«. 2959-24

Živali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (27)

Bober reks kunca, čistokrvnega samca prodam. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 2942-27

Jazbečarje čistokrvne, z rodovniki, 8 mesece stare, prvovrstnih lovskih staršev, proda Lambert, Ljubljana, Gradišče št. 17. 2946-27

Kanarčke izborne harcerje-vrvivce po znižani ceni prodaja H. Subič, Dalmatinova ulica št. 10/II. Samci 140, samice 40 in par 150 Din. 2975-27

Stroji

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (29)

Elektromotor 7 HP, 220—380 volt, vrtilni tok, kupim. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Plačam takoj«. 2924-29

Razno

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (37)

Telefon 2059

PREMOG suha drva

Pogačnik, Bohoričeva štev. 5.

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom »Clavèn« je mast

Zaščitni znak — Clavèn — Zaščitni znak

Dobite v lekarnah, drogerijah ali neposredno iz tovornice in glavnega skladišča

Čuvajte se ponaredb! 15

M. Hrnjak lekarnar — Sisak

Gospe

Polgaloša — Vrsta 8805-68

Obliko Vaše drage obutve pa tudi Vaše zdravje bodo obvarovale ob dežju, snegu in blatu edino le naše polgaloše. Prodajamo jih z garancijo za skromno ceno samo Din 19.–. Kupite jih v naši najbližji prodajalni.

Bata

Dobro nemški v par mesecih

NEMŠKI DEKLIŠKI DOM (Deutsches Töchterheim)

Graz, Klosterwiesgasse 34. — Najboljše reference. — Zmerne cene. 2084

Za Jugoslavijo oddamo samoprodajno pravico

patent. predmeta za vsakdanjo rabo (novost), ki ga kupi vsak trgovec, agilnemu

GLAVNEMU ZASTOPNIKU

samo takemu, ki razpolaga z glavnico, za dobavljalno skladišče.

Ogled vzorcev v soboto od 9. dalje, Hotel »SLON«. Dr. Urbach. 2087

V globoki žalosti javljamo pretužno vest, da nam je predragi, skrbni soprog, oče, stric, tast, svak, gospod

ALEKSANDER POTRATO

železniški uradnik v pokoju

po težki in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, nenadoma preminul.

Dragega pokojnika bomo pripeljali na mestno pokopališče v Škofji Loki, od koder se bo vršil pogreb v soboto, dne 30. januarja ob pol 15. uri. 2091

Kranj, dne 29. januarja 1932.

Žalujoči ostali.

Iz življenja na deželi

ŠT. VID NAD LJUBLJANA. Prosvetni odsek Sokola priredi v nedeljo ob pol 20. v dvoranu g. Kratkega predstavo »Radikalne kurence«, burke s petjem v treh dejanjih. Igra je precej težavna za podeželske odre, a igralci so se je z vso vnemo poprijeli, zato bodo vloge gotovo dobro rešili. Zabave in smeha željnim ljudem bo z igro ustreženo.

SENČUR PRI KRANJU. Tukajšnja gasilska godba je priredila v nedeljo 24. tega meseca koncert. Dogodek, da bi vaška godba, obstoječa iz kmečkih fantov in mož, priredila koncert, je res redek! Koncert je lepo uspel, s čimer je podan dokaz, da naša gruda in vas imata še dosti zdravja v sebi. Ta tihi kulturni dogodek naše vasi zasluži javno priznanje, zlasti še zato, ker so gasilci vse instrumente kupili in plačali v teku 2 let z lastnim delom in požrtvovalnostjo. Da je naša godba znana in uveljavljena, pričajo njeni nastopi pri raznih prireditvah. Posebno rada se poslužujejo naše dobro izvežbane godbe društva v kamniškem srezu. Družini 28 preizkušenih in požrtvovalnih mož dela naše čestitke! Vse priznanje kapelniku g. Maviriču, zaslužnemu načelniku g. Martinu Sušniku in vsemu gasilskemu odboru!

BLED. Blejski Sokol priredi na svečnico veliko predpustno veselico v vseh prostorih Sokolskega doma. Pričetek je ob 20. Pri prireditvi bo sodeloval jazz - band »Negodec« iz Ljubljane. Pridite! — Za nedeljski medklubski motoskijöring, katerega priredi na Blejskem jezeru SK »Bled«, vlada veliko zanimanje. Iz raznih krajev naše banovine in iz Zagreba je najavljenih mnogo gostov in tekmovalcev.

BOHINJSKA BISTRICA. Sokol uprizori v nedeljo 31. t. m. v svojem domu Adamičeva dramo iz kmečkega življenja v 4 dejanjih »Očim«. Vabljeni.

DOL PRI HRASTNIKU. Podružnica Kmetijske družbe in Sadjarskega in vrtnarskega društva v zvezi s kmetijsko nadaljevalno in gospodinjsko šolo prirejata strokovna predavanja, ki se vrše vsako nedeljo po prvi maši na Dolu. Preteklo nedeljo je predaval g. Vardjan, strokovnjak iz kmetijske šole v Št. Juriju ob južni železnici, in sicer dopoldne o škodljivcih sadnega drevja, popoldne pri občnem zboru Olepševalnega društva pa o gojitvi cvetlic. Za obe predavanji, katerima je sledilo navzoče občinstvo z največjo pozornostjo, je želi gosp. predavatelj obilo zasluženega priznanja. — V nedeljo 31. t. m. bo takoj po prvi maši predavanje gosp. inž. Cerjaka iz šumarstva, nakar bo predaval g. dipl. agr. Jamnik o travništvu. Pridite!

SV. JEDERT NAD LAŠKEM. V nedeljo 31. t. m. s pričetkom ob 16. priredi tukajšnji Sokol igro »Rokovnjači« v prostorih tukajšnje osnovne šole. Oder je na novo okusno preurejen, za kar gre zahvala vsem narodnozavednim darovalcem, ki so prispevali za preureditev denarna ali materijalna sredstva.

PRAGERSKO. Pripravljalni odbor za ustanovitev javne knjižnice priredi na svečnico ob 7. zvečer v vseh prostorih gostilne g. Luršaka veliko maškarado, katere čisti dobiček je namenjen nabavi knjig. Za izvrstno zabavo je vsestransko poskrbljeno.

VOJNIK. Prav gotovo ne bo nikomur žal, če vsaj za par ur pozabi gospodarsko krizo, a to bo, ako poseti na Svečnico ob 15. akademijo, ki jo priredi meščanska šola v dvorani. Na sporedu je zabavna tridejanka »Vraže« in 6 lepih pesmi. Zelo zanimiva bo povsem nova scenerija. Predprodaja vstopnic je pri g. Brezovniku.

GORNJA RADGONA. V sredo po svečnici bo v Gornji Radgoni velik živinski in kramarski sejem. — Glede na to, da so vsa ostala društva svoje običajne predpustne prireditve letos opustila, je zaprosilo gasilsko društvo za dovoljenje rajanja na pustni torek. Prireditev se bo vršila v veliki dvorani gornjeradgonskega gradu.

VOJNIK. Dne 23. t. m. so uprizorile gojenke gospodinjskega tečaja v Vojniku dobro uspelo igro »Boj za dotoc«. Presenetila nas je sigurnost v nastopu in dobro podajanje ulog. Praznoverna teta je bila čez vse naravno podana. Vse priznanje tudi petju gojenk, s katerim so nas res prijetno pokratkočasile! To je dokaz, da je vodstvo tečaja v pravih rokah.

PONIKVA OB JUŽNI ŽELEZNICI. Naši diletanti se letos pridno udejstvujejo. Na Štefanovo je uprizoril Sokol »Krst Jugovićev«, na svečnico pa priredijo naši vrli gasilci gasilsko akademijo s skrbno zbranim sporedom. Akademija se uprizori v šoli in bo skromna manifestacija gasilske misli na Ponikvi ob vstopu društva v 10. leto.

ŠMARJETA PRI NOVEM MESTU. Mlada sokolska četa je priredila 24. t. m. igro »Pred vaškim znamenjem«, ki je prav dobro uspela. Igralci in igralke so prav lepo rešili svoje vloge. Največ zasluge za lepo podanje igre gre učitelju g. Ladu Miheliču, ki je igro zrežiral. V pomoč sta mu bili tudi učiteljici gdč. Vardjanova in Svetkova. Upamo, da se četi v kratkem posreči priti do lastnega odra in si tako olajšati delo in stroške ob prireditvah iger. Igra je bila precej dobro obiskana.

Edgar Rice Burroughs:

Tarzan, kralj džungle

110.

Čez nekaj minut se je pridružil ostalim članom opičjega rodu. Ves ponosen jim je razlagal podrobnosti svoje pustolovščine in se tolikanj hvalil in napenjal prsi, da so ga celo največji sovražniki spoštovali. Dobra Kala je kar plesala od radosti nad junaštvom svojega rejenca.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.